

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

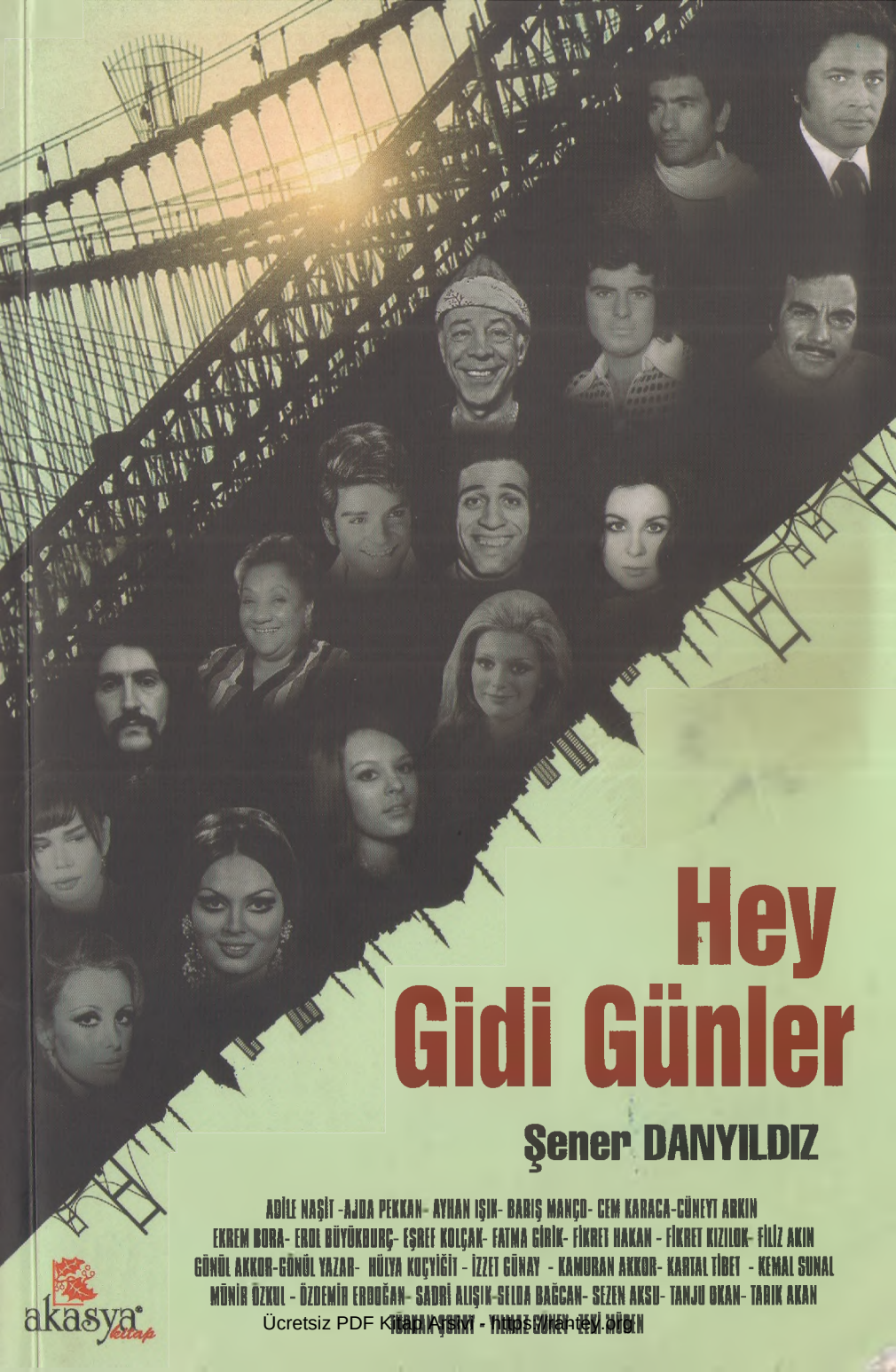
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Hey Gidi Günler

Şener DANYILDIZ

ADİLE NAŞİT - AJDA PEKKAN - AYHAN IŞIK - BARIŞ MANÇO - CEM KARACA - CÜNEYT AKKIN
EKREM BORA - ERDOL BÜYÜKBURÇ - ESREF KOLÇAK - FATMA GİRİK - FİKRET HAKAN - FİKRET KIZILÖK - FİLİZ AKIN
GÖNÜL AKKOR - GÖNÜL YAZAR - HÜLYA KOÇYİĞİT - İZZET GÜNEY - KAMURAN AKKOR - KARTAL TİBET - KEMAL SUNAL
MÜNİR ÖZKUL - ÖZDEMİR ERDOĞAN - SADRİ ALIŞIK - SELMA BAĞCAN - SEZEN AKSU - TANJU OKAN - TARIK AKAN

Ücretsiz PDF Kütüphaneleri - www.kutuphane.org.tr

HEY GİDİ GÜNLER

Şener DANYILDIZ

Akasya Kitap: 84
Sinema: 1

HEY GİDİ GÜNLER
Şener DANYILDIZ

Yayın Yönetmeni: Fatih BASUT
Editör: Orhan ÖZDEMİR
Redaksiyon & Tashih: Özlem BASUT
Kapak Tasarım: Mevlüt EREN
Resimler: Vadullah TAŞ
Montaj & Kapak Baskı: BERİKAN OFSET
İç Baskı: BERİKAN OFSET
Basım Yılı: Ağustos 2011

ISBN: 978-975-8916-82-5

© Telif Hakları Akasya Kitap Ltd. Şti. ve Şener Danyıldız'a aittir.
Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı
yapılamaz, çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve hiçbir şekilde kopya
edilemez. Kitabın içeriğinin her türlü sorumluluğu yazarına aittir.

Yayıncı Sertifika Numarası: 003443

AKASYA KİTAP
Tuna Cad. Bulvar Pasajı 3/10 Kızılay / ANKARA
Tel-Faks: 0312 431 51 42
www.akasyakitap.com.tr – www.kitappress.com
e-mail: akasyakitap@gmail.com

İÇİNDEKİLER

Takdim	7
�ns�z	9
Adile NAŐ�T	11
Ajda PEKKAN	19
Ayhan IŐ�K	23
BarıŐ� MANÇO	32
Cem KARACA	37
Cüneyt ARKIN	42
Ekrem BORA	46
Erol BÜYÜKBURÇ	54
EŐ�ref KOLÇAK	58
Fatma G�R�K	65
Fikret HAKAN	68
Fikret KIZILOK	76
Filiz AKIN	79
Gönül AKKOR	84
Gönül YAZAR	88
H�ly� KO�Y�G�T	93
�zzet GÜNAY	97

Hey Gidi Günler

Kamuran AKKOR	107
Kartal T�BET	112
Kemal SUNAL	115
Münir ÖZKUL	127
�zdemir ERDOĞAN	131
Sadri ALIŞIK	135
Selda BAĞCAN	143
Sezen AKSU	148
Tanju OKAN	157
Tarık AKAN	160
Türkan şORAY	175
Yılmaz GÜNEY	179
Zeki MÜREN	182
RES�MLER	188
KAYNAKÇA	191

Hey Gidi Günler

“Hey Gidi Günler” derken, eskiye duyulan bir özlemi dile getireceği ve bu  zlem paralelinde okuyucuyu çok zevkli nostaljik bir yolculuğa çıkaracağı belliydi sevgili Şener DANYILDIZ’ın.

Nitekim  yle de olmuş. Bir zamanların meşhur sahne, tiyatro ve sinema sanatçılarının hayatlarını anlatmış bu güzel çalışmada. Bir taraftan onların bilinmeyen yönlerini kaleme dökerken, diğer taraftan onlara duyduğu özlemi dile getirmiş.

Hepimizin yakından tanıdığı, hala şarkılarını dinlediği, ya da filmlerini izlediği topluma mal olmuş,  lmeyen sanatçılarımıza değinmiş. Kaybettiklerimizi yad etme, yaşayanların önünde saygıyla eğilme ve haklı  vg lerimizi dile getirme fırsatını vermiş...

O sanatçılar ki, biz onları gökteki yıldızlarla eşit tutmuşuz. Yıldızlar kadar parlak ve erişilmez bulmuşuz.. Her birini dünyanın en mutlu insanı gibi kabul etmiş ve onların yerinde olma hayallerini kurmuşuz çoğu kez.

Onlar gerçekten de birer yıldızdılar. Ama yıldızlar da çoğu zaman bulutların arkasında kalırlar. Ve yıldızların da birer öyküsü vardır. Bazen şaşkınlık veren, bazen i  burkan, bazen gülümseten öyküleri. Üstelik bu öyküler gerçek-yaşam öyküleridir. şöhret denilen yolda ilerlerken, nelerden vazgeçtikleri, neleri kaybetmek zorunda kaldıklarının öyküsüdür.

Bizler onların kameralar önünde ki, sahnelerde ki pırıltılı hayatlarını izledik. Kamera arkasında ki, kulislerde ki hayatlarını ya hiç bilmedik, ya da bir kısmını bildik.

Hey Gidi Günler

Bu kıymetli eser sayesinde sevdiğimiz ve her birimizin gönlünde taht kuran sanatçılarımızın gerçek hayatlarından kesitler bularak kah şaşıracak, kah  z leceğiz.

Onların yıllar önce döktükleri g zyaşıları, bugün aynı hüzünle bizim yanaklarımızdan süzülecek. Onların yıllar önce ki gülümsemeleri bugün bizim yüzümüze tebessüm olarak düşecek.

Ama şu bir gerçek ki; her ne duyguyla olursa olsun, onları yakından tanımanın mutluluğuna erişeceğiz.

Bize bu mutluluğu verebilmek için titiz bir çalışma sonucu bu değerli eseri hazırlayan sevgili şener DANYILDIZ kardeşime sonsuz teşekkürlerimi iletiyor ve gelecek nesillerin ona bu çalışma için minnet duyacaklarını, şimdiden ifade etmek istiyorum.

Cavidan BALCI
Senarist-şair-Yazar

TAKDİM

Bilindiği üzere “Türk Sineması ve Yıldızları” hakkında bu güne kadar çok şeyler söylendi, çok şeyler yazıldı. Elbette bundan sonrada da yeni yıldızlarla karşılaştırma yapılarak çok şeyler yazılacak. Bu açıdan bakıldığında elinizdeki kitabın ne ilk ne de son olmayacağı aşikârdır.

Her kitabın bir iddiası, bir misyonu olmalıdır. “Hey Gidi Günler” Adını taşıyan bu kitapta konuyla ilgili olarak bugüne kadar yazılanlarla, yazılamayanların bir sentezi olma iddiasıyla kaleme alınmıştır. Yıldızların hayat hikâyeleri ile ilgili söylenecek her sözü bir araya getirmeyi amaçlayan bu çalışma, halkın sevgilisi bir sanatçı olmanın ne anlama geldiğini, hiçbir başarının kolay olmadığını, sanatçı olmanın ne tür sorumluluklar getirdiğini en iyi şekilde anlatma iddiasıyla ortaya çıkmış ve bunu da çok iyi bir şekilde başarmıştır.

Bu güzel kitabın yazarı sevgili dostum Şener Danyıldız 1973’de Kars-Arpaçay’da doğdu. 1990’dan 1998’e kadar TRT ve dış yapımlarda sözleşmeli olarak çalıştı. 1990-1992 yılları arasında Müzik Programları Bünyesinde Çekilen “Dolunay”, “İşte Müzik” GAP Programları bünyesinde çekilen ilköğretim okulları ve liseler arası yarışma, Belgesel Programları bünyesinde çekilen “Paranın Hikâyesi” ve “Acısıyla Tatlısıyla Hayatımız Arabesk” adlı programların yapımlarında görev aldı. 1996’da 13 Bölümlük “Cafe Casablanca” adlı dizide prodüksiyon amirliği görevini üstlendi. 1998’de TRT kadrosuna geçen Danyıldız, yapım yardımcısı olarak, “Hepsi Bir Düştü”, “Keloğlan Masalları” ve “Güvercin Vadisi” dizilerinde yer alırken, yapımcı olarak da 13’er bölümlük “Fırtına

Hey Gidi Günler

Hayatlar", "Kırmızı Işı " dizilerine ve yapımcı yönetmen olarak da "Sivas  şıklar Bayramı" ve "Halk Hik yeleri" müzik programlarına imza attı. Halen TRT Ankara Televizyonu Drama Programları Müdürlüğü'nde görevi ve çalışmaları devam eden şener Danyıldız, ayrıca sinema başta olmak üzere birçok eğitici ve öğretici konularda da kitapları, şarkı sözü olmuş şiirleri, makaleleri bulunmakta ve araştırmalarını sürdürmektedir.

Başarılı bir araştırmacı yazar ve Türk Sinemasına gönül veren bu sanatçı ruhlu insanın yazmış olduğu bu geçmiş ile gelecek arasında köprü oluşturmuş eseri zevkle okudum. 30 büyük sanatçının hayat hikayelerinin yer aldığı bu kitabın Türk sinemasına gönül verenlere , uygulayıcılara faydalı olması dileğiyle..

Doç. Dr. M. Sezai TÜRK

*Gazi Üniversitesi, İletişim Fakültesi
Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü
Öğretim  yesi*

 NS Z

Onlar bizim hayatlarımızın paylaşılamayan yıldızlarıydı. Onlar hayallerimizin en üst köşesine oturttuğumuz, baş ta-cımızdı. Onlar aynı zamanda toplumsal sorunların, köyler-den kent'e gücün, kentlerin gücü yaşam koşullarının insanı ezdiği zamanların dert ortakları ve kahramanlarıydı. Kimi sesiyle, kimi oyun gücü ile neşe katıyordu bizlerin dünyası-na.

Bir  lke ancak sanat ve kültür değerleriyle bütünleştiği zaman gerçek ve kalıcı bir güzelliğe ulaşabilir. Çünkü sanat ve kültür ruhları inceltir, düşüncenin boyutlarını genişletir, iyinin ve güzelin farkında olmamızı sağlar. İşte bize bu farkındalığı sağlayan, ülkemizin yetiştirdiği ve her biri birer efsane olan sanatçılarımızın kimini her daim hatırlasakta, kimini ne yazık ki unutmuş olsakta, gerçek değişmez. Onlar bizim bağrımızdan çıkan ve bize sanatla yoğrulmuş bir d n-yanın kapılarını aralayan eşsiz kişiliklerdir.

1970 ve 1980 yıllarında ki arşivlerden yola çıkararak hazır-ladığım bu çalışmamda; bizleri g lmeleriyle güldüren, aç-lamalarıyla ağlatan, kısaca hayatımıza yön veren sinema ve sahne sanatçılarımızın ölümsüz isimlerin ilk günlerini an-latmaya çalışacağım. Onların bizlere yaşattıkları o  mit ve heyecan dolu yılları, bütün maddi ve manevi sıkıntılara rağmen o dönemdeki mücadelelerini tekrar hatırlatacağım.

Sanata duyarlı olmak ve toplumun değerlerine saygı, her çalışmamda ve içinde yer aldığım her projede başa koydu-ėum temel prensiplerdir.

Hey Gidi Günler

Değerlerimizin kaybolmaması için gösterilen çabaların, hafızalarımızın güzel renklerinin olanca canlılığıyla hatırlanmasına yarayacak araştırma ürünü eserlerin yayınlanması için de herkesi ortak bir duyarlılığa davet ediyorum.

Bu araştırma kitabımda desteklerini esirgemeyen Ankara Adnan Ötüken İl Halk Kütüphanesi Eski Müdürü Sayın Mehmet TOPRAK'a, sinema araştırmacısı ve yazarı sayın Vadullah TAŞ'a, Senarist-Őair-Yazar Cavidan BALCI'ya, Fatih  niversitesi,  ğretim Görevlisi sayın Hakan PALA'ya ve Gazi Üniversitesi, İletişim Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü  ğretim  yesi sayın Doç. Dr. M. Sezai TÜRK'e yürekten teŐekkür ederim.

Sanat dünyamıza verdikleri hizmetle unutulmamayı, her dönem hatırlanmayı hak eden ve her biri birer yıldız olarak parlayan sanatçılarımıza yürek dolusu saygı ve sevgilerimi iletiyor, aramızdan ayrılanları rahmetle y d ediyorum...

SAYGILARIMLA...

Şener DANYILDIZ

senerdanyildiz@hotmail.com

ADİLE NAŞİT

İstanbul'un yedi tepesinin üzerine     en karanlıkla birlikte, Arnavut kaldırımlı dar sokaklar yavaş yavaş ıssızlaşıyor,  ocuk     ıkları yerlerini sıkı sıkıya        pencerelerden sızan soluk ış  a bırakıyordu.

Hey Gidi Günler

1920'li yılların İstanbul'unda bir Ramazan geces i Öte!.. Orucu bozan, teravih namazını kılan İstanbullular, Şimdi de  nl  Direklerarası'nın yolunu tutuyorlardı... Günün yorgunluğunu unutmak, eğlenmek ve Türk Tuluat Tiyatrosu'nun gelmiş geçmiş en büyük ustası Ahmet Naşit Bey'i izlemek için!.. O dönemin en ünlü tiyatrosu olan "Turan Tiyatrosu" her gece tıka basa doluyor ve seyirciler oyun süresince, kendi deyiŐleriyle Komik Naşit'in esprileri, mimikleri ve hareketleriyle kakhahadan kırılıyorlardı... Sahura doğru biten gösterinin ardından herkes neşe içinde evine dönerken, kendi aralarında Naşit'in esprilerini yineleyerek, biraz daha uzatmak istiyorlardı yaŐadıkları coŐkuyu. Ancak tüm bu kakhahalardan uzak biri vardı...

Büyük güldürü ustası Naşit; *"En Şen kakhahaların ardında, en ateşli gözyaŐları yatar"* sözünü kanıtlarcasına büyük bir mutsuzluğun içinde kıvranıyordu...

Ő hretliydi... Parası vardı!.. Herkes tarafından sevilip sayılıyordu!.. Evliydi ve kendisini çok seven bir eşi vardı! Ama, mutlu değildi Naşit!.. Çok fırtınalı geçen gençlik yıllarından sonra, Leman Hanım ile evlenmiş, görünürde birbirlerine yetmelerine rağmen mutluluklarının eksik bir yanı kalmıŐtı: Dokuz yıllık evlilikleri boyunca çocukları olmamıŐtı çünkü!.. Sonuçta baba olamamanın verdiği bunalımlar ve Kantocu Verjin Hanım'ın kızı Amelya'ya karşı duyduğu büyük aşk Naşit'i, kendi yaŐamına yeni bir yön vermeye itmiŐti: O günkü yasaların tanıdığı olanakla, bu kez de Amelya Hanım'la evlenmişti... Ancak sorunlar yine bitmemiŐti... Biri Şehzadebaşı'nda, diğeri Langa'    iki evi; iki evde de birer eşi vardı... İki değişik ortamda yaŐamanın  eliŐkisi, Naşit'in bunalımlarını doruk noktaya vardiırıyordu ki; beklenen gün geldi. Amelya Hanım, Naşit'in yaşamı boyunca aldığı en büyük iki armağandan ilkin i verdi!.. 1928 yılında

Hey Gidi Günler

dünyaya gelen oğlu Selim'le birlikte, dünyalar Naşit'in olmuştı sanki!.. Gözü oğlundan başka bir şey görmüyordu... Görmüyordu ama, zamanla bir de kız evlat özlemiyle çarpmaya başlamıştı yüreği... Yine de, hiç kimseye açmıyordu yüreğindeki bu özlemi... Sıkıntısını belli etmiyordu, fakat daha sahneden inerken o şen şakrak Naşit gidiyor; yerine üzüntülü, kederli bir Naşit geliyordu... Hiç bir şeyi arzulamamıştı kız evlat babası olmayı arzuladığı kadar... Ne tiyatro, ne Leman Hanım, ne Amelya Hanım... Onun için bir Selim vardı, bir de hayallerindeki kız evlat!.. Ve; yaşamı boyunca gerçekten arzuladığı her şeye kavuşan Naşit bu arzusuna da kavuşuyordu sonunda...

1930 yılının soğuk bir kış akşamı. Turan Tiyatrosu'nun kulisinde oyundan önce çayını yudumlayan Ahmet Naşit Bey'in odasının kapısı vurulmadan açılıyor ve bir devre imzasını atmış usta oyuncuya, en büyük müjde veriliyordu:

"Naşit Bey, müjde! Nur topu gibi bir kızınız oldu..."

Komik Naşit Bey, heyecanla ayağa fırlamıştı... Fırlamıştı ama; eşinin ve kızının yanına gidememişti!.. Çünkü o; bir sanatçıydı ve önce sahnede, hayranlarına karşı olan görevini yerine getirmesi gerekiyordu... Kızını, ancak bu görevden sonra kucaklayabilecekti.

İşte *"Komik Naşit"* yıllarca özlemle beklediği ve biraz sonra kucakladığı kızına *"Adile"* adını verecekti!..

Çocukluk yılları

Artık herkes çok mutluydu!.. Başta Naşit; sonra Amelya Hanım, annecanne Verjin Hanım ve dede Kemani Yorgo...

Hızla geçiyordu günler!.. Küçük Adile, artık evin en büyük neşesi olmuştu. Yaptığı küçük yaramazlıklarla herkesi güldürüyor, hazırcevaplığıyla en güç durumlardan ustalıkla sıyrılmasını biliyordu... Bu arada sorunlar, boyutları deği-

şik de olsa yine sürüp gidiyordu... Naşit, iki evinin ve oğluy-
la kızının geçim yükü altında     vermişti... Bir yandan da
kıskançlık i ini kemiriyordu... Karşılaştıkları ilk günden beri
yerdeki karıncadan bile kıskandığı Amelya Hanım'a karşı
olan bu duyguları doruğa ulaşmıştı... Öte yandan, ilk eşinin
kıskançlıkları ve ikisinin birbirlerini kıskanmasından doğan
tartışmalar da sinirlerini iyice bozmuştu... Langa'daki evde
Amelya Hanım'ın; şehzadebaşı'ndaki evde de Leman Ha-
nım'ın kavgası vardı!.. Bu tartışmalar sonunda Naşit sık sık
 fkeleniyor ve eline geçeni kırıyordu... Bazen daha da ileri
gidiyor, olmayacak nedenlerle, gözünden bile sakındığı yav-
rularını, Selim'le Adile'yi dövüyordu. Fakat, hemen pişman
oluyor ve bu kez yavrularının gönlünü almak için ne yapa-
cağını şaşırıyordu... Babasının bu tutarsız davranışları küçük
Adile'de duyarlı bir kişilik oluşmasına neden oluyor, ama
yine de onun esprili ve şakacı yapısını etkilemiyordu...

Tiyatroya ilk adım

Günler ayları, aylar yılları kovalıyordu... Okul  ağına ge-
len küçük Adile, artık sabahları erkenden Hayriye Mekte-
bi'nin yolunu tutuyordu... Ancak Tepebaşı sahnesinde Ko-
mik Naşit'in 35. sanat yılını kutlamasından sonra, hem Se-
lim'de hem de Adile'de bir tiyatro merakı başlamıştı. Millet
Tiyatrosu'nun sahne üstünde, oturdukları sıradan kuşbakışı
gördükleri oyunlar her ikisinin de taze belleklerinde derin
izler bırakıyordu. İpler, dekorlar, elektrik telleri ve ampuller
arasında izlenen oyunlar, gün gelecek Türk Tiyatrosu'nun en
sevilen oyuncularından Adile Naşit'in gerçek doğuşuna ve-
sile olacaktı. Öyle ki küçük Adile daha üç yaşındayken g r-
düğü *"Balmumcular"* melodramında, kötü adamı oynayan
aktörün; *"Babası mezara, anası hapishaneye, kızı da ebediyen bi-
zim eve..."* şeklindeki final tiradını babasının kahkahaları

arasında “Kızı da ebeg meciye” diye yarım yamalak yineliyordu. Daha sonraları, babasının “S rpi  Dudu” rolündeki, “Sen beni ne sandındı? Ufacık tefecik g rd n  de Karamürsel sepeti sandındı?” tekerlemesini tekrarladık a, Komik Naşit’de;

“Bu kız da bizden olacak... Eh, armut dibine d  ermi ” demekten kendini alamıyordu. Gerçi önceleri kızmı  ve çocuklarının böyle şeylere merak göstermelerine bu konularla ilgilenmelerini yasaklamı tı. Ancak, onların yetenekleri karşısında çabuk gev emi ti. Hatta, sabahları erken uyanınca;

“S rpi  kız hâlâ uyuyor musun?” diye  a ırır  Adile’yi... Bazen de onu karşısına alıp S rpi  rolünü öğretir, keyfi yerindeyse kendi de “Ha ık” olur ve karşılıklı oynarlardı...

Bu arada, Komik Naşit’in kızının da bir komedyen olacağı daha o yıllardan belli oluyordu:

Bir gece  ocuklara Hamlet’i öğretmek isteyen Komik Naşit k  ıt kalem getirtmi , rol dağıtımını yapıyordu. Hamlet’i  ğretmesinin nedeni ise, onların da kendisi gibi birer komik değil, Aklı başında birer tiyatro sanatçısı olmalarını istemesindendi.  nl  İngiliz yazarının trajedisini, kafasındaki metinden sahne sahne yazdırttı, oyunu açıkladı. Ancak k  uk Adile bir ara çekine çekine babasının yanına yaklaştı ve kulağına  u sözleri fısıldadı:

“Baba, ben dram oynamam!”

 şte Adile Naşit daha sahneye ilk adımını atarken, kapris yapmaya kalkıyordu. Nitekim, bu kaprisinde diretecek ve Türk tiyatro sahnelerinde sevilen bir komedyen olacaktı.

Okuldaki d  ler ve evdeki tiyatro çalışmaları büyük bir ne e içinde sürüyordu; ama, Komik Naşit’in hastalanmasıyla bu tatlı günler yerini yavaş yavaş huzursuz ve sıkıntılı günlere bırakıyordu. Damar sertliği ve yüksek tansiyon Koca Naşit’i eritmi ; önceleri haftada üç gece sahneye çıkarken,

giderek onu sahneden tamamen koparmıştı... Ve acı son, bir Nisan günü geldi. 1943 yılının 26 Nisan günü  len Naşit, arkasında gözü yaşlı iki kadın ve iki  ocuk bırakıyordu...

Babasının ölümünden sonra annesi Kantocu Amelya Hanım'ın sahneye çıkmak zorunda kalmasına Yıldız Yatılı Okulu'ndan mezun olan Adile Naşit'in g nl  razı değildi. 16 yaşındaki genç kız, annesinin çalışmasına gerek kalmasın diye; tiyatro sahnelerine profesyonel olarak, ilk adımı atıyordu, iki yıl süreyle İstanbul Şehir Tiyatroları sahnelerinde birçok rolü canlandıran Adile Naşit ardından Muammer Karaca Tiyatrosu'na transfer olmuştu. Böylece babasının ölümüyle başlayan ekonomik sıkıntılar bir ölçüde azalıyor ve tiyatro artık Adile Naşit'in yaşamının en önemli parçası oluyordu. Sanat yaşamındaki ilk büyük aşamasını Muammer Karaca Tiyatrosu'nda gerçekleştiren Adile Naşit, o günleri her zaman büyük bir buruklukla anar ve *"Muammer Karaca, benim ikinci babamdır"* diyerek, ona olan vefa borcunu dile getirir!..

Artık tiyatro sahnelerinin bir parçası olmuştur Adile Naşit... Muammer Karaca Tiyatrosu'nda 18 yıl boyunca 50'ye yakın rolle çıkmıştır tiyatro severlerin karşısına. Onun Muammer Karaca'ya ve tiyatrosuna karşı duyduğu sempatinin diğer bir nedeni de eşi Ziya Keskiner'le bu tiyatrodaki tanışmış ve bu tiyatrodaki çalışırken evlenmiş olmasıdır.

1950 yılında hayatını birleştirdiği Ziya Keskiner'le karıko ca olarak hayatı paylaşırken iki tiyatrocunun olmanın getirdiği sorunları da hep paylaşmışlardır. Özellikle Muammer Karaca Tiyatrosu'ndan ayrılıp gittikleri Ankara'da, aralarına Aziz Basmacı ve Vahi  z'  de alarak kurdukları Naşit Tiyatrosu'nu kapatmak zorunda kalınca zor günler yaşamışlardır. Türkiye'deki sanatçının kaderi onların da alına yazılmıştır. Bu arada Adile Naşit'in en büyük desteği 1953 yılında d n-

yaya gelen oğlu Ahmet'tir. Onun varlığı, sanatçıya bütün sorunlarını unutturmaktadır. Aradan geçen alkışsız, tiyatro-suz ve parasız günlerden sonra tiyatro sahneleri Adile Naşit'e yeniden göz kırpmaya başlar... Eski tiyatroculardan Orhan Erçin ve Gazanfer  zcan bir   l  kurlarlarken Adile Naşit'i de aralarına alırlar... Yarım sezon boyunca süren çalışmalar meyvesini vermeye başlar... Gazanfer  zcan, Gönül  lk  ikilisi Azak Tiyatrosu'nu kurmuşlardır ve Adile Naşit'le eşi Ziya Keskiner de bu tiyatronun kadrosundadırlar... Artık özlenen günler gelmiştir. Her şey yavaş yavaş yoluna girmiş, tiyatrodan uzak kaldıkları günlerin neden olduğu sıkıntılar bir bir ortadan kalkmıştır. Ancak Adile Naşit bu mutluluğu da tadamaz uzun süre. Oğlu Ahmet hastadır! Kalbindeki rahatsızlık kısa zamanda çökertmiştir delikanlıyı... Sonunda doktorlar ameliyata gerek g r rl r. Bu arada Adile Naşit eşiyle İzmir turnesinde dir. Apar topar uçakla İstanbul'a gelirler... Ameliyat çok başarılı geçer... Herkes kurtuldu gözüyle bakmaktadır Ahmet'e... Mutludurlar, umutludurlar... Ancak bu mutluluk sadece iki gün sürer. Ahmet yoktur artık... Adile Naşit ile Ziya Keskiner yıkılırlar... Tek umutlarını, tek mutluluk kaynaklarını da yitirmişlerdir. Ahmet'i toprağa verirler... İki gün sonra da İzmir'de izleyicilerinin karşısına çıkarlar... Sanatçının kaderi bir kez daha kendini göstermiştir.

Yaşamı boyunca karşılaştığı en büyük yıkımdan sonra kendini tamamen çalışmaya verir Adile Naşit... Bu arada Yeşilçam'da Adile Naşit'e elini uzatmış ve sanatçı ard arda film çevirmeye başlamıştır. Tiyatroların büyük bir krize girdiği o dönemde film çalışmaları, çok daha iyi ekonomik koşullar getirmektedir... Gündüz film çalışmaları, gece tiyatro sahnesi derken Adile Naşit kaldıramayacağı bir yükün altına girmiştir ve sonunda kesin kararını verir... Geceli gün-

d zl  tam 11 yıl süresince birlikte olduğu yakın dostları, Gazanfer  zcan ve Gönül  lk 'den ayrılır ve tüm gücünü film çalışmalarına yöneltir. Tiyatro sahnelerinde ulaştığı başarıyı sinemada da elde etmekte gecikmez Adile Naşit... Beyazperdede yepyeni bir tip yaratmıştır... Kendine özgü gülüşüyle, konuşmasıyla sevimli anne, abla, hala rollerinin değişmez oyuncusu olmuştur artık... Oturduğu mahallede bile adı "*Adile Hanım*" değil, "*Adile Hala*"dır... Sonunda her sinema oyuncusunun düşlerini süsleyen başarıya da ulaşır Adile Naşit... 1976 yılında Altın Portakal  d l n , Uğur Dündar ve H ly  Koçyiğit ile birlikte çevirdiği "*İşte Hayat*" adlı filmde canlandırıdđı rolle alır.

şimdilerde ise, Adile Naşit'e artık "*Adile Hala*"da denmiyor. Televizyonda "*Uykudan önce*" programında masal anlatmaya başladığından bu yana sevimli sanatçı "*Masal ı Teyze*" adıyla anılıyor. Bu arada, sinema, müzikal ve reklam dünyasında da en çok aranan sanatçıların başında geliyor.

İşte "*S rpik Dudu'dan Masal ı Teyze*"ye kadar uzanan Adile Naşit'in yaşam öyküsü böyle..

AJDA PEKKAN

Çok kimse Ajda Pekkan'ın sahneye sinemadan geçtiğini sanır. Yanlıştır bu. Ajda, Ses Sinema Artisti Yarışması'nı kazandığı zaman şarkıcıydı. Bugünkü kadar büyük bir  n  yoktu, İstanbul sahnelerinin genç seslerindendi. Sinema artistli i Ajda'nın  n n  yurda yaydı, bu günün Ajda'sının doğmasına vesile oldu.

Peki Ajda Pekkan m zi e ne zaman başladı; ilk defa ne zaman nerede sahneye  ıktı? Bu sorunun cevabını kesin kesin vermek imkânsız. Çünkü Ajda da bilmiyor. " ok eski bir zamanda" diyor. "Ya bir d   nde ya da bir ilkokul temsilinde." Sonra Etiler'deki o saray yavrusu evinde, geniş bir koltu a gömülüyor ve ilk günleri, sahnedeki ilk adımları anlatmaya başlıyor.

"Kendimi bildim bileli dans ederim şarkı söylerim ben. K   ken ele avuca sı maz bir çocukmuşum. M zi e, dansa karşı korkunç bir istidadım varmış. Bir şarkıyı duymaya göreyim... Hemen onu yarım yamalak söyler, şarkımı dans ederek renklendirmeye çalışmışım. İşte bu yüzden de mahallede komşu teyzeler, a abeyler, amcalar bana 'Sen bizim mahallenin ses ve dans kr li esisin' derlermiş. Hayal meyal hatırlıyorum o günleri... Sırtımda o gün-

lerin modası kabark tafta elbise, başımda kurdele düğünlerde, toplantılarda etrafa neşe saçışım şimdi bir tül perdenin arkasında kalmış gibi..."

Küçük Ajda büyür, okul çağına gelir. İlkokul, orta okul ve Çamlıca Kız Lisesi...

Ses kraliçeliğini, dans kraliçeliğini yine kimselere kaptırmaz ve her geçen gün şarkıcı olmak hayali biraz daha fazla rüyalarına girer. Mina taptığı sestir... Hep

onun gibi olmak onun gibi milyonları büyülemek ister. Günlerden bir gün yabancı sözlü şarkı ezberlemeye karar verir ve tabii tutar Mina'nın bir şarkısını ezberler: "Il cielo in una stanza." Bu onun repertuarına aldığı ilk yabancı sözlü şarkıdır. Ajda müzikle haşır neşir olduğu günleri anlatmaya devam ediyor.

"Lise sıralarında artık gözümde ne okul vardı ne yüksek öğrenim. Bir tek şey düşünüyordum: şarkıcı olmak. Bunun için bol bol plak dinliyor, radyodaki hafif batı müziği saatlerinin birini kaçırmıyordum ve durmadan söylüyordum. Eş dost düğünlerinde, okul temsillerinde, çamaşır, bulaşık yıkarken, evi süpürürken, hatta tuvalette..."

"Bir gün babamı kandırdım, beni Moda'da'ı Lozan Kulübe götürmesi için ikna ettim. O, bir masada içkisini yudumlarken ben de kulübün patronundan bir şarkı söylemek için izin istedim. Kabul etti. 'Haydi kızım' deyip sahnenin boşaldığı bir anda mikrofonu elime tutuşturdu."

İşte Ajda'nın profesyonel bir sahneyle tanışışı böyle olur. Yıl 1962'dir.

"Sesimi herkes pek beğenmişti. Artık babamla sık sık kulübe gidiyor, sahneye çıkıyordum. Bir süre sonra patron bana çok cazip bir teklifte bulundu.

'75 lira haftalıkla haftada 2 gece sahneye çıkar mısın?' dedi. Sorulur mu?

Artık Ajda Pekkan profesyonel bir  arkıcıdır.

Lozan Kulüp'te haftada 75 liraya çalışmakta, Hilton'daki  aylarda, şerif Yüzbaşıoğlu programını bitirdikten sonra bedava olarak  arkı söylemektedir. Sonra Fenerbahçe Yelken Kulübü'nde Atilla Berkan orkestrasıyla çalışması o devrin en ünlü gece kulübü çatı'da İlham Gencer'le sahneye  ıkışı, Ses Sinema Artisti Yarışması'na fotoğraf yollayış ve birinci oluş. Yıl 1963'tür...

"Yeşilçam da tam 3 yıl kaldım. Bu süre içinde 30'a yakın film çevirdim.  oğunda da başrol oynadım. Ama ne yalan söyleyim sinema beni tatmin etmiyordu. Benim gönlümde yatan aslan  arkıcılığı. Kamera karşısındaki o zoraki ağlamalar, kahkaha atmalar pek komiğime gidiyordu. Sonunda kararımı verdim. Sinemadan kazanacağımı kazanmıştım. Adımı Türkiye'ye duyurmuştum. Tekrar  arkıcılığa dönecektim."

Ve  arkıcılığa döner Ajda Pekkan...

3 yıllık bir aradan sonra ilk defa Adana'da sahneye çıkar ve yuhalanır. Ama yılmaz... Maksimle anlaşır, büyük başarı sağlar. Bu başarı  zerine Regal plak şirketi ona günün popüler  arkısı *"Strangers in the night"*ın Fecri Ebci lu tarafından

yapılan Türkçesini yani 2 yabancıyı okutur. Plak kısa zamanda 65.000 satınca Ajda Pekkan'da Türk pop dünyasının 1 numaralı kadını olur, okulu rafa kaldırır.

"Maksim'e çıkarken müzikten hiçbir şey beklemiyordum. Sadece vasat bir şarkıcı olmak para kazanmak istiyordum. Ama 2 yabancı çok ilgi görünce kendime olan güvenim arttı. O günlerde perdeden sahneye büyük bir akın vardı. Sahneye çıkan sinema yıldızları sert bir şekilde eleştiriliyordu. Benim sinemadan önce şarkıcılık yaptığım dikkate alınmıyor, bende aynı sınıfa dâhil ediliyordum. İşte şarkıcılıkta asıl mücadelem, üzerime atılan bu lekeyi kötü şarkıcı, sahnede mini etek giyip para kazanan şarkıcı havasını üzerimden kaldırmak için oldu..."

Ajda Pekkan iyi bir şarkıcı olduğunu ispat edebilmek için 1966 sonunda yoğun bir çalışmaya girer.

Şerif Yüzbaşıoğlu'ndan aylarca ders alır. Batı müziğini en iyi şekilde söyleyebilmek için yılmadan çalışır. Ve nihayet Atina Şarkı Olimpiyatı'nın yolu gözükür.

"Festivalde ilk gittiğim yıl, 'Ajda her halde sahneye bikiniyle çıkıp şarkı söylerse alkışlanıp jüriden oy alır' diye benimle alay ediliyordu. Sinir bozukluğu içinde Atina'ya gittim. Festivalde canımı dişime takıp dördüncü oldum. Dönüşümde artık kimsenin söyleyecek bir sözü kalmamıştı. Ajda Pekkan'ın iyi bir şarkıcı olduğu kabul edilmişti. Savaşı ben kazanmıştım."

AYHAN IŞIK

Ayhan Işık üzerine yazılan yazılarda birçok yanlışlar yapılıyor. Örneğin, doğum yılı, "Yıldız Dergisi"nin kapak yıldızı oluşunun tarihi, orta- okul mu, yoksa lise mezunu mu olduğu vb. vb. gibi hatalar yanında hayatının birçok noktası da karanlıkta kalıyor. Üstelik onu "kral" yapan akıl hocası, kılavuzu, "yıldız yaratan adam" Sezai Solelli'ninki Yıldız Dergisi'nin yazı işleri müdürüydü adından sanından kimse söz etmiyor.

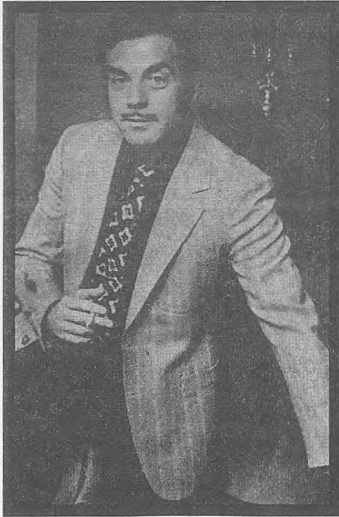
İleride Türk sinema tarihini yazacaklara ışık tutacağına inandığımız olayları anlatmayı, boynumuzun borcu bilerek birkaç cümle de biz edelim dedik ve söze 1951 yılından başladık; Ayhan'ın (biz ona kısaca Ayhan derdik) sinema hayatı 1951 yılında, İstanbul'da, "Babiâli"de, Ankara Caddesi'nin 36 sayılı binasında, yani "Türkiye Yayınevi"nde başladı.

Tahsin Demiray'ın sahibi bulunduğu bu yayınevinde "Yıldız", "Ev İş", "Yavrutürk", "Çocuk Haftası", "Binbâ Roman" ve "Türkiye" gazetesi ile çeşitli romanlar, tarihsel kitaplar, dergiler yayınlanırdı. Bir gün esmer, uzun boylu, atletik vücutlu, geniş omuzlu, kalın kaşlı, siyah saçlı, elâ gözlü, şık ve temiz giyinmiş; yakışıklı bir genç, ahşap merdivenlerden çıkıp Sezai Solelli'nin odasına girdi ve gayet kibar bir tarzda Güzel Sanatlar Akademisi (orta) Bölümü'nde okuduğunu; her türlü illüstrasyon ve çizgi resim çizbildiğini; kısaca iş

istediğini söyledi. Sezai Bey, 23 yaşında olduğunu söyleyen bu ciddi tavırlı genci çok sevdi ve hemen o gün önüne birkaç model koyup, kopya ettirdi.

Haftanın belli günleri gelip, biriken işleri resimleyen Ayhan Işık'a 10 lira haftalık veriliyordu. Yıl 1951'di mevsimlerden sonbahardı. Yıldız mecmuasının (o günlerde 'dergi' sözcüğü kullanılmıyordu) sevimli, hareketli, heyecanlı yazı işleri müdürü Solelli:

"Yahu Ayhan, bakıyorum, sen ressam değil, sinema artisti olacak adamsın!.. Bırak şu ressamlığı, ben seni arkadaşlarımın filmlerinde oynatayım? Ama daha önce bir Yıldız Mecmuası Kapak Yıldızı Yarışması'nı mecmuada ilan edelim ki, kadın oyuncu da bulalım" dedi.

Haftalarca süren ilanlar sonunda ancak 20-30 mektup geldi ve bunların içinden son derece kötü çekilmiş fotoğraflar, acemice yazılmış mektuplar çıktı. Eğitim düzeyleri el yazılarından belli olan artist adaylarının hiçbiri bizlere ümit vermedi.

O zamanki yerli filmciler de akademi, üniversite öğrencileri arasından birkaç artist adayı bulmak gibi bir heves vardı.

O yıl İstanbul'da yapılan Avrupa Güzellik Yarışması'na Türkiye adına katılan Belgin Doruk ikna edilip Yıldız mecmuasının müsabakasına katılınca, hepimiz çok sevindik. Üstelik Ayhan'a rakip olarak hava subaylığından ayrılmış, uzun boylu, yakışıklı bir delikanlı Mahir Özerdem de yarışmamıza katılınca sevincimiz büyüdü.

Solelli, yakın arkadaşı prodüktör Turgut Demirağ'ın Kodaman Caddesi'ndeki platosunda, dost ahabap topluluğundan oluşan bir jüri topladı. Bu jüri, Ayhan'ı birinci, Mahir  zerdem'i ikinci seçti.    nc  olacak eli yüzü düzgün bir namzet, aday zaten yoktu. Kızlardan da Belgin Doruk'un eline su dökecek bir aday olmadığı için, 17 yaşımda, orta okul mezunu, bir ziraat mühendisinin kızı olan Doruk, "kraliçe" oldu. Bu kraliçe sözcüğü Ayhan Işı 'ın kulağına sık sık çarp-tı; ama ondaki krallık arzusu, bedava menajer veya emprezaryo durumundaki Sezai Ağabeyi'nin yol gösterip yönetmesiyle yeşerdi; dallandı budaklandı ve yıllar sonra Ayhan, Türk sinemasının kralı oldu.

Solelli bir gün Ayhan Işı 'a:

"Ayhan yahu, senin IŞIYAN olan soyadını IŞIK yaptım; Amerikan film yıldızları gibi giydirip kuşattım. Ama saçını, bıyığını muhakkak Clark Gable gibi yap... Bıyığın onunki gibi olsun. Herif, Hollywood' da kral! Sen de Türk sinemasında kral olursun; ama sözümden dışarı çıkma!" demişti.

Gerçekten, Ayhan, Amerikan sinemasını yakından tanıyan, İngilizce bilen, YILDIZ gibi bir sinema dergisinin yazı işleri müdürü olan manevi ağabeyi Sezai Solelli'nin sözünden asla dışarı çıkmadı; bunun karşılığında da bizim sinema dünyasında krallık tahtına çıktı ve uzun yıllar orada kaldı.

Ayhan Işı , 1979 yılının 16 Haziran Cumartesi günü saat 22.45'te, şişli Güzelbahçe Kliniğı'nde, güneş banyosu yaparken beyin damarlarının çatlaması gibi bir teşhis sonunda hayata veda etti... Sezai Solelli de Ayhan'dan 17 gün sonra, 3 Temmuz 1979'da kalp sektesinden öldü. Ama 64 yaşımda yaşamını yitiren Solelli, evladı gibi yetiştirip, krallık tahtına çıkardığı oğlu Ayhan'ın ölümü üzerine, kalbini burkan acılı bir yazı yazmış, o zaman yayınlanan bu yazı eski YILDIZ yazı işleri müdürünün son yazısı olmuştu.

Ayhan Işık, İzmir'de 5 Mayıs 1928'de, Selanik göçmeni, saraç ustası Abdülkerim Efendi'nin altı evladından biri olarak dünyaya geldi. Soyadı Kanunu 1934'te çıktığı için, o zaman Ayhan'ın soyadı yoktu. Annesi, yine Selânikli Servet Işıyan'dır. İstanbul'a yerleştikleri zaman aile iyice fakirleşmişti. Fatih Kızıtaşı 15. İlkokulu'ndan sonra Şişli Bomonti 44. İlkokul... Okula düzenli devam edemediği için bir yıl sınıfta kalışı... Bayram günleri çok fakir öğrencilere verilen giysiler, Müzeyyen Hocanın'ın zorla giydirdiği takım elbise, Kızılay'dan verilen fakir yemekleri, ortaokulda yine sınıfta kalışı, İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi'nin orta kısmına yazılışı, resim kabiliyeti ve geçinmek için bir yandan çalışma mecburiyeti... Çocukluğunda yıkanması kolay olsun diye saçları sıfır numara makine ile kesilirdi. Para sahibi olduktan sonra saçlarına, bıyıklarına gösterdiği aşırı titizlik buradan gelir.

Yeşilçam'daki hayatı

1952'den 1977'ye kadar 25 yıl film çevirdi. Ölmeden iki yıl önce çevirdiği son filmi "Örgüt", 1952'de çevirdiği ilk filmi "Yavuz Sultan Selim ve Yeniçeri Hasan" adını taşır. Oynadığı film sayısı 120 civarındadır. Bazıları bunu 200 diye yazar, ilk 7 yılda toplam 14 film çevirdi, ilk filminden 1.000 lirayı birkaç taksitte alan Ayhan, 14. filminden 30.000 lira aldı: Yedi yılda 30 misli artış...Ayhan'ı Ayhan Işık yapan film, yönetmenlerin hocası Lütü Akad'ın idaresinde oynadığı "Kannun Namına"dır. 8 Eylül 1959'da Amerika'ya gitti. Niyeti, 11 ay kaldığı Yenidünya'da, özellikle Hollywood'da film çevirmektir. Yerli film çevirmeye başladığı günlerde tek rakibi olan Muzaffer Tema (1919 doğumlu), bir yolunu bulup Amerika'ya, Hollywood'a 19 Haziran 1956'da gitmiş ve "Perry" adlı bir kadınla evlenip Hollywood'a yerleşmişti. Üstelik iki film çevirmiş; bizim TRT televizyonunda gösterilen "Acı

Hey Gidi Günler

Tebessüm" filminde ünlü yıldız Joan Fontaine ile romantik ve aşk dolu bir dans yapmıştı. İstanbul'a döndükten sonra, tek rakibi Ayhan'dan 9-10 yaş büyük ola Muzaffer Tema: "Ben, Joan Fontaine'e sarılıp dans ettim; Ayhan, Amerika'da ufacık bir film bile çeviremedi; süpürge sopasına bile sarılamadı!" demişti: bu sözleri o zamanki dergilerde yayınlanmıştı. Ayhan Işık. Amerika'ya gideceğini kimseye haber vermemişti. O tam bir kapalı kutuydu. Ser verir, sır vermezdi.

Söylentilere göre, o zamanki İstanbul Rum Patriği Athenagoras'tan Hollywood'daki ünlü Rum prodüktör Skuoras'a yazılmış bir mektup almıştı? Fox Film stüdyoları sahiplerinden Skouras'la görüştü mü? Bunlar hâlâ bir sırdır.

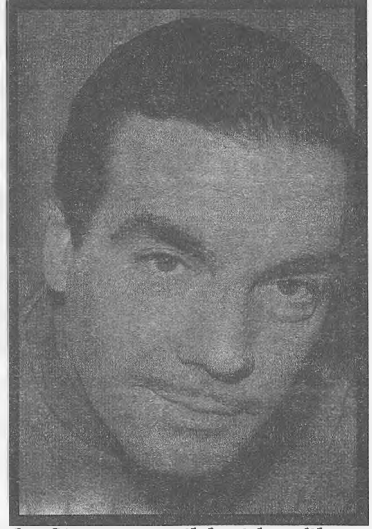
Ayhan Işık'ın Türk sinema tarihindeki önemli yerini belirtmek için ayrıntılı biyografi kitapları yazmak gerekir. Biz burada ufak özetlerle yetiniyoruz. "Kral"ın hayatını incelerken onu birkaç döneme ayırmak gerekir. Birinci dönem 1952-1959 arasındır. İlk filme başlayışıyla, ABD'ye gidişi arasında geçen yedi yıl. İkinci dönem 1959-1969 arasındaki 13 yıl. Üçüncü dönem. 1969-1977 arasındaki sekiz yıl.

Ayhan Işık, 1952-1958 arasında, önce füze gibi yükselen, sonra yavaş yavaş düşme gösteren bir şöhret grafiği çizdi. Amerika'ya gittiği zaman, ortaya yeni krallar çıkmıştı. Romantik jön tipinde Göksel Arsoy, vurdulu kırdılı ve tabanca- lı filmlerde Orhan Günşiray, sanat filmlerinde Fikret Hakan vb. 1 Nisan 1961'de "Artist" dergisinin yaptığı ankette yerli film jönleri şöyle sıralandı: 1. Göksel Arsoy, 2. Orhan Günşiray, 3. Ayhan Işık, 4. Eşref Kolçak, 5. Fikret Hakan... Bu sıralama sadece şöhret sıralamasıydı. Zaman akıp gitmiş, gelişme ve değişme kanunu hükmünü icra etmişti sekiz ay kadar Amerika'da kalması Ayhan'ın yerli sinemadaki tipini de değiştirdi ve Belgin Doruk'un eşi Özdemir Birsel'in film şirketinde, Küçük Hanımefendi ile salon komedilerine baş-

ladı. Filmin adı bile Belgin Doruk'u hatırlatıyordu. Çok kuvvetli bir tiyatro ve sinema oyuncusu olan Sadri Alışık bu hanımefendili dizide aktörlüğünü ortaya koyuyor; film eleştirmenlerinin ve sinema sanatını anlayanların alkışlarını topluyordu. "*Küçük Hanımın Kismeti*", "*Küçük Hanımın Şoförü*", "*Küçük Hanım Avrupa'da*" gibi filmlerde istemeyerek oynadığını bana söylemiştir ve o yıllarda yazmışımıdır. Bu filmlerin hikâyelerinin Belgin Doruk üstüne yazılması bir yana, Sadri Alışık gibi sahici bir aktörle hangi jön oynasa silindir altında kalmış gibi ezilirdi.

1960'tan sonra

Berlin Film Festivali'nde "*Susuz Yaz*" ile birinciliği kazananak olan büyük yönetmen Metin Erksan'ın 1962'de Ayhan Işık ve Türkân Şoray'la "*Acı Hayat*" filmini yapması, Ayhan için büyük bir talihti. Fakat ne yazık ki bu filmde de Ekrem Bora gibi, yüz çizgileri sinema sanatı için yaratılmış bir kurt vardı. Sinema tarihleri bu film için;

"*Türkân Şoray'a ödül kazandıran; Ekrem Bora'ya ün yaptıran film*" diye yazarlar.

Gerçekten, ülkemizin en büyük film yarışması olan Antalya festivallerinde (yahut Adana Altın Koza film Festivali'nde) Ayhan Işık hiçbir yarışmayı kazanamamıştır. Örneğin Fikret Hakan, sadece Antalya'da, 1965, 1968 ve 1971'de üç "*Altın Portakal*" kazanmıştır; Cüneyt Arkın iki "*Altın Portakal*" al-

Hey Gidi Günler

mıştır. Daha başka başrol oyuncular, 1960-70 arasında güçlerini, kuvvetlerini göstermişler:

1970'ten sonraki yıllarda da festivallerin altın ödüllerini toplayıp sinema tarihimizdeki yerlerini almışlardır. Lütfi Akad'ın rejisini yaptığı "Üç Tekerlekli Bisiklet"te Ayhan'la oynayan Sezer Sezin ödül kazandığı halde aynı filmdeki Ayhan Işık'a ödül verilmemiştir.

Zaten 1960'tan sonra Türk sineması büyük bir değişme göstermiş ve Müşfik Kenter, Kartal Tibet, Hülya Koçyiğit, Fatma Girik gibi gerçek aktör ve aktrislerin marifetlerini gösterdikleri bir dönemi yaşamıştır. Bunların arasına, Cüneyt Arkın ve sonraları Kadir İnanır ile Tarık Akan da girince, Yeşilçam sokakları bir "devler savaşı" alanına dönmüştür.

1968 yılının yazında, ünlü yönetmen Memduh Ün'ün Ağacamisi'ndeki yazıhanesindeydim. Memduh, masasından 18x24 boyutunda bir fotoğraf çıkardı.

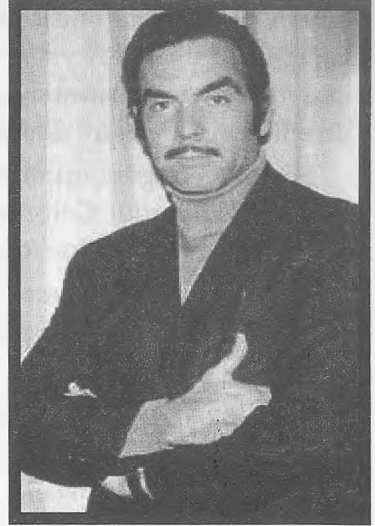
Bana:

"Artık Türk sinemasında kral bu!" dedi. Baktım. Cüneyt Arkın'ın bir fotoğrafıydı.

Krallar, cumhurbaşkanları, başbakanlar, hatta imparatorlar bile tahtlarını bütün ömrünce koruyamaz.

Bizim yerli sinemada, film başına en büyük ücreti alan kişi "kral" ve "kraliçe" sayılır. Yanlış bir yakıştırmadır ama gerçek budur.

Ayhan Işık'ın hiçbir festivalde ödül alamaması bir yana, çok güzel filmleri vardır:

“*Kanun Namına*” bunların başında gelir. Sonra: “* ld ren Şehir*”, “*Kanlı Para*”, “*Acı Hayat*”, “*Yangın Var*”, “*Avare Mustafa*”, “*Otobüs Yolcuları*”, “*Rıfat Diye Biri*” sinema tarihimizde seçkin yeri olan filmlerdir.

Ama 1960’ların ikinci yarısında olsun, 1970’ten sonraki yıllarda olsun “kayda değer” bir filmde rol alamaması, döneminin yavaş yavaş geçtiğini ortaya koyuyordu.

Kral evleniyor

Kral, gazetecilerden ve Yeşilçam mensuplarından gizli olarak evlendi. 1961 yılının Mayıs ayında eve  a ırılan bir nikâh memuru, meşhur eczacı ve laboratuvar sahibi İdris Yaybulak ile Tamara Yaybulak’ın yabancı okullarda okumuş, ince ve zarif kızı Gülşen Yaybulak ile Selanikli saraç Abdülkerim Efendi’nin oğlu Ayhan Işık’ın nik hını kıydı...

Ayhan Işık, evladının anası olacak kızın tahsilli, terbiyeli, ecnebi okullarında tahsil yapmış; güzel ve zengin olmasını isterdi. Bu nik hla hayalinde yaşattığı eşe kavuşmuştu. Ancak, ilk evlilik yıllarında “*Karımın resmini çektirmem!*” diye belirtti. Sonraki yıllarda bu tutumunu değiştirdi.

Söylentilere göre eşinin burnunun estetik ameliyat geçirmesini bekliyordu. Gerçekten, eşi bir estetik operasyondan sonra, Ayhan ile birlikte foto muhabirlerinin karşısına  ıktı.

Kızı Serap, 1962 yılının bitmesine birkaç gün kala dünyaya geldi. Başka çocuğu olmadı. Kızı için çok titiz davranırdı.

Bir gün bana:

“*Kızım 2000 yılının dünyasında yaşayacak. Ona göre e itiyorum*” demişti.

Serap 12 Eylül 1984’te Beyoğlu Evlendirme Memurlu u’nda İbrahim Levent adlı, zengin bir delikanlıyla evlenip, dünya evine girdi.

Son yılları

1971 yılında şarkıcı olarak sahneye çıkması Kral'ın yaptığı bir yanlıştı. Bu konuda, onu "yaratan menajer" durumunda-ki Sezai Solelli:

"Çok büyük hata yaptı. Hiç Kral sahneye çıkıp içkili gazonoda şarkı söyler mi? Paraya mı ihtiyacı vardı? Clark Gable, Gary Coper şarkıcılık yaptı mı?" diye hayıflanıyordu.

Kral'ın gazino şarkıcılığı İstanbul, Ankara, İzmir'de sürdü. İbrahim Özoral'ın bestesiyle 2 şarkılık bir plak doldurdu. Bu arada film yapımcılığı ve reklamcılık alanında çalışmak üzere bir yazıhane açtı; *"Ayhan Işık Filmcilik ve Reklamcılık"* şirketi adına Avustralya, Japonya vb.'ye gidip dış sahnelerini oralarda çektiği *"Haşhaş"*, *"Harakiri"* adlı filmleri yaptı. Son filminin hem yapımcısı, hem oyuncusu, hem de yönetmeniydi: *"Örgüt"* adlı bu filmi 1977'de yapmıştı ve zarar ettiği için 1977'de şirketi kapamıştı. Ondan sonra televizyon reklamlarında milyonların karşısına çıktı. Bir tıraş bıçağıyla ilgili filmlerden dört tane çevirdi. Artık filmcilik dışında ticaret yapmak istiyordu. İki yıl ne yapacağını düşündü, taşındı. Sonunda ömrü vefa etmedi...

BARIŞ MANÇO

Hakkı Manço ve Rikkat Uyanık, Manço ailesinin temellerini 1940'ta atmışlar. 1940'lar malum savaş yılları... II. Dünya Savaşı'nın Avrupa'yı kasıp kavurduğu, Türkiye'yi tehdit ettiği yıllar. Savaş yıllarında doğan ilk çocuklarına bu yüzden olacak "Savaş" adını koymuşlar.

1942'de Rikkat Uyanık ikinci defa hamile kalmış. Hepsinin içinde öyle bir barış özlemi varmış ki Manço ailesinin yeni misafirine hiç

düşünmeden "Barış" adını koymuşlar.

Aile boyu müzisyen

"Baba tarafından müzikle olan ilişkim çok eskilere dayanır. Babaannemin dedesi zamanının ünlü bestecilerinden Tanburi Ali Efendi'dir. Dedem aynı zamanda hafızmış. Hatta sarayda baş imamlığa kadar yükselmiş. Onun oğlu yani babaannemin babası Tanburi Aziz Bey'miş. Onun da birkaç bestesi varmış. Baba tarafından babaannemin babasından sonra bana kadar yarım yüzyıl bizim ailede müzisyen yetişmemiş. Ana tarafıma gelince... Annemin babası çok güzel ud ve keman  alarmış. Besteleri bile varmış. Bestelerinin sözlerini kapsayan bir defter bu gün hala evde durur. Ama notalar kaybolmuş.

Dayım Uğur Y zbaşıgil profesyonel bir kemancıymış. Ve şimdi de sıra geldi bence en önemli olanına. Yaşları 40'a yakın olan annem Rikkat Uyanık'ı tanırılar. İstanbul Radyosu ve konservatuvarına yıllarını vermiş annem. Sonra ne olmuş neden bırakmış bilmiyorum, müziği bırakmış."

şimdi de Barış'ın müziğe nasıl başladığını dinleyelim.

"Annemin dediğine göre küçükken müziğe çok kabiliyetim varmış ama müzikle hiç ilgilenmemişim. Çocukluğumda müzikle çalışıp müzik dinlemektense karagöz oynatmayı, çeşitli kılıklara girerek sözüm ona tiyatro yapmayı çok severmişim."

İlk kıskançlık anısı

Barış'ın hatırlayabildiği devirlerde müzikle ilgili ilk anısı bir kıskançlık olayı. Kıslandıği insan da annesidir. Olay şöyle gelişir; Bir gün Barış annesiyle birlikte bir ahbap gezmesine gidiyor. Yeniliyor, içiliyor, sıra eğlenceye geliyor. Israr üzerine Rikkat Hanım ortaya çıkıp yeni bestelediği bir şarkıyı söylüyor:

"Ne günüm gün, ne gecem benziyor artık geceye. Sonu başlangıcı yok, döndü ömür bilmeceye."

Parça bitince alkışlanıyor tabii. Barış alkışları duyunca birden ayağa fırlıyor. Annesine dönüp;

"Sen şarkıcıysan ben de şarkıcıyım" diyerek o anda uydurduğu bir şarkıyı söylemeye başlıyor. *"Bu benim sanat hayatımda duyduğum ilk kıskançlık hissidir"* diyor, Barış Manço.

Aradan yıllar geçiyor. Yine Barış kenarından, köşesinden müzikle hiçbir ilgisi yoktur. Nihayet 14 yaşında Bill Haley'in bir filmini seyrettikten sonra müziğe âşık oluyor. Filmi seyredip eve döndüğü zaman annesine kendisine nefesli bir çalgı alması için yalvarıyor. *"Ciğerlerin zayıf. Nefesli saz almam ama gitar alırım"* diyor annesi. Ve dediğini yapıp Barış'a ertesi gün vaat ettiği gitarı alıyor.

"Gitarı elime aldığım gün hemen bir melodi çıkardım; orta okula gidiyordum. Dersler liseye oranla nispeten daha hafif olduğu

Hey Gidi Günler

için uzun süre gitar çalışmak fırsatını buldum. Annem gitarı iyice öğrenmem için bana ders aldirmek istedi. Fakat akortlar üzerinde çalışmak beni kısa zaman da sıktı. 4 dersten sonra ders almaktan vazgeçtim. Annem çaresiz bana nota dersini kendi vermeye başladı. Annemin derslerinde kadınsı bir yumuşaklık, analık hissinden doğan bir başkalık vardı. Sonra bana güzel sesiyle şarkı söylüyordu ki, asıl ben buna bayılıyordum. Bazen hafta sonlarında sabaha kadar annemle oturup, müzik çalıştığımızı, müzik sohbetleri yaptığımızı bilirim. Annemin bana bütün çalışmalarında büyük bir katkısı olmuştur. Bana alaturka müziği en ince teferruatına kadar o öğretmiştir. Benim annemle yaptığım bu müzik çalışmaları kısa bir zaman sonra kardeşim İnci'yi kıskandırdı. İnci'ye hemen bir piyano alındı. Ama o maymun iştahlıydı, bu yüzden piyano bana kaldı. Dünyalar benim olmuştü. Keyfime diyecek yoktu artık."

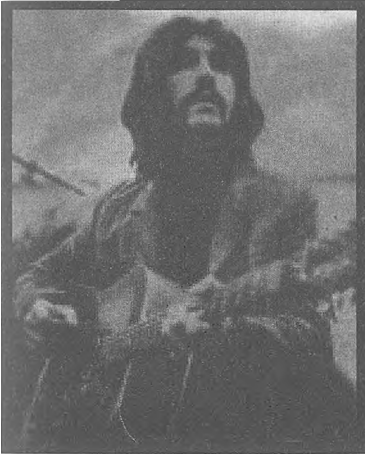
Aradan iki yıl geçer. Barış artık gitar çalmayı, şarkı söylemeyi iyice öğrenmiştir. Okul arkadaşlarıyla birlikte; "Barış Manço ve Kafadarlar" adında orkestra kurar. Orkestranın üyeleri arasında Timur Selçuk da vardır. Ama Timur klasik müziği rock'n roll'e tercih ettiği için orkestradan ayrılır. Barış o

kış boyunca küçük konserlere çıkar. Bazı kulüplerde çalışır. Ertesi yıl orkestrasını yeni bir biçime sokar, daha iddialı bir topluluk kurar. Yeni grubunun adı; *"Barış Manço ve Harmoniler"* dir. Bir yıl içinde Barış Manço ve Harmoniler'in adı profesyonel orkestralar kadar büyür. 1961'de topluluk yılın en iyi amatör orkestrası seçilir. Aynı yıl Hürriyet Fotoğraf Ajansı'nın tertiplediği yarışmada Barış Manço *"Dream Girl"* adlı bestesi ile en iyi pop müzik bestecisi olur.

Barış Manço ve Harmoniler'in adı artık iyice yaygınlaşmıştır. 1962'de Barış ilk iki plağını doldurur:

"Let's twist again" ve *"Kızılıçıklar Oldu mu?"* *"Kızılıçıklar Oldu mu?"* Rikkat Uyanık'ın folklordan yaptığı bir derlemedir. Barış bu şarkıyla folk akımının ilk örneğini verir. Fakat plak daha piyasaya çıkmadan Barış liseyi bitirir ve öğrenimine devam etmek için Belçika'ya, ağabeysinin yanına gider.

"Türkiye'den ayrılınca önce Belçika'ya gidip, Belçika Kraliyet Akademisi'ne kaydımı yaptırdım. Sonra tuttum Paris'in yolunu. Paris'te beni açlık ve sefalet bekliyordu. Günlerce işsiz, aç dolaştım

Paris sokaklarında. Garsonluk yaptım, benzin istasyonlarında çalıştım.

Bu arada bir de şöhret mücadelem oldu bu şehirde. Beni şöhrete kavuşturacaklarına söz veren şahıslar, kilo vermemi söylediler. Yemeyip, içmeyip 20 kilo birden verdim.

Bu biraz da parasızlıktan oldu ya, neyse!...

Sonra, 'Sen bu Fransızcanla şarkı söylemek değil, ıslık bile çalamazsın,' dediler, inat olsun diye

Fransızcamı ilerlettim.. Onları mahcup ettim. Tabii, ben ettiğimi sanıyorum, ama acaba, ben bir daha akıllarına geldim mi o da başka mesele. Paris stüdyolarında "Baby S tter" adında bir plak yaptım. Yine o ilk yılımda Olympia'da genç sanat lara ayrılan bir gecede iki şarkı söyledim." Barış Manço 1965'e kadar Avrupa'dan dönmez; ama Türkiye'de de unutulmaz. *"Kızılı klar Oldu mu?"* yurttta büyük ilgi uyandırmış ve Barış Manço yurt dışında olmasına rağmen, Türkiye'nin ünlü sesleri arasına adını yazdırmıştır.

1966 yazında Barış, *"Les Mistigris"* adlı bir Fransız topluluğ  kurup, yaz tatilinde konserler vermek için Türkiye'ye gelir. Kulüplerde  alışır.

Orkestrasıyla birlikte *"Seher Vakti"* adlı bir plak yapıp, Belçika'ya döner. Bunu her yıl yaz tatillerinde Türkiye'ye geliş gidişler, her yaz yapılan yeni plaklar izler. 1969'da Barış Manço Kaygısızlarla birleşir ve ilk Anadolu turnesini yapar.

Aynı toplulukla doldurduğ  *"Ağlama Değmez Hayat"* adlı plağı Barış Manço'nun sesini bütün Türkiye'ye duyurur.

"Ağlama Değmez Hayat" *"Derule"*, *"Kağızman"* izler. Artık Barış Manço kendisini Türkiye'ye kabul ettirmış bir şarkıcıdır. Birincilik için tek bir basamak kalmıştır. Ve bu basamak *"Dağlar Dağlar"*la olur. Her şeyiyle Barış'a ait olan bu parça, 1971'nin en sevilen şarkısı seçilir. Barış'a bir platin plak, ondan da önemlisi milyonların sevgisini kazandırır.

CEM KARACA

Küçüktüm daha okula bile gitmiyordum.

Bizim evin alt katında yaşlı bir ermeni kadın otururdu.

Do Mi Yaya (Yaya' Ermenice teyze demektir) ismini taktığım bu yaşlı kadın her Allah'ın günü piyona çalardı.

İşte kulağıma ilk giren müzik sesi, Do Mi teyzenin piyanosundan çıkan melodiler oldu.

Sevdim müziği gönülden...

Sonra büyüdüm, palazlandım.

Annem (Toto Karaca) de babam (Mehmet Karaca) da tiyatrocu oldukları için sık sık tiyatro kulislerine gider oldum. Operet, o yılların Türk tiyatrosunda altın devrini yaşıyordu. Kuliste kulağım her geçen gün biraz daha müzikle doluyor. Sonra öğrencilik yılları, çocuk koroları... Törenlerde, müsamerelerde hararetli hararetli şiirler okuyuşum günün mana ve önemini belirten konuşmalar yapışım. Sahneyle de böyle tanıştım işte..." Şarkıcılık o günlerde Cem Karaca'nın aklından hayalinden geçmez tabi. Büyüyünce ne olacaksın?" diye soran meraklı amcalara, teyzelere "doktor" der, "mühendis" der. Sonra ilkokul biter ve o yaşa kadar el bebek, gül bebek büyütülen Cem Karaca yatılı okulun yolunu tutar.

"Muhallebi çocuğunun dik alasıydım. Burnum kanasa dört doktor konsültasyon yapardı! Ve ben cici çocuk okulda yatılı okuyordum; ve de anamdan, babamdan ilk kez ayrılıyordum. Şişmandım, çirkindim, çevreme göre az gelişmiştim. Geliştiğimi çevremden çok kendime inandırabilmek için ilk yaptığım iş sigaraya baş-

lamak oldu! Fakat hey hat sigara bile beni geliştiremedi. Dans edenleri, eğlenenleri bir kenarda kavruk buruk ve garip seyreder, kısıca toplumla hiçbir ilişki kuramadığım için her gün her gece biraz daha yıkılırdım."

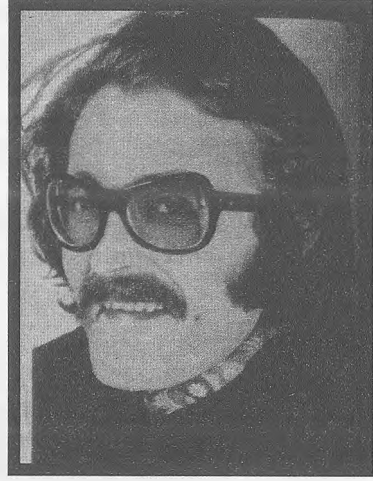
Derken 14' ne gelir Cem. Ve o yaz anne, babasıyla İzmir'e tatile gider. İzmir'de bir ahbabın evinde kalırlar.

Ahbabının da Cem yaşlarında güzel mi güzel bir kızı vardır. Cem aşık olur kıza. Aşık olur ama, şişmandır, çirkindir. Kızı kendine nasıl bağlasa acaba? Düşünür, taşınır ve bulur.

"Yanmışım ki, yanmışım. İşte böyle başladım şarkı söylemeye 14 yaşındaydım, âşıktım ve "Johnny Quitar" s yliyorum. "Johnny Quitar" malum o yılda  şıkların baş şarkısı. Anamı görecektiniz. Oğluna, oğlunun sesine hayran. Gel gelelim benim için önemli olan anamın gözüne girmek değil tabi. İlle de ille o ahbabın kızı. Aşkta ne aşk hani..."

Bakışıyoruz. Ben "Johnny Quitar" s yliyorum, o hayran hayran dinliyor. Sonra kızı evine bırakıyorum, eve dönerken sevinçten eteklerim zil çala çala yine "Johnny Quitar" s yliyorum. Allah'a şükür yaz bitti, aşk bitti de "Johnny Quitar" da bitti."

Cem Karaca yaz yağmuru gibi kısa süren bu yaz aşkından sonra o kiş okulda bir kaza geçirir. Bacağı kırılır. 3 ay okuldan uzak kalır, evde yastık, d şek yatar, yattıka yer yedikçe şişmanlar, şişmanladıka dertlenir ve dertlendike şarkı söyler. Sonra o malum devre başlıyor. Hani eve gelen misafirlerin evin güzel sesli oğluna 'haydi oğlum bize bir şarkı söyle!

Dediği devre... İşte Cem, o günlerde her fırsatta şarkı söylemeye başlar. Evde, sokakta, okulda, hatta banyo da...

"Komşularımdan birisi, Bakırköy Kulübü'nde bir konser vermemi teklif etti. Ben evet dedim ama babam olmazı yapıştırır. Babamı annemle bir olup ikna ettik, sahneye çıktık. Parça "It's Now or Never" Dünya müziklerinin dışında garip oğlu garip bir sesle girdim parçaya. Vücudumdaki tüm iç organlarım kendi aralarında bir savaşa tutulmuşlardı. Sanki öğürtü ile böğürtü arası başladığım şarkıyı din gayreti, hak gayretiyle toparladım. Alkışlanıyordum. Çıkış, o çıkış işte."

Sonra topluluklar kurar Cem: Dinamitler, Jaguarlar... Repertuarında *"I Who have nothing"*, *"One more change"*, *"King creole"*, *"What did I say"* gibi şarkılar vardır. Ama gel sen o günlerin kulüp patronlarına Cem Karaca'nın ileride ünlü bir şarkıcı olacağını anlat. Bir türlü kulüplerinde çalıştırmak istemezler Cem'i. İş bulamadıkça kurduğu topluluklar filizlenmeden kurur. *"O zamanlar müzik dünyası bir âlemde zaten... Ortalık amatör gruplardan geçilmezdi. Hepsi bir taksi parasına okul konserlerine çıkar, sadece alkışlanırdı."*

"Bir de alet edevat problemi vardı. Nerde şimdiki tesisatlar. Grupların elindeki elektrogitarlar, amplifikatörler sanki taş devrinden kalmaydı. Ne ses gelirdi, ne nefes. Zaten müziğin hakiki kahramanları da o zaman yaşadı; ve kahramanca da öldüler. Geriye bir bizler kaldık o devirlerden."

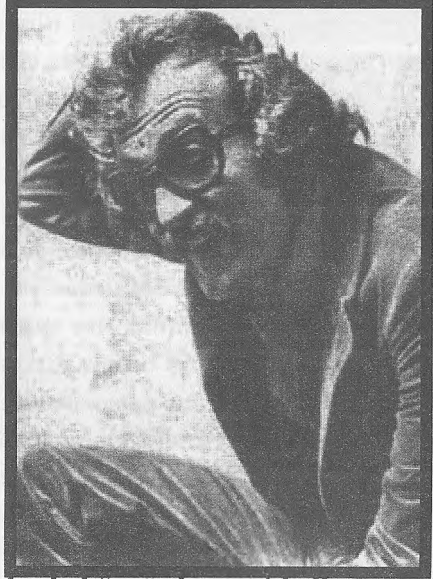
Yıl artık 1965 olmuştur. Sema Uçbay'la ilk evliliğini yapar, karısını geçindirebilmek içinde ana baba mesleğine girer. *"General çöpçatan"*, *"Zoraki diktatör"*, *"Toros canavarı pusu-da"* gibi oyunlarda büyüklü, küçüklü roller alır; ve vatan Cem'i göreve çağırır.

Cem, askerlik yıllarında Türk halk müziğiyle tanışır. Sever, âşık olur. Asker dönüşü hemen Apaşlarla birleşip halk müziğine repertuarında yer verir. *"Emrah, nasıl da geçti haber-*

siz", "Hudey", "Suya giden allı gelin"... Cem, o güne kadar Türkiye'de pek az denenmiş bir şeyi yapmaktadır. Yüzyıllar önce yaşanmış halk ozanlarının şiirlerini alıp kendine göre yepyeni bir biçimde bestelemekte, yorumlamaktadır. Cem Karaca ve Apaşlar, 1967 yılı Altın Mikrofon yarişmasına işte bu tür parçalarıyla girerler. 'Emrah'la ikinci olurlar, adlarını bütün Türkiye'ye duyururlar.

1967 sonrasının Cem Karaca'sını size özetle şöyle anlatabiliriz:

Cem 1967-69 arası Apaşlarla  alışır. Tiyatro sanatçısı Meriç Başaran'la evlendiği (1968-71) bu dönemde; "Resimdeki göz-yaşları", "Bu son olsun", "Ayrılık günümüz", "Zeyno" gibi plaklar doldurur. Yapılan müzik 2 ayrı tür- dendir.

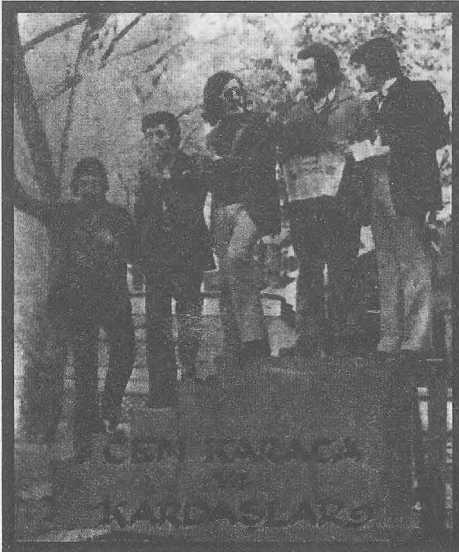
Birincisi Cem'in 1967'de başladığı türde, yani halk ozanlarından alnıp batı kalıplarıyla bestelenen eserlerdir. (Zeyno, Emrah, Suya Giden Allı Gelin); İkincisi ise büyük orkestralar eşliğinde söylenen, tamamen batı kalıpları içinde yapılan Türkçe sözlü bestelerdir:

(Ayrılık Günümüz, Bu Son Olsun, Resimdeki Göz Yaşları) Bu yıllarda Cem'in şöhreti gittikçe büyür, kısa zamanda uzun saçları, değişik tipi, beyaz gözlükleriyle gençliğin sembolü olur. Kendine göre değişik bir tarzı vardır. Hislerini şarkılarında hırsıyla, ihtirasla anlatmaktadır.

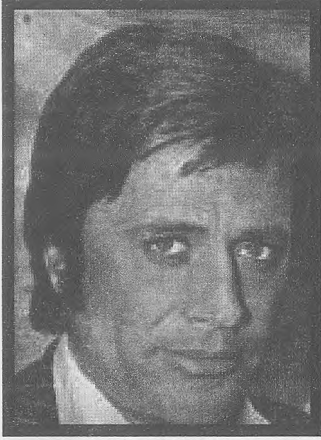
1969 yılı sonlarına doğru Cem Karaca müzik türünü daha değişik bir şekle sokmak ister. Hedefi eskiden olduğu gibi batı kalıplarıyla doğuyu fethetmek değil, doğu kalıplarıyla batıyı fethetmektir.

Bu amaçla Apaşlar dağılıp Kardaşlar kurulur. Repertuarındaki batı türünde olan parçaların hepsini çıkarır onların yerine Anadolu kokan besteler, Anadolu'dan alınan saf türküleri koyar. İcraya gitarların yanı sıra bağlama, divan sazı, köy davulu gibi Türk sazları karışmaya başlar. 1971 yılı içinde bu çalışmaların ilk büyük meyvesi verilir. *"Dadaloğlu"* 1971'in en çok listede kalan şarkısıdır. Dadaloğlu'nu, *"Demedim' mi?"*, *"Karayılan"* *"Oy Gülüm Oy"*, *"Mehmet'e Ağıt"* gibi özü, sözü, icrası, her şeyiyle Türk olan parçalar izler.

Cem Karaca ve Kardeşler işte tamamen bu tarz üzerinde ilerliyorlar. İdealleri kıyafetinden, melodisinden, sözünden özüne kadar, Türk olan, Türk kokan, Türk popüler müziğini kurmaktır...

CÜNEYT ARKIN

Türk sinemasının en gözde oyuncularından, adı gazete manşetlerinin vaz geçilmez sermayesi, bir zamanların tıp fakültesi öğrencisi, bu günün pratisyen doktoru Fahrettin Cüreklibatur yani Cüneyt Arkın.

1963 yılının meteliksiz Fahrettin Cüreklibatur'una Tanrı, yürü ya kulum demiş ve 1971 yılının milyoner Cüneyt arkını çıkmış ortaya. Fakat eski günler, sinema-

daki ilk günler unutulur mu hiç?

Geçmişinin ağırlığından kim kaçabilir, kim hafızasından silip atabilir o günleri. İşte Cüneyt Arkın ile Bostancı'daki film setinde, spotların gözleri kör edici ışıkları altında o günleri konuşuyoruz. Eski günleri, yeni günleri...

Cüneyt Arkın'ın gözleri dalıyor, buğulanıyor eski günlerden bahsedilince.

İlk darbeyi babamdan, arkadaşlarımdan yedim

"1963 yılında çıkmakta olan Artist Mecmuası'nın sinema artisti yarışmasında birinciliği kazanıp da sinema artistliğine ilk adımı atınca, ilk olarak babamdan aldım lanetleyici mektupları. Arkasından arkadaşlarımdan bitmeyen, tükenmeyen kırıcı latifeleri geldi: 'Yahu Fahrettin başka işin yok muydu da artist oldun. Senden de artist olur mu?' diyerek beni her fırsatta iğneler, kahrederlerdi.

"Fakat azimliydim, hırslıydım. Mutlaka bir şeyler yapmalıydım, yapacaktım. Ne pahasına olursa olsun. İlk filmim "Gurbet Kuşları"nda oynadıktan sonra elime geçen 500 lira ile ancak üç ay idare edebildim. Sonra gene açlık günleri başladı. Ayakkabılarımdan

altı delikti. Subay kaputunun apoletlerini sökmüş, kendime palto yapmışım. Özel otomobil gerçekleşmesi güç bir rüya, taksiye binmek hayal, dolmuşa binmek ise lükstü benim için. En ideali otobüse binmek, ondan da ideali yaya yürümekti.”

“Benim ruh yapımı, ruh halimi bilen karım (Güler Mocan) acı çekiyordu ama bana bir şey hissettirmemeye çalışıyordu. Kayınpe-
derimin evinde kalıyordum. Kasten yemek saatlerinden sonra eve dönüyordum ki onlara daha fazla yük olmayayım diye. Bugün düşünüyorum da bütün bunların gülünç olduğunu görüyorum ve kendi kendime öyle hareket ettiğim için küfürler yağıdırıyorum.

“Yeşilçam’da belki iş verirler diye yazıhane yazıhane dolaştığım günlerden birinde Aziz Sarıkaya’ya uğradım. Belki bir iş verir diye düşünmüştüm, yanılmışım.”

“Odasında olduğu halde bana kendisini ‘yok’ dedirtti. Bozuk bir moralle cebimde iki buçuk lira olduğu halde, Taksim’den Kadıköy’e kadar yürüdüm, vapura bindim. Yorgundum ama son paramı tüketmeye gönlüm razı gelmiyordu bir türlü.”

“Kadıköy’den Suadiye’deki kayınpederimin evine yürüye yürüye gittim. Cüneyt Arkin sözlerinin burasında derin, ama çok derin bir soluk alıp veriyor.”

O günleri anlatmak bile yoruyor Cüneyt Arkin’ı. Kim bilir hayat kaovgası ne kadar yıpratmış, eritti onu. Beş dakikalık bir düşünme molasından sonra Cüneyt tekrar eski günlere dönüyor. Ah o eski, ilk günler...”

İlk defa binicilik derslerini medrano sirki’nde aldım

İkinci filmim ‘Ayşecik Cincime Hanım’a hem büyük ümitlerle hem de büyük ümitsizliklerle başladım. Ümitliydim zira caddeden geçerken bana bakanların yüzlerinde hayranlık belirtileri seziyordum.

Ümitsizdim, Hamdi Değirmenci oğlundan 1.000 lira borç almış, kendime bir takım elbise ile bir çift ayakkabı yaptırmıştım. Bu borcu nasıl ödeyecektim. Hayatım böyle borç harç içinde mi geçecekti?

Artık içimde çılgınca bir kin vardı. Aylarca uyuyamadım.

Medrona Sirki’nde Rus kazaklarının atlarına baktım, karşılığında binicilik dersleri aldım. Düştüm, kalktım, küfür ettim, tahkir edildim. Gece saat 24.00’den sonra Pablo Hugo’nun spagettisini, şarabını taşıdım. Perende atmasını öğrendim cambazlardan. Ter kokulu havlularını kurutup peşlerinde koştum. Sirkte bulunanların çoğu benim artist namzedi olduğumu öğrenmişlerdi. Bakışlarından bana acıdıkları, içinde bir şeyler öğretmek istediklerini hissediyordum. Bir gece program bittikten sonra, şimdi ismini pek hatırlamadığım, fakat çok sevdiğim akrobatlardan biri yanıma geldi. ‘Gel

seninle biraz çalışalım 'dedi. 'Sana ufak bir numara göstereceğim ve bütün filmcilik, hayatında da bu numaranın büyük faydasını göreceksin.' Onunla tam iki saat çalıştık. Ertesi gece gene, daha ertesini gece gene derken kendimde fevkaladelik hissetmeye başladım. Yavaş yavaş bir şeyler oluyordum.  mitlendim. Neşelendim. Sevindim. O gece eve yayan dönerken gene bir ümitsizlik  kt  iime. Parasızlığın, yalnızlığın verdiği bir  mitsizlikti bu. Karım sabaha karşı beni karşısında görünce ağladı. 'Bir kadından geliyor-sun' dedi. 'Bu saatte ve sarhoş' karşımdaki aynada sapsarı, m da-faasız bir yüz görüyordum o anda Fahrettin C reklibat r'un yüzünü. Konuşmak istemiyordum. Başım ağrıyordu. İimde bir taş yığını vardı sanki. Sinirimden ben de ağlamaya başladım.

Hele bug nlerden birinde Memduh  n' nde bundan hiçbir şey olmaz' sözleri kulağıma gelince daha da yıkıldım ve ilk defa babama, benimle açıktan açığa alay eden arkadaşlarıma hak verdim. Evet en iyi yol mesleğime d nmekti.

Yeşilçam'dan kaçmaya 'Elveda Sinema' demeye hazırlanırken  lk  Erakalın ıktı karşıma. Bana 'Gözleri  mre Bedel' filminde şans tanıdı. Adım bir anda bütün Türkiye'ye yayıldı ve şöhretin kapıları önümde ardına kadar açıldı. O zaman dram bitti sandım oysa ne bileyim yeni başlıyormuş. Eskiden normal olan her şey suçtu artık benim için. Sinemada şöhrete ulaşmakla her şeyin düzeleceğini sanmıştım. Ne kadar yanılmışım. Meğer o parasız olduğum, a a dolaştığım günlerden bin defa daha mutsuz ve yalnız olacakmışım da haberim yokmuş. Nereden bilebilirdim ki?

Bugün bambaşka bir Cüneyt Arkın'ım. Milyonlarca hayranım var. Herkes peşimde, herkesin gözleri üzerimde. Zenginim. Ama gene sinemadaki ilk g nlerimdeki gibi yalnız ve mutsuzum. Tedirginim.  rkeğim. Korkağım."

EKREM BORA

Türkiye'nin ilk sinema dergilerinden "Yıldız" 1938 yılında çıkmaya başlamıştı. Rakım Çalapala, Cemil Cahit Cem, Sezai Solelli gibi dünya ve Türk sinemasını çok iyi bilen yazarlar bu mecmuada toplanmıştı.

Yıldız, 1951 yılında Ayhan Işık, Belgin Doruk gibi gençleri bulup, ortaya çıkardı.

Bir yıldız doğuyor

Sezai Solelli, tam anlamıyla bir "yıldız yaratan adam"dı. Yeşilçam prodüktörlerinin nazlandıklarını, ilerideki günlerde çekecekleri sıkıntıları bilmediklerini anlayınca, 1954 yılında, arkadaşı Mehdi Özgürel (Zıt Kardeşlerin büyüğü) ile "Türk Film" adında bir film şirketi kurdu.

Yazdığı senaryoları film firmalarından bazıları filme çekiyordu. Oturdu, kendi firması için "Oyuncu Kız" adında bir film senaryosu yazdı.

"Oyuncu Kız" için genç kız olarak Neriman Köksal'ı seçmişti. Neriman Köksal, 1954'te, 26 yaşında, ince uzun bir genç kızdı. Fakat Genç erkek rolünü kim oynayacaktı?

Solelli, Yıldız dergisinde "Artist Olmak isteyen Gençler" sayfasına gelen binlerce mektubu bir bir inceledi. Talihin cilvesi burada kendini gösterdi. O binlerce fotoğraf arasında bir tek resim seçti. İşte o seçtiği resmin sahibi zengin, sıhhatli, ünlü ve mutlu bir insan, Ekrem Bora'nın ta kendisidir...

9x14 cm büyüklüğündeki fotoğrafin arkasında “Ekrem Uçak” adı ve  aşkınbakkal’daki adresi vardı. Sezai Solelli, yardımcısını Ekrem Uçak’ın evine gönderdi.

Atlantik Sineması’nın arkasındaki, Kokarpınar Sokağ’ından geçen delikanlı, tren köprüsünün yanındaki küçük evin kapısını çalınca karşısına Ekrem Uçak’ın annesi emekli  ğretmen Nuriye Uçak  ıktı Ya lı, yorgun bir kadın.

“Teyzeciğim Ekrem Uçak’ı arıyorum.”

“Niçin arıyorsunuz evl dım?”

“Film için... Bir filmde çalışacak, ba rol yapacak...”

“Ya,  yle mi? Hem sevindim, hem   z ld m. Çünkü oğlum Ekrem, 22 ya ında olduğu için askere gitti... Erzincan’da...”

Ağlamaklı olan ihtiya r kadının konuşması bu kadarla kaldı. Delikanlı, yayınevine döndü. Solelli’ye durumu anlattı fakat Sezai Bey’in vakti yoktu. Oyuncu Kız filminde j n pr miye rolünü Yılmaz Duru’ya verdi. Film çevrildi, 1955’te’vizyona girdi. Ekrem Uçak, askerliğini 1955’te bitirip,  ağaloğlu’na, Yıldız Dergisi’ne ko tu:

“Ağabey, beni aramı sınız, adres bırakmı sınız. Geldim!” dedi.

Sezai Solelli,  nce Ekrem’in biyografisini öğrendi. Ekrem, gayet hızlı bir tempoyla hayatını  zetleyiverdi:

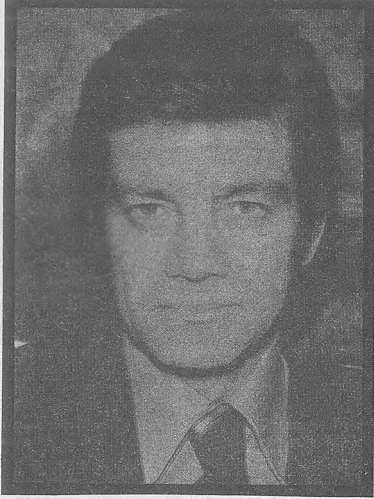
Ekrem Uçak, Ekrem Bora oluyor

Ağabey, ben 4 erkek kardeşin k   ğ y m. Ağabeylerim Erdoğ n (1922), Ertuğ rul (1923), Ercüment (1930)’tir. Ben 4 Mart 1932’de Ankara’da doğ dum.

Babam, benim doğ duğum yıl öldü: Havacı subaydı,  n y zba ıydı, uçağı ile toprağı  akıldı!.. Annem beni okutmadı. Suadiye İlkokulu’ndan sonra Kadıköy Birinci Erkek Ortaokulu’nun 2. sınıfından okulu terk ettim. Çağaloğlu’nda mücellit çıraklığı yaptım. 14 ya ımdan, 20 ya ıma kadar bu

Cağaloğlu yokuşunda çalıştım. Sonra askere gittim. Gerisini biliyorsunuz...”

Solelli 23 yaşındaki gence baktı, sonra yanındaki fotoğrafçı (sonradan film kameramanı) Memduh Yükman’a döndü:

“Memduh, bu çocuğun yüzlerce poz resmini isterim” dedi.

Yazı işleri Müdürü olduğu Hafta Dergisi’nin bir sayısında kocaman bir röportaj yayınladı Solelli... Ekrem’in, “Uçak” soyadını değiştirmiş, “Bora” yapmıştı.

Ekrem Bora’nın yakışıklı bir fotoğrafının altına aynen şöyle yazmıştı: “Burt Lancaster gibi Sert, Clark Gable gibi Yakışıklı, Rory Colhun gibi Tatlı...”

Yıldız yaratan adam, Ekrem Bora için, “Alın Yazısı” isimli bir senaryo yazdı ve kendi firması adına filmi çekti. Yönetmen Mehdi Özgürel’di. Genç kız rolünde Melike Cihangir, “badman” rollerinde Sedat Akpınar ve Hasan Ceylan oynuyordu. 1956 yılında vizyona giren film, Ekrem Bora’nın hayatını değiştirdi.

Fakir mücellit çırağı, bugün multimilyonerdir. İstanbul’da Boğaziçi’nde Beylerbeyi’nde süper lüks bir yalıda yaşamakta, 810 milyonluk Mercedes’ini “hususî” şoförü kullanmakta, kızı Lâle (24.4.1967), Londra’da okumakta, her yıl Avrupa gezilerine çıkmakta, bir çok villa, yalı ve apartmanın sahibi bulunmaktadır...

Ekrem Bora’nın 1966 yılında evlendiği Gül Uçak (Bora)’da Adana’nın “Pamukçular” denilen ailesinden Fehmi Bey’in (Ö.1953) kızıdır ve zenginliği dillere destandır.

Ekrem Bora, Ekrem Bora'yı anlatıyor

"Ben, 40 günlükken babam ölmüş. Aslında 6 kardeşlik, ikisi öldü. Annem babamdan kalan şehit maaşıyla bize bakmaya çalıştı, üç ayda 900 lira alırdı. Düşünün 5 kişi ayda 300 lirayla geçinecektik! Babam Mazhar Uçak, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk pilotlarından. Ankara'da ilkokula başlamıştım. 7 yaşında, annem bizi İstanbul'a getirip yerleştirdi. Büyük babam Pomak göçmenlerindendi. Suadiye'de ölmüştü. Anneannem yalnız kalmasın diye annem İstanbul'u seçmiş...Büyük babam ilk Suadiye Camii'nin imamıymış. Ağabeylerim Haydarpaşa ve Hayriye liselerine girmişti. Kadıköy Birinci Ortaokul 2. sınıfında tekledim, yani sınıfta çaktım. Parasızlıktan okuyamıyordum. Dersleri bilmediğim için sınıfta utanıyordum. Bu yüzden okuldan kaçıp, Kadıköy'deki sinemalarda vakit geçiriyordum. O zamanlar gösterilen Tyron Power'in önce Vatan This Above Ali filmini çok beğenmiştim. Mahalle komşumuz Sakibe Soyukut adında bir hanım Yıldız ve Hafta Dergileri'nde sinema konusunda çeviri yazılar yayınlıyordu:

'Seni artist yapalım!' dedi. 17-18 yaşındaydım ve artık okula değil, işe çalışmaya gidiyordum. Sakibe Hanım'ın tavsiyesiyle Sezai Bey'e bir mektup ve resim yolladım. O kadar aday arasından beni seçmesi hayatımı değiştirdi. Sezai Bey kendi firmasından sonra beni Erman Film, Lâle Film gibi firmaların patronlarıyla tanıştırdı ve onların yaptıkları filmlerde oynattı."

"1955-1965 arasındaki 10 yıl, yani 23-33 yaşlarında, en hızlı yıllarımı yaşadım. Neriman Köksal, Ajda Pekkan, Semiramis Pekkan, Türkân Şoray, Hülya Koçyiğit ve daha birçok ünlü kadın artistle film çevirdim. Ajda ile Semiramis, 'Artık Düşman Değiliz' (1965) adlı filmde, İki kardeş benimle birlikte oynadı."

Ekrem Bora'nın Türk film dünyasındaki ilk on yılı, 1955-1965 arası fırtına gibi hızlı geçti. Ünlü roman kahramanları böyle bir on yıl yaşasa bir değil, üç beş romana konu olur.

Şimdi burada sözü Ekrem'e bırakırsak olmaz. Sorumluluğu üstlenip onu biz anlatalım:

1956 yılında Ekrem, "Yurdanur" adında bir kızla evlendi.

Ekrem, para sıkıntısı içindedir. Büyük oyun gücüne rağmen ufak bir geliri vardır. Üstelik bu gelir düzenli değildir.

Filmciler, en büyük rollere bile 35.000 lira verip yerli film artistlerini sömürmektedir. Ekrem önce ekonomik, sonra da psikolojik nedenler yüzünden ilk eşinden ayrılır.

Artık nerde akşam, orada sabah felsefesiyle yaşamaktadır.

"Madem ki para kazanamıyorum, öyleyse sinema hayatından zevk, eğlence ve serüven çıkarmalıyım" diyen Ekrem gerçekten çapkın, gözü pek ve maceracı bir yaşam sürmüştür.

Taa ki Metin Erksan'ın onu keşfedip "Acı Hayat" filminde oynatmasına kadar...

Yeşilköşk'te bir yıldız doğuyor

Nezihe Becerikli ve Pervin Par'ın "Genç Kız", Suavi Tedü ve Bülent Oran'ın "Genç Erkek" rollerine çıktığı 1956-1960 yıllarında Ekrem'e henüz Türk Sineması'nda yer yoktu.

Röportaj yazarları Fatma Girik, Nevin Aypar, Belgin Doruk, Fikret Hakan, Gülistan Güzey, Nedret Güvenç, Neriman Köksal, Eşref Kolçak ve Ayhan Işık gibi "birinci sınıf" artistlerin peşindeydi. Ancak 1960 yılında "çığış yapacak" filmini buldu:

"Yeşil Köşkün Lambası" 28 yaşındaki Ekrem Bora'nın adını Yeşilçam'a duyurdu. 'Rejisör Nejat Saydam ile yakın dostu

prodüktör  zdemir Birs l (bu filmde Birs l ile Doruk tanışıp evlendiler) Ekrem için “iyi oyuncu” damgasını vurdular. Ama yine de Ekrem, yerli film âleminde yerini bulamamıştı.

J n değildi, kötü adam değildi. Karakter oyuncusu olacak kadar yaşı da değildi. Yüzündeki çizgilerin derinliği ve zenginliği hiçbir Türk, sinema oyuncusunda yoktu; ama 30 yaşındaki Ekrem Bora hâlâ olgunlaşmamış bir akt rd . Sarı-sın ve mavi gözlü olması Anadolu delikanlısı rollerinin moda olduğu yıllarda aleyhine işlemişti. Filmlerde iş bulmak bakımından talihsiz olan Ekrem Bora, sinema artisti kadınlar bakımından kapışılan bir erkek hüviyetini taşıdı. Sarı Refia ve Semiramis ile üçer dörder yıl nişanlı yaşadı. Bu arada Ruth Elizabeth, Christine Nielsen, Mısırlı Nahide şerif, Fransız Sara Stephen, Nebahat  ehre, Güler Samuray, Semra Sar, Neriman Köksal ile birçok filmler çevirdi...

Acı Hayat’la gelen tatlı hayat

“Cehennemde Buluşalım” filmi için Fikret Hakan’la birlikte Almanya’ya gitti. Orada filmin kadın artisti tarafından aylarca özel villasında misafir edildi. Temmuz 1961’de İstanbul’da Ekrem’in yanında Füsun Bağ adında bir kadın gördük.

Ekrem, devamlı arkadaşlarını sinema dışından seçiyordu. Semiramis ile Kasım 1964’te yüzük taktılar, ama resmen nikâh masasına oturmadılar. Zaten Ekrem Bora ikinci resmî evliliğini 7 Mayıs 1966’da yaptı.

Rejisör Metin Erksan’ın keşfi sonunda, Ekrem Bora hayatının sonuna kadar kendisine şöhret sağlayacak bir filmde, Ayhan Işık, Türkân şoray ve Nebahat  ehre ile oynadı. “Acı Hayat” adını taşıyan bu olağanüstü film 1964 yılındaki Antalya Film Festivali’nde Türkân şoray’a birincilik  d l  kazandırdı. Ama asıl kazançlı çıkan Ekrem Bora’ydı. Artık Ye-

şilçam'daki tüm prodüktörler; "Türkiye'de iki büyük sinema aktörü var: Biri Fikret Hakan, öteki Ekrem Bora" diyordu...

Acı Hayat'ın meyvesini Ekrem, 1966 yılında yapılan Antalya Film Festivali'nde topladı. 10 yıllık bir film oyunculuğundan sonra rol arkadaşı Cüneyt Arkın'ı geride bırakıp o yılın şampiyonu oldu. 1966 yılında o kadar çok film teklifi aldı ki hepsini kabul etse haftada bir film çevirmesi gerekirdi. Belgin Doruk ile Yunanistan, İtalya ve Fransa'da, "Akdeniz Şarkısı"nı çevirdikten sonra Semra Sar ile "Aşka Susayanlar"da, Ajda ve Semiramis Pekkan'la "Artık Düşman Değiliz"de oynadı. Tiyatro yönetmeni Haldun Dormen bile; "Bozuk Düzen" filminde Ekrem'i seçti. Ertem Eğilmez, Ülkü Erakalın, Feyzi Tuna, Atıf Yılmaz, en büyük filmlerine başrol için Ekrem Bora'yı aldılar.

"Pembe Kadın" filminde Yıldız Kenter gibi süper bir aktrisin karşısında aktör olarak Ekrem Bora oynadı.

Türk Sinemasının en iddialı rejisörü Metin Erksan, has oyuncusu Fikret Hakan'ı bırakınca, büyük akisler uyandıran "Suçlular Aramızda" adlı filminde Ekrem Bora'yı oynattı. Yönetmen Nevzat Pesen'in çektiği, "Hızlı Yaşayanlar" filmindeki rol arkadaşı Ayhan Işık, Ekrem Bora'nın ezici oyunundan o kadar çok zarara uğradı ki bir daha Ekrem'le bir araya gelmemek için şart koştu.

Talihsiz yıllar

1966 ve 1967 Bora'nın en talihli yıllarıydı. Ajda Pekkan'la "Ümit Sokağı", Sevdâ Ferdağ ile "Beleş Osman", Hülya Koç-

yiğit'le "Denizciler Geliyor", "Seni Seviyorum", "Söyleyin Genç Kızlara", Filiz Akın'la "Emine" Serpil G l ile "Kan Aranıyor" Türkân Şoray' la "Gözleri  mre Bedel"i çevirdi...

1970'te yerli film dünyasına "seks filmleri" denilen filmler egemen oldu. Böylece eski devlerin hepsi Yeşilçam'ı bırakıp evlerine çekildiler, film oyunculuğu artık "ayıp" bir Şey olmuşt . Çoluk  ocuk sahibi bir erkek, sahici bir aktör, para kazanmak için ne olduğu belli kadınla yatalara girip kendini 40 milyon insana teŗhir ettiremezdi.

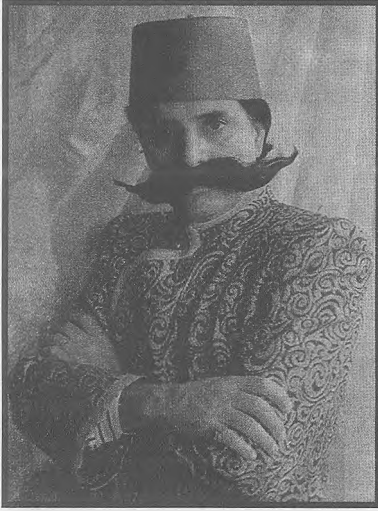
Fikret Hakan, Ediz Hun, Ayhan Işı , İzzet Günay, Orhan Günşiray, Eŗref Kolçak, Sadri Alışık gibi büyük bir "iğrenme" duygusuyla bunaldı. Zaten Türkiye'de televizyon çıkmış, vaktiyle yılda 350 film yapan yerli film sanayisi iflas etmiŗti.

Ekrem Bora adı yerli sinema afişlerinde hiçbir zaman star olmadı. Ama star oyuncu denilen ünlülerin beraber oynamaktan her zaman korktuğu bir silindir oldu.

En kuvvetli oyuncu denilen artistleri ezip geçen bir silindir. "Bebek yüzlü j n" olsaydı daha çabuk meŗhur olur, daha çok film çevirirdi. Fakat Türk sinema tarihine geçebilir miydi? 70 yıllık Türk sinema tarihinden aklınızda kalmış  a  "Büyük Oyuncu" kaldı?

İŗte o "Büyük Oyuncular" takımında Ekrem'in her zaman yeri vardır. Seksen yaşına da gelse takıma girip bal gibi oynar.

EROL BÜYÜKBURÇ

"Yıl 1959'du. Urfa'dayım. Yedek subay olarak görev yapıyordum. Leyla Sayar o zaman ismi yeni yeni duyulan bir sinema artisti idi. Galiba Urfa'ya film çevirmek için gelmişti. Ben de Urfa'da Ordu Evi'nde şarkıcılık yapıyordum."

1959'un karlı bir günü, Leyla Sayar da gelmişti Urfa Ordu Evi'ne. Pek beğenmiş Erol'u. Programdan sonra kullise geçip tebrik etmiş. "Pro-

fesyonel şarkıcı olmayı hiç düşünmüyor musunuz?" diye sormuş.

Erol mahcup mahcup kızarmış, başını önüne eğmiş ve Leyla Sayar sözlerine şöyle devam etmiş:

"Terhisinize ne kadar kaldı?"

"2 ay"

"2 ay mı? çok güzel. İstanbul'a gelir gelmez beni bulun. Reşat Kulübü'nün sahibi akrabamdır. Belki size bir faydası dokunur."

"Yeniden dünyaya gelmiş gibiydim" diye anlatmaya devam ediyor Erol Büyükburç.

"Teskere gününü iple çekmeye başlamıştım. Hayallerim gerçek olacak, şarkıcı olacaktım. Küçüklüğümden beri hep şarkıcılık ateşiyle yanardım. Herkes sesimin güzel olduğunu söylerdi.

Lise çağlarında Ticaret Lisesi'nde öğrenciyken ada gezilerinin baş davetlisi bendim. Arkadaşlar etrafımda halka oturlar, gün boyunca beni hayran hayran dinlerlerdi. Onları bu halde gördükçe coşar, coştukça söylerdim; ama hayallerim gerçekleşmedi. Liseyi bitirmiştım, öğrenime devam etmek istiyordum. Ama çalışmaya,

Hey Gidi Günler

aileme yardım etmeye de mecburdum. Çaresiz Fatih maliyesine memur olarak girdim. Bir taraftan çalışıyor, bir taraftan da İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'ne devam ediyordum. Sonra askerlik yılları...

S vvari olarak Urfa'da vatani görev ve Urfa Ordu Evi'nde ilk defa sahneye çıkışım, Leyla Sayarla tanışışım..."

Teskeresini alır almaz doğru Leyla Sayar'ı bulur Erol Büyükburç. Birlikte Reşat Kul b'e giderler. Kulübün sahibi dinler onu ve sesini pek beğenir. "Hemen bir topluluk kur ve başla" der. İyi de para verir. Gecede 20 lira!...

"Havalarda uçuyordum.

Hemen C ret Isıkozlu, N ceyim Fener ve Rüştü Kurlutuş'la birleşip bir grup kurdum. Bir ay çalışıp altı şarkılık bir repertuar hazırladık kendimize. Ve her şeyin tamam olduğunu görünce de Kulüp Reşat'a gittik. Kuliste yerimde duramıyordum. Bacaklarım bana itaat etmiyordu. Neyse takdimci adımı anons etti ve ben titreyen bacaklarımla sahneye  ıktım. Mikrofonun  n ne geçip ilk şarkımı okumaya başladım: 'Twilight Time'..."

"Aman Allah'ım mikrofondan çıkan sesimi kendim bile tanıyamıyordum. O ne! Kötü bir sesti. Devamlı detone oluyor, şarkının sözlerini şaşıırıyordum. V cudumdan terler boşalıyordu. şarkıyı g     le bitirebildim. Artık her şey mahvolmuştu. Bu işi başaramayacaktım nasıl olsa. Heyecanım tamamen gitmiş, bütün vücudum buz kesilmişti. İkinci şarkımı soğuk bir sesle anons ettim."

'I've got a feeling'.

"Salondan hafif bir alkış sesi yükseldi. Dünya umurumda değildi. Repertuarımdaki geri kalan beş şarkıyı okuyup arkama bile bakmadan içeriye girdim. Sonrasını hatırlamıyorum. Beni kolumdan tutup sahneye itmişler. Alkışlar dakikalarca devam etmiş. O gece hayatımda ilk kez sarhoş oldum. Herkes beni tebrik ediyor ve ben hem ağlıyor, hem içiyordum."

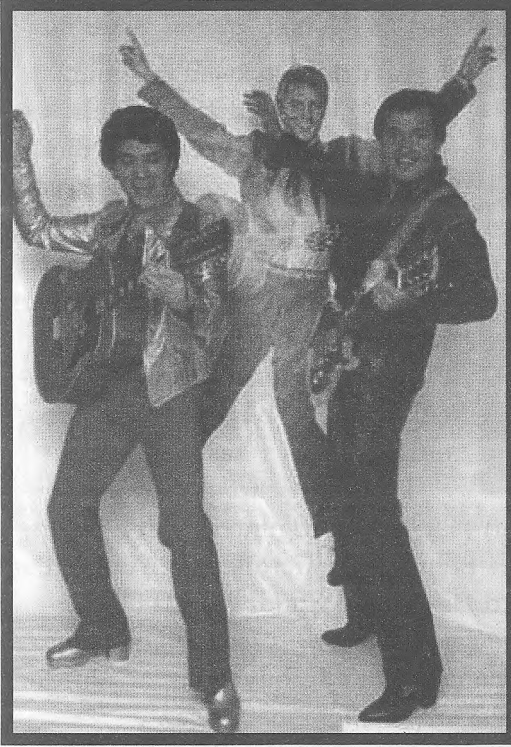
Kulüp Reşat'taki programlar sayesinde Erol Büyükburç adı yavaş yavaş İstanbul ve çevresinde duyulmaya başlar. Kulüpte çalışmaya başladığının üçüncü ayında devrin en sevilen topluluklarından Los Paraguayos Türkiye'ye gelir. Ünlü Los topluluğunun konserine çıkmaları teklif edilince kabul eder.

"Konser salonuna geldiğimde ilk sahneye çıktığım günkü kadar heyecanlıydım. Koskoca Atlas sineması hınca hınç doluydu. Organizatör yanımıza gelip sahneye çıkmamızı söyledi. Adımızı anons etmelerini isteyince de hafifçe gülümsedi:"

"Büyük sanatçılar kendi kendilerini takdim ederler!" dedi.

"Adam resmen alay etmiş benimle. O sinirle fırladım sahneye. Seyircilere bir merhaba bile demeden ilk şarkımı söylemeye başladım, hiç ara vermeden repertuarımdaki altı şarkıyı sıralayıp içeriye girdim. Salon alkıştan yıkılıyordu. Ama repertuarımda başka şarkı yoktu ki... Çaresiz aynı repertuarı ikinci defa okuduk."

Büyükburç'un müzik hayatına atıldığı yıllarda, yani 1960'larda Türkiye'de hafif batı müziğinde çalışan müzisyenlerin sayısı oldukça azmış. Hafif batı müziği demek ta-

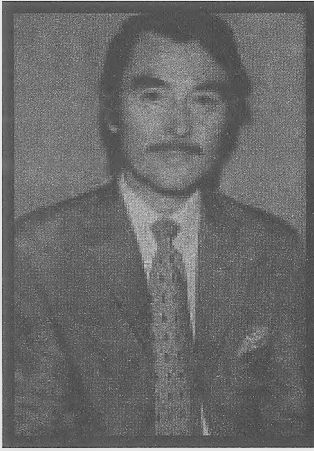
mamen batıda yapılan plakları günü gününe takip edip ezberlemek demekmiş. İşte bu kuralı bozan ilk Erol olmuş:

"Little Lucy" ve *"Kiss Me"* adlı iki İngilizce sözlü beste yapıp sahnede söylemeye başlamış, besteleri ilgi görünce Odeon Plak şirketiyle bir anlaşma yaparak bunları plak haline getirmiş. Plak tam 3000 tane satmış.

"1963-64 dönemi benim için bir duraklama devridir.

Beni müzik dünyasına tekrar kazandıran olay 1964 ve 65 Balkan festivalleri oldu. Festivallerde okunan halk türküleri beni yepyeni bir yola itti. Halk türkülerini aranje edip söylemeye başladım. Bu sayede şöhretim geniş halk kitlelerine kadar yayıldı. Gece kulüpleri bana dar gelmeye başlamıştı artık."

EŐREK KOLÇAK

Erzurum'un kışını düşünün...

Bu yüksek yaylanın, İspir kazasının Kızılımaret Köyü'nde ( imdiki adı Gaziler) 20 Ocak 1927'de doğmuşum...

Annemin adı Hateme, babamın adı Harun... O zamanlar soyadı kanunu yok...

Babam köyde ren perlik, çiftçilik yapıyor, Buğday, mısır, arpa, elma, armut vs. hasat ediyordu.

Erzurum őehrine 115 kilometre uzaklıktayız... Sabahları saat 4'te kalktığımızı gayet iyi hatırlıyorum... 36 saatte, atla Erzurum'a giderdik... 1922 doğumlu bir erkek kardeşim vardı, İskender... şimdi hayatta değil...

Artık bugün ne anne var, ne baba...

Erzurum'un Kızılımaret Köyü'nde büyük kışlar olurdu. Hep kar yağar, yağar, yağar... Her taraf bembeyaz...

5-6 yaşlarında köyde koyun g derdim. Harmanda harman d ver, tarlada çalıőırdım. Bahçeden meyve toplar, yaylada yayık...

Bizim kışlarda keklik avlanır; canlı canlı yakalanır...   n k  her tarafı kar kapladığı için keklikler a  kalmıştır. Tavuk gibi yem verirsiniz, ayağınızın dibine gelirler. Kanatlarını kesip evcilleőtirirdik. Köyde geceleri serçe avı da yapardık. 5'i, 10'u bir arada. Kışın serçeler yağlı olur, bıldırcın gibi tandırda piőirilip pilav üstüne konur. Yeme ler tandırda yapılır... Evin döőemesi topraktır. Tandır ise büyük bir küp, içinde ateő var, üstü  rt l . Tandırın etrafına geceleri yataklar serilir, ayaklar tandıra uzatılır ve uyunur. Monoton, tek

düze bir hayat... İlkbaharda ot kesilir, kışlık odun tedariki yapılır. Ormana gidilir, kırık dallar toplanır. Sırtımızda taşırdık odunları... Sırtımın delindiğini bilirim bu işlerde... Devamlı taşıdığım için...

1935 yılında, bizim köyden sadece ben ve ağabeyim 5-6 kilometre ötedeki İspir kazasına gidiyorduk, 5 sınıflı ilkökula... 7-8 yaşlarında 5-6 kilometre yürüyoruz... Sonradan köyde 3 yıllık ilkokul yapıldı. 1937'de İspir'e göç ettik... Bu kasabada ancak üç yıl ilkokulda okuyabildim... Orada lokanta açmıştı, babam... 1938'de İspir'den de ayrılıp Erzurum'a geldik. Babam, 'Taş Mağazalar'ın arka tarafında eskicilik yapmaya başladı. Yani eski elbise alıp satıyordu. Erzurum'da Kale arkası mahallesinde, Cumhuriyet İlkokulu'na yazıldım. Sonra 'İstanbul Yolu'ndaki okulda bitirdim ilk mektebi... Ama hiç kitabım, okul kitabım olmadı. Alfabem bile yoktu. Korkunç koşullar altındaydık.

İstanbul'a göç ediyoruz

1940 yılında babamla ağabeyim İstanbul'a gidip göç hazırlığı yaptılar; orayı inceleyip araştırdılar. Sonra Erzurum'a döndüler. 2. Dünya Savaşı (1939-1945) devam ediyordu. Babamla ağabeyim Erzurum-Kars arasındaki tren yolunda, dekovil hattında amele olarak çalıştılar, yine 1940'ta... Biz evde ana oğul kalmıştık, onlar uzaktaydı. 1941 sonunda babam İstanbul'a gitti; bize mektup yazdı; ana oğul Doğu Ekspresi'ne binip, İstanbul'a hareket ettik. Haydarpaşa İstasyonu'na inip, İstanbul'a bakınca şaşırdım: Marmara Denizi kadar büyük suyu bir arada hiç görmemiştim o güne kadar... Vapurla karşı kıyıya, Avrupa'ya geçtik. Sirkeçi'de külüstür bir otele annemle yerleştik. Hocapaşa Maliye Şubesi'nin arkasındaydı otel... Babamı sorduk; Tahtakale'de, Uzunçarşı'da eskicilik yapıyor dediler. Gittim, sora sora babamı bul-

dum. Aġabeyim başka işte çalışıyordu. O gün Süleymaniye semtinde bir ev kiraladık. Savaş yüzünden İstanbul halkı boşaltmıştı bu şehri... Evlerin oġu boş duruyordu. Evde elektrik, su dâhil aylık 4 liraydı. Sonra, Sultanahmet Sanat Mektebi'nin imtihanlarına girdim. Fakat 2 yıl sonra, 1943'te parasızlık yüzünden okuldan ayrıldım. Sümerbank'ın Bakırköy Bez Fabrikası'na işçi olarak girdim.

Günde 110 kuruş yevmiye (gündelik) alıyordum. Oradan ıktım. Babiâli'ye geldim; gündelik gazeteleri elime alıp, geze geze satmaya başladım. O zaman böyle seyyar gazete satıcıları vardı. Babamın d kk nında eskicilik (elbise) yaptım. Sırtıma boş bir çuval koyup; '*Eskiler alıyorum!*' diye avaz avaz baġırıyor, tüm İstanbul'u dolaşıyordum. Derken seyyar k ftencilik, ayakkabı tamirciliġi (*sokakta*) yaptım...

Mercan'daki demir eşya fabrikasına girip çıktım. 15 lira haftalık veriyorlardı; ama bir yandan da Küçükpazar'daki (*Unkapanı'nda*) Halkevi'nde verilen tiyatro temsillerine katıldım.

İşte, amatör de olsa, tiyatro sahnesine çıkışım hayatımın gidişini deġiřtirdi. Eġer oraya girmeseydim bugünkü Eşref olamayacaktım...

şansım bir gazete ilanı ile deġiřti

1944'te bir gazete ilanı gördüm. Attila Opereti (*bugünkü Büyük Maksim'de*). '*Artistler ve yetiştirilmek üzere yeni elemanlar arıyor!*' diyordu bu ilanda. Mahalle arkadaşım Ali Cemal beni teşvik etti. Birlikte gittik. Dans müdürü Roberto Lorano '*Sen kal, arkadaşın gitsin!*' dedi. Üç ay provadan sonra '*Deġiřen Dünya*' adlı operette dans r olarak sahneye Jak Biaı ile ıktım. Yıl 1944't . şimdi bu işe dansçı diyoruz. 1945'te Ses Opereti'ne (*eski Fransız ve sonra Haldun Dormen Tiyatrosu*) transfer olduk. '*Van Kedisi*' operetinde yine sahnedeyim.

Anadolu turnesine çıktık. Mürüvvet Sim'in eşi Timuçin Caymaz'la Ankara'dan kaçıp İstanbul'a geldik, yine turneye (Kenan Güler ile) çıktık.

Sefaletten kurtuluyorum

"1947'de, beni tiyatroda Nevin adlı dansözle 'DUO' olarak gören Cahide Sonku "Fedakâr Ana" filminde oynattı ve böylece sinema dünyasına ayak basmış oldum."

"Tiyatroda "Bebiş", "Ayşem", "Sarhoş Mehtap", "Swing Fatma" operetlerinde dansçı olarak oynadıktan sonra, 1949'da Beşiktaş Yıldız'da Ertuğrul Kışlası Muhabere Alayı'nda 9 ay askerlik yaptım. Sonra Harbiye'de 24 ay askerlik..."

"Son 2,5 ay Yassıviran'da... 1951 yılında terhis oldum. Tekrar tiyatroya döndüm. Sinemada Neriman Köksal ile "Affet Beni Allah'ım" filminde oynadım. O film beni meşhur etti. Bu filmde başrol için tam 800 lira almıştım. Şimdi birkaç milyon eder. 1953'te şöhretim o kadar büyüdü ki Ayhan Işık'ın ünlü "Kanun Namına" filmini benim "Affet Beni Allah'ım" filmi hâsılat bakımından geçti... Benim filmin rejisörü Şinasi Özonuk'tu..."

"Eğer Şinasi (şimdi rahmetli) beni İskenderun'daki tiyatro turnesinden mektup yazıp çağırmasaydı ve filminde başka jönü oynat saydı 23 Nisan 1952'de, İstanbul'da tam sekiz sinemada birden "Affet Beni Allah'ım" filmi oynayamazdı. Sekiz sinemada aynı filmi göstermek o zamana kadar İstanbul'da hiç görülmemiş büyük bir olaydı. İlk Gala'ya, ilk 'prömiyer'e bu filmde gittim. İpek Sine-

ması'ndaydı... Neriman Köksal'la birlikte bu galada çekilen resimler tüm İstanbul gazete ve dergilerine geçti... Artık sefaletten kurtulmuştum."

33 yıllık film artisti Eşref Kolçak, İstanbul'da Hırka-i Şerif semtindeki evinde hayatını anlatmaya devam ediyordu:

"Evet, ne dedik? Tamam; rahmetli rejisör Şinasi Özönük, biz tiyatro turnesi yaparken mektup yazıp beni çağırınca çıkış filmim olan "Affet Beni Allah'ım" ile ilk şöhretimi yaptım..."

"Yeşilçam'da, yerli film âleminde şöhret demek, servet demektir. Ayhan Işık'ın "Kanun Namına" adlı büyük filmini benim başrol yaptığım film hâsılat bakımından geride bırakınca, yıldızım parlardı. 1953'te ilk rejisörüm Şinasi Özönük'la "Çılgınlar Cehennemini"ni çevirdim. Bu filmde Benli Belkıs, İ.Galip Arcan, Abdurrahman Palay, Jale Seven (ABD'ye gitti, sonradan) vardı. 1954'te sinema oyuncusu Reha Yurdakul'a prodüktör sıfatıyla sahibi olduğu Pars Film firmasına "Yetim Yavruları"nı çevirdim. Rejisör Memduh Ün (1920)'dü..."

"Aynı yıl, 1954'te Özcan Hanım'la (1935) evlendim. O sıralarda Londra Bar'da Yılmaz Duru, Jale Seven ve bir Alman kızı ile dördümlü danslar yapıyorduk. Hem film oyunculuğu, hem dansçılık geçinecek kadar para getiriyordu. Onun için 100 liraya aylık kirası olan bir ev kiraladım..."

"Ünlü prodüktör, Kemal Film firmasının sahibi, yönetmen Osman Seden bana 1955'te 2.500 lira; bugünkü parayla 2,5 milyon lira teklif etti. Yine Neriman Köksal ile "Kanlarıyla Ödediler" filminde oynadım. Fakat Osman Seden'den on para almamıştım."

"Hanımın ağrısı tuttu. Cebimde de 10 lira var!.. Guraba Hastanesi'nde tanıdık bir profesör vardı. Onun adını verip Orhan Bey'in hastasıdır diyerek hanımı yatırdık. Doğum hemşireleri şu ilâçları al diyerek elime reçeteyi tutuşturdu... Hanımın Vefa'da (10 kilometre uzakta) dayısı vardı. Param olmadığı için onun evine yayan yürüdüm..."

Hey Gidi Günler

"Dayı Bey, Özcan hastanede!.. Sizden 15 lira istedi!" dedim. Yine yürüyerek hastaneye döndüm... İlaçları alıp verdim. Sabah olmuştu. Kasımpaşa sırtlarındaki Kemal Film Stüdyosu'na yayan yürüdüm... Zira orada Osman Seden'in filminde oynayacaktım; suratım perişan...

"Osman; 'Nen var Eşref?' dedi."

"Cevap verecek halim yoktu. Stüdyodan hastaneye boyuna telefon ediyorum."

"Hemşire: "Sizin Hanım limonata, tabak çanak, çatal kaşık vb... istiyor!" dedi."

"Zehir yutmuş gibi kıvranırken Osman bir zarf içinde 1.500 lira, şimdiki paraya göre 1,5 milyon lira, vermez mi? Hemen dört tane termos aldım. İzmir'li şerbetçiden (pek meşhurdu) hepsine limonata doldurdum. Taksi ile İstanbul'u dolaşıp, Guraba Hastanesi'ne gittim. Özcan yatıyor."

"Korkma, her şeyi aldım, yakında kurtulursun diye onu teselli ederken"

"Yahu Eşref, sen ne diyorsun? Ben doğurdum" demez mi? Oğlumu gördüm, sonra kapıda bekleyen şoföre:"

"Bir oğlum olduuu!" diye bağırdım."

"En güzel hatıram budur."

"1956'da Süreyya Duru (prodüktör rejisör) yönetiminde, Ahmet Tarık Tekçe, Nedret Güvenç, Pervin Par, Kemal Ergüvenç ile "Kin" filmini, yönetmen Nejat Saydam ile "İlk ve Son" filmini çevirdim. 1957'de iki film, 1958'de ünlü Kumpanya filminde çalıştım. Aynı yıl Atıf Yılmaz'ın yönetiminde Çolpan İlhan ile "Bir Şoförün Gizli Defteri"nde oynadım. Bu film de yeni bir hamle filmi oldu. 1961'e kadar birçok filmde oynadım; 1961'de "Namus Uğruna" adlı filminden ödül kazandım. Sinema yazarları ödülüydü. Muharrem Gürses, Semih Evin vb. gibi birçok yönetmenle çalıştım. Erkek Ali, Hancının Kızı, Öksüz Ayşe, Civan Ali vb. gibi filmler birbirini takip etti. 1963-1967 arasında, bebek yüzü jönlere devri

başladı. Ben, yılda 1-2 film çevirmekle yetindim. Daha sonra sinemada kadınlar saltanatı başladı.”

“Onlar yanlarında erkek olarak iyi oyuncu istemezlerdi; bebek yüzlü j nleri kukla gibi oynatırlardı. Oysa karşımdaki oyuncu ne kadar iyi oynarsa dans çifti gibi ben de o kadar iyi oynarım... Son filmimi 1981’de Süreyya Duru çekti, “  retmen Kemal”. Bir de Fikret Hakan, Orhan Günşiray, Selma Güneri, Ekrem Bora, İzzet Günay ile ortak yapım: “Unutulmayanlar var...”

“Yazlarımı, tatillerimi Gemlik’e 8 kilometre mesafedeki Küçük Kumla’da Kum Tur Sitesi’nde geçiriyorum. Bir kışlık evimle otomobilim var. Bir tanecik de oğlum Harun... 15 Temmuz 1955’te doğdu. şimdi müzisyen ve 29 yaşında... Filmcilik, Türk filmcili i altın devrini 1950-1968 arasında yaşadı; televizyon ve hele seks filmleri çıktıktan sonra öldü... şimdi de can  ekişiyor. Birkaç sanat filmi dışında, hemen hepsi kalitesiz... Artık halk, evinde oturup seyrediyor sinemayı... TRT Televizyonu’nda “Küçük A a”, “Denizin Kanı” gibi filmlerde oynamak beni sevindiriyor. şimdi tüm yaz boyunca balı a çıkıyorum, sandalla geziyorum; y   yorum, eski formumu koruyorum... Arada sırada ya lı boya resim yapıyorum... Artık Yeşilçam’a epey uza ım... 30 yıl sigara içmiştim, 13 yıldan beri bıraktım. Ama insan her şeyi bırakamıyor. TV’de “şeref Sözü”n  seyrederken eski anılarım uyandı... Pek eski film değil, hele benim b   k filmlerimden biri değil, ama ne de olsa 6-7 yıl geçmiş... Hele 1950’lerde  evirdi im filmler TV’de yayınlansa çok memnun olacağım... şimdi sinemadan çok televizyonu seviyorum. Düşünün: Tam 40 milyon seyirci aynı anda beni seyrediyor... Çok b   k şey şu televizyon...”

Erzurum yaylasının “Kızılımarek” (Gaziler) köyünden çıkıp milyonlarca seyircinin kalbini fetheden, onların gönüllerinde taht kuran, bir zamanların sinema kralı Eşref Kolçak’ın sözleri burada son bulmuştur.

FATMA GİRİK

Kocamustafa Paşa'da bir Fatma vardı.

Kocamustafa Paşa'nın Arnavut kaldırımli bir sokağı. Birbirine yaslanmasa yerle bir olacak ahşap evler.

Çeşme başında su dolduran, zaman zaman iplik gibi akan çeşmenin başında bir kara su için kavga eden pazen entarili, ayağı takunyaı genç kızlar, Esmateyze, Fatma teyze, Hüseyin ağabey, Sezai ağabey ve Fatma Girik...

Bir yabanlık, bir gündelik, iki elbisesi, iki ayakkabısı olan, zaman zaman parasızlıktan kalem defter alamayan, Arnavut kaldırımli o sokağın dilberi Fatma Girik...

Hey gidi günler hey...

Topocağı'nda kaloriferin ısıttığı o sınısıcacık odada bu günün yıldız ismi, Yeşilçam'ın mavi gözlü Fato'su mazinin karanlıklarında ağır ağır ilerliyor. Her adım atışta gözleri buğulanıyor, dalıp gidiyor.

"Yıl galiba 1955 idi. İşleri iyi olmadığı için babam eve bakamıyordu. Annem ara sıra film şirketlerinde çalışmaya gidiyor. Eve beş on lira getiriyordu. Bir gün bizim karşıımızdaki odada oturan Hüseyin ağabeyin kardeşi Sezai ağabey gelmişti.

"Figüran olarak filmlerde oynatalım. Hiç olmazsa eve yardımı dokunur" dedi.

Annem şiddetle karşı çıktı.

"Olmaz" dedi.

"Okuyacak o adam olacak".

Film setlerinde ahlaki bozular sonra.

Ama sonunda Sezai ağabeyin dediği oldu ve ben annemle birlikte bir sabah erkenden Yeşilçam' a geldim. Etrafa çekingen çekingen bakıyordum. Hani sanki bilinmeyen acayip bir şey görecekmişim gibi bir his vardı içimde. Fakat kısa zamanda alıştım. Anladım ki bu sokağın da bizim sokaktan farkı yok. Yalnız insanları biraz değişik, o kadar."

"O gün ilk olarak 'Günahkâr Baba' filminin sonradan seyrettiğim halde göremediğim bir sahnesinde rol aldım. Akşam iş bittiği zaman 5 lira tutuşturdular elime. Paraya bakıp bakıp sanki elimden uçacakmış gibi sımsıkı tutuyordum. Eve uçarak geldim. Para kazanmıştım. Beş liram vardı cebimde. Zengin olacaktım. Milyoner olacaktım. Şöhret olacaktım."

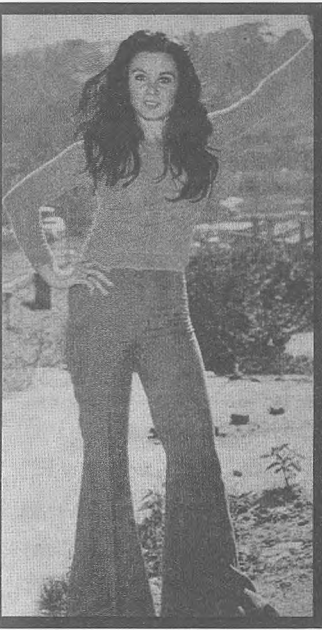
"Fakat ikinci defa oynadığım "5 Hasta Var" filminin setine geldiğim zaman hayal hanem allak bullak oldu. Benden bir şey olmazdı. O an rüyalarımı süsleyen o güzelim balonların aniden fıs diye sönuverdiğini hissettim. Beni gören rejisör Atıf Yılmaz, prodüksiyon amirine çıkışmış.

"Ben sizden güzel, eli yüzü düzgün bir kız istemiştım, siz bana duba gibi bir çocuk getirdiniz" diye herkesin önünde bar bar bağırmıştı."

Gülüyor Fato, tatlı tatlı gülüyor ve sonra kaldığı yerden anlatmaya devam ediyor:

"O günlerde Cilalı İbo da benim gibi film yıldızı olmak isterdi. Elinde bir çanta ortalıkta dolaşıp, sette makyaj yapardı. Bir gün bana  ahane bir makyaj yaptıktan sonra tuttu elimden reji  r Osman Seden'e götürdü. Bir sürü methiyeden sonra 'Bu kızı bir rol veremez misiniz Osman a abey?' dedi; dedi ama Osman Seden'den aldığı cevap onu da beni de son derece  zd . Beni  zmekle kalma-yıp sabahlara kadar a lattı.

'Bu kızıdan hiçbir şey olmaz Feridun, boşuna u ra ma...'"

"Yeşilçam'a 3-4 ay u gramadım.  evkim kırılmış heyecanım s nm  , hayallerim yerle bir olmuştu. Zaten okullarda açılmıştı. Annem de film-lerde oynamamı istemiyordu. Dersle-re daldı ım bir gece kapı  alındı.

Gelen operatör Fahri danı tı.

"Leke" filmi için hiç ba rol oyna-mamı  bir kız arıyorlarmı , beni tav-siye etmişler. Uzun uzun düşünüp ta ındıktan sonra ertesi günü ne olursa olsun deyip kalktım gittim, mukaveleyi imzaladım ve 1000 lira peşin parayı cebime koydum. Aman Allah'ım  ıldıracaktım, bin lira! D   n n bir kere o yıllarda 4 ailenin oturduğu bir evde bir göz oda da 35

lira ya oturuyoruz ve ben bir filmimden 1000 lira alıyorum. He-men annemle  ar ıya çıktık. Kendime mavi bir ayakkabı, mavi bir elbise aldım. Ak am evde kalem kalem pirzolalar pi ti, muzlar, elmalar, envai çeşit meyveler sofraya serildi. Vallahi ben o zamana kadar muzun tadını bile bilmiyordum. İlk defa o gece yedim muzu! Hem de gece yarısına kadar durmadan..."

FİKRET HAKAN

"23 Nisan 1934'te Balıkesir'de doğdum. Babam Abdullah Gaffar, Balıkesir Muallim Mektebi'nde öğretmendi. Annem hemşire... Adı Belkıs Kras... Evet 'ı' harfi yok, 'K'dan sonra 'R'... Babam Revan'da doğmuş, Azerbaycan'da... 1955'te öldü, 55 yaşında. Babamın birinci eşinden olan üvey ağabeyim var, Celadet Çitanak. Yüksek inşaat mühendisi, Ankara'da..."

Asıl adı Bumin Gaffar Çitanak olup mahkeme kararıyla adını Fikret Hakan yapmıştır. Ankara Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi öğretim üyelerinden Ali Gaffar'ın oğludur. Lale Sarı, Semiramis Pekkan, Neşecan Paşmak ve Hümeysra ile evlenip ayrıldı. Neşecan Paşmak'tan olan Elif (1963) adında bir kızı vardır.

Nerden nereye...

"1948-49'da yani 14-15 yaşında Abdi İpekçi ve Osman Necmi Karaca'nın yönettiği "İstanbul Ekspres" gazetesinde çalıştım, önceleri öyküler, sonra muhabirlik yaptım. Bir yıl kadar sürdü; parası azdı ne de olsa amatör kadro."

"Hikâye başına 1 lira, evet bir lira alırdım. Ayrıldım 1949-50'de Kasımpaşa Ortaokulu'na gidiyordum. Evde anneannem, annem ve ben üç nüfus... Annemle babam çoktan övrülmüş, üçüncü bir kadınla evlenmiş. Parasızlık yokluk, sıkıntı peşimi bırakmamıştı..."

"Gazetede ilan gördüm. "Amatör sanatçı adayları alınacaktır" diyordu. Münir Hayri Egeli para bulmuş operet tiyatrosu kuruyor,

Ankara Devlet Balesi'nden İstanbul Belediye Konservatuvarı'ndan öğrenciler... "Üç Güvercin" operetinde şimdi yıkılan Ses (Dormen) Tiyatrosu'ndayız. İlk adı "Fransız Tiyatrosu" Nevin Aypar, Handan Adalı, Vedat Karaokçu, Aziz Basmacı... Münir Özkul, Aziz Basmacı'nın dublörüydü. Münir Hayri yüksek perdeden atıyor: Max Reinhardt metodlarına göre..."

"Yardımcısı Esat Nermi Erendor... Açılışa Refik Koraltan, vekil vükela gelmişti..."

1953'te "Tellak Ali" adında hikâye kitabımı eski öğretmen yeni

film yapımcısı Hadi Yaman bastı. Onun "Ölüm Deresi" filminde 1953'te oynadım, 500 lira aldım. Tiyatroda bir mevsim 3 operet çıkardık, "Üç Güvercin", "Leblebici Horhor" ve "Afrodit"...

Tiyatro iflas etti, ayrıldım, okula devam ettim. 1952 yaz başında sinemaya girmeye kesin kararlıyım. Birkaç şirkete gittim

beni oynatın diye. Halk Film şirketi, rejisör Seyfi Havaeri "Sabahsız Geceler"de figüran rolü... Muhterem Nur, başrolde. 4 gün çalıştım, toplam 20 lira aldım. Tabelasında 'YEŞİLÇAM' yazan 'L' harfi şeklindeki sokakta Özsüt Muhallebicisi'nin sonradan taşındığı artistler kahvesinde beklerdik. Renan Fosforoğlu beni bu sokakta görüyor sık sık... Göz aşinası..."

"Filmde oynamak ister misin?"

"Hemen Ömer Aykut'a götürdü. Kimyager, Trakyalı değirmenci... Ömay Film Şirketi. "Tecrübe filmi çekeceğiz" dedi."

"Ömer Aykut. "Köprüaltı Çocukları"nda böyle oynadım."

"250 liraya!.. 1952'de 18 yaşındayım, benim küçüklüğümü Halit Akçatepe oynuyor, annesi Leman, babası Sıtkı Akçatepe de..." Filmin kızı Yıldız Erdem. Şarkıcı 'Erdem Kardeşler'in küçüğü..."

"Film 1953'te vizyona girdi. Büyük s kse, çıkış filmim oldu bu..."

"1952'de çekilen ilk renkli Türk film "Halıcı Kız" ile birlikte Yapı ve Kredi Bankası'na Muhsin Ertuğrul, "Evl  mi Bekar mı" adlı bir film çekti, kimse bilmez Kameraman Cezmi Ar... Sinema tarihçileri farkında değildir, o filmde de oynadım, asans rc   ocuk rolünde..."

"1953'te Halk Film yani Fuat Rutkay'a, Münir Hayri Egeli rejisinde "Sarı Zeybek"i çevirdik. Lütfi Güneri (Selma Güneri'nin babası) Atıf Kaptan, Feridun   lge en, Ferda Ferda  ile..."

"Yine 1953..."

Rejisör prodüktör Nuri Akıncı "Yollarımız Ayrılıyor"u çekti. Nebile Teker, Ferhan Tanseli ile...

" l m Deresi"nde rejisör Sela-hattin Moğol'du... Oyuncular Nevin Aypar'dan başka  evki Artun, Muazzez Ar ay, Tahsin Temren (Ankara Radyosu'nda efek yapardı)..."

"1953'te ilk Karacaoğlan. Reji, Avni Dilligil, j n, Bülent Ufuk ve Muhterem Nur... Bu filmde "a a çocuğu" rol ndeysdim. Yine aynı yıl Atlas Film "Cingöz Recaiyi yapıyor yönetmen Metin Erksan... Evet, Metinle tanışıyorum. Filmde Neriman Köksal, Turan Seyfio lu, Pola Morelli, Emine Engin var (Rum kızıdır, Emine Engin takma isimdir)... Bu filmde Metin'e reji asistanlığı da yaptım. Hik yecili im devam ediyor."

Fikret Hakan bir sigara yaktı. Annesi Belkıs Hanım kapıyı çaldı, Fikret açtı, Nescafe pi irildi. Fikret elindeki pahalı defterden ufacık harflerle yazdığı notları okuyor, demek ki tüm filmlerini muntazam olarak yazmış...

Yeniden doğuşum

"Evet ne diyordum? Ha, 1954'te Sami Ayanoğlu Taç Film adında bir şirket kurmuştu Rejisörlük yaptı kendi filminde: 'Battal Gazi Geliyor'."

"Sadri Alışık yanımda oynuyordu!.. Neriman Köksal, Atıf Kaptan da var. Sonra tarih sırasıyla Muharrem Gürses'in (rejisör) "Gülmeyen Yüzler"i gelir. Deniz Tanyeli Bülent Ufuk ve Atıf Kaptan..."

"İlk büyük filmim 1955'te Lütü Akad'ın yönetiminde çalıştığım 'Beyaz Mendil'di... Ruth Elizabeth, Hayri Esen... Yapımcısı Süreyya Duru'ydu. Türk Film Dostları Derneği Ödül verdi. Yönetmen yapımcı Şakir Sırmalı 1956'da 'Kamel-yalı Kadın'da Çolpan İlhan'la oynattı. Cahit Irgat ve Ayten Güvenç de var filmde. 22 yaşımdayım ve talihim açılmış."

"Lütü Akad'la 'Ak Altın' Atıf Yılmaz'la 'Gelinin Mura-dı'..."

Bu film ikinci büyük çıkış filmim oldu. Tüm basın, eleştirmenler, rejisörler, prodüktörler ve sinema seyircileri beni tutuyor."

"1957'de Orhan Günşiray'ın ilk filmi: 'Lejyon Dönüşü'. Hasan Kazankaya prodüktör, Orhon Arıburnu rejisör."

"Ve 1958'de üçüncü büyük çıkışım; 'Üç Arkadaş'... Memduh'un en güzel filmi... Muhterem Nur'un en güzel filmi... Semih Serezli ve Salih Tozanla ben: Üç Arkadaş."

"Ününe ün katmıştı, Memduh Ün'ün bu ünlü filmi..."

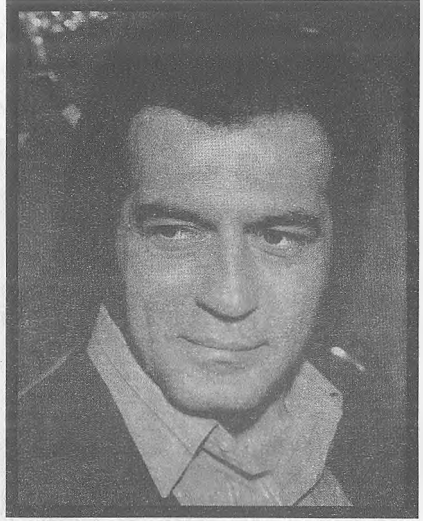

Hey Gidi Günler

"Evet, 1958'de Yaşar Kemal'in öyküsünden Muzaffer Aslan 'Dertli Irmak'ı çekti ama film ses getirmedi. 1958'de son filmim 'Dokuz Dağın Efesi' Metin Erksan ile... Ve 1958'in sonundan 1960 sonuna kadar askerlik: Sivas, Erzurum. Muş... Piyade... 24 ay, 2 yıl..."

"1961'de Türkan Şoray'la ilk filmim: 'Hatırla Sevgilim'. Rejisör Arşevir Alyanak."

"Ve dördüncü büyük çıkışımı yaptıran film; 'Yılanların Öcü'... Fakir Baykurt'un ünlü romanı, Metin Erksan'ın bir şaheseri. Nurhan Nur, Aliye Rona, Erol Taş, Kadir Savun, Ali Şen... Fakir'in doğduğu köyde çekildi. Yine tüm basın beni destekliyor filmi göklere çıkarıyorlardı..."

Fikret Hakan Şaşkınbakkal'daki apartmanında hayat hikâyesini anlatmaya devam ediyordu:

"Beyaz Mendil", "Üç Arkadaş" ve "Yılanların Öcü". Bu üç film, Fikret Hakan adını tüm Türkiye'ye yaymıştı... 'Susuz Yaz' Hülya Koçyiğit için neyse 'Yılanların Öcü' Fikret için oydu..."

"Yıl 1961'di; ülkemizde yeni, rahat, sanata müsait bir hava esiyordu... 1962'de Çolpan İlhan'la, 'Zorla Evlendik', Filiz Akın'la 'Bana Annemi Anlat', Türkân Şoray'la 'Dağlar Kralı Köroğlu' ve 1964'te Fatma Girik'le 'Keşanlı Ali Destanı'..."

"Bu filmle 1965'te Antalya Film Festivali'nde ilk Altın Portakal ödülünü, 1968'de 'Ölüm Tarlası' ile ikinci Altın Portakal'ı, 1971'de 'Hasret' filmiyle üçüncü Altın Portakal'ı kazandım. 1961-1971 arasında çok güzel filmler yaptık. Fakat 1970'e doğru seks

filmleri denilen filmler Yeşilçam'ı alt üst etmişti. 'Köprüaltı Çocukları', 'Gelinin Muradı', 'Beyaz Mendil', 'Dokuz Dağın Efesi' ve 'Üç Arkadaş' gibi unutulmaz filmleri askerliğimden önce, yani 1952-1958 yıllarında çevirmiştım. Askerliğimden, 1961'den sonraki filmlerimin içinde en önemlileri 'Yılanların Öcü' 'Keşanlı Ali Destanı', 'Karanlıkta Uyananlar', 'Bitmeyen Yol', 'Murad'ın Türküsü', 'Buzlar Çözülmeden', 'Toprağın Kanı', 'Ölüm Tarlası', 'Hasret' ve 'Cemo'dur...'

"Yaşar Kemal'in 'Dertli Irmak' (1958'de Muzaffer Aslan yönetmişti) Haldun Taner'in 'Keşanlı Ali Destanı', Fakir Baykurt'un 'Yılanların Öcü', Cevat Fehmi Başkut'un 'Buzlar Çözülmeden', Kemal Bilbaşar'ın 'Cemo' ve 'Gelinin Muradı', Ömer Seyfettin'in 'Pembe incili Kaftan' filmleri Türk edebiyatına damgasını basmış yazarların hem ünlü eserleriydi, hem de filme ustalıkla çekilmişti. Bu bakımdan Türk yazınının en önemli kalemlerinin eserlerinde çalışmış oldum."

"Türk film dünyasının en güçlü rejisörleriyle çalıştım; Metin Erksan, Lütü Akad, Atıf Yılmaz, Yılmaz Güney, Duygu Sağıroğlu... Gençlerden Şerif Gören, Zeki Ökten, vb... Bu yönetmenlerin beni seçmesinin bir anlamı vardır..."

Fikret Hakan sustu, sigara yaktı. 1971'den günümüze kadar gelen sanat hayatı Fikret Hakan'ın "üçüncü dönemi" olarak kabul edilir... 18-25 yaşlarında birinci dönem, 27-37 yaşlarında ikinci dönem... Fikret Hakan'ın en parlak devri ikinci dönemdir, dersek pek yanlış yapmayız. Fakat, Fikret'in 1982 Antalya Film Festivali'nde "Bir Günü'n Hikâyesi"

ve “*Toprağın Teri*” adlı filmlerinin hâlâ yarıştığını göz önüne getirirsek şöyle diyebiliriz.

49 yaşına gelmesine, 30 yıllık sinema oyunculuğuna rağmen Fikret Hakan hâlâ genç bir yarış atı gibi hırsla, tutkuyla yarışıyor ve yanında oynayan genç oyuncuları manen ezip geçiyor... Üstelik köyden gelmediği şehir çocuğu olduğu halde, köy filmlerinde de olağanüstü başarılı bir şekilde oynuyor; köyden, “taşra”dan gelenleri geçiyor...

Fikret Hakan, Sara Stephen, Tony Curtis, Charles Bronson, Michele Mercier gibi “Batı Dünyasının” ünlüleriyle “*Şeyh Ahmet*” ve “*Paralı Askerler*”, “*Hafif Piyade Alayı*” filmlerinde 1968, 1969 yıllarında oynadı. Bu filmlerin ikincisinde İngilizce konuştu. Fikret’in “tiyatro tutkusu” da vardır. Zaten sinemadan önce tiyatro sahnesine çıkmıştı. Dormen Tiyatrosu’nda “*Kaygısız*” adlı bir piyeste Altın Erkuş adlı aktrisle çok güzel bir oyun çıkarmışlardı. “*Papaz Kaçtı*” (Kaçan Kaçana) adlı oyunla Dormen Tiyatrosu’na girmiş, Haldun Dormen’in tiyatro kurslarına öğrenci olarak katılmıştı.

Fikret Hakan’ın “*Kamelyalı Kadın*”, “*Ak Altın*”, “*Lejyon Dönüşü*” “*Devlerin İntikamı*”, “*Ayşecik Sana Tapıyorum*”, “*Vurguncular*”, “*Pir Sultan Abdal*”, “*Dört Hergele*” vb. gibi filmleri ticari yönden başarılı olmuştur; ama sanat yönünden öteki filmleri ile boy ölçüşemez...İlk rejisörlük yaptığı film: “*Bütün İstanbul Bilsin*” adını taşıyor: 1972’de çekildi. Hem oynayıp hem yönettiği film “*En Büyük Patron*”dur (1975). 1971-1982 arasında yaptığı iyi filmler arasına Şerif Gören rejisinde oynadığı “*Köprü*” (1975) ve “*İki Arkadaş*” (1976), Ayhan Işık’la

çevirdiği ilk ve son filmi “Yangın”, Natuk Baytan rejisinde çevirdiği “Toprağın Teri” (1981) girer...

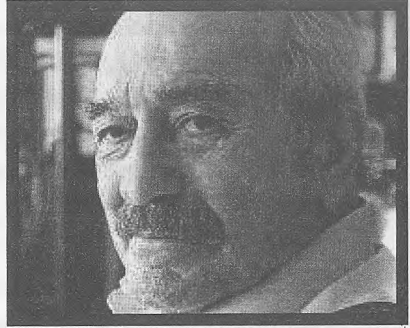
Fikret Hakan konuşuyor

“32 yıl emek verdiğim bir Fikret Hakan için üzülüyorum. Gerek sansür yüzünden, gerek ekonomik nedenlerle bu adama ‘hakkı olan’ filmleri yaptıramadığım için üzülüyorum... Şimdiye kadar yaptıklarımı başlangıç sayıyorum... Benim için, Türk sineması için asıl filmleri, sahici filmleri bundan sonra yapmam gerekiyor... Afrika sineması bile bizden daha çağdaş, daha özgür... Türkiye’yi yurt dışında temsil edecek filmler yapmak istiyorum, bin bir engel çıkartılıyor karşıma... Türk sinemasında değil de Liechtenstein sinemasında olsaydım bütün dünya şimdi beni tanır, sever, alkışlardı... Bizim talihsizliğimiz bu sinemada çalışmak... Şimdi kötünün iyilerini yapıyoruz... Bu sözün içinde ülke sinemasının tüm gerçekleri var sanırım... Bize 20. yüzyıl sonunda 21. yüzyıla girerken ‘Ortaçağ sineması yapın, ortaçağ filmleri çevirin’ diyorlar... Olur mu?..”

Fikret Hakan 19 Haziran 1977’de Bodrum girişinde bir otomobil kazası yapmış... Doktorlar beyin travması demiş... Bir süre bitkisel hayata girmişti...

Sözlerini şöyle nokt alıyor:

“Orhan Kemal’in ‘Uyku’, ‘Vay Kurban’ gibi eserlerini filme almak istiyorum. Hem oyuncu, hem yönetmen olarak... Çok şükür borcum yok, param var, sağlığım yerinde, yeni film teklifleri bol bol geliyor... Daha 15-20 yıl Türk sinemasına unutulmaz, büyük ve önemli yapıtlar verebilirim...”

FİKRET KIZILOK

"İlk Aşkım kırmızı bir akordeonu"

"Galatasaray Lisesi İlkokul bölümünde okuyordum. Evle okul arasında müzik aletleri satan mağazanın önünden geçerken bir gün kırmızı renkli bir akordeon görmüştüm. Sesi filan değil de akordeonun rengi pek hoşuma gitmişti."

"Anneme bana o akordeonu alması için uzun uzun yalvardım. Annemin maaşı da o günlerde 600 lira. Akordeon ise 200 lira. Tabi annem akordeonu pek pahalı buldu. Ben de bir sene sonra aşkımı yavaş yavaş unutmaya başladım. Ama annemin yüreği beni boynu bükük, mahzun bırakmaya kıyamamış olacak ki doğum günümde bana o akordeonu ne yapıp edip aldı. 10 yaşıma bastığım gün, kırmızı akordeonumu gece yorganımın altında buldum."

Fikret Kızılok akordeonuna kavuşur kavuşmaz, müzik çalışmalarına başlar. Hemen sınıfından kendisi gibi mini mini arkadaşlarıyla birlikte bir orkestra kurar. Sınıf arkadaşlarından birinin klarnetçi olan babasından müzik dersleri alır ve o yılın 23 Nisan'ında *"Fikret Kızılok ve Orkestrası"* Taksim Belediye Gazinosu'nda ilk konserini verirler. En çok alkışlanan parçaları da *"Tamzara"* olur.

Ortaokul yıllarında da Fikret Kızılok'un müzik merakı devam eder. Orkestrasıyla birlikte kâh kendi okulunda, kâh başka okullarda konserler verir. Hatta kendisindeki büyük sınıflardaki müzisyen ağabeyleri Timur Selçuk ve Barış Manço tarafından defalarca tebrik edilir. Kızılok 1960'da liseye başlar ve liseye başladığı yıl Fikret ilk aşkından soğu-

yup bu defa da Kadıköy’de bir mağazada g rd Ği gitara aşık olur. Tesadüf bu ya o gitar da kırmızıdır...

“Ailenin tek çocuğuyum. Bir dediğim iki edilmiyor. Bende bunu nimet buluyorum ya, nazlandık a nazlanıyorum. Anneme bu defa da ille o gitarı bana al diye tutturdum. Ve sonunda savaşı ben kazandım. Bir hafta sonra gitar elimdeydi.”

“O yıllarda devir Elvis Presley’in devri. Hepimiz Elvis’in aşığıyız. Her hareketimizle onu taklit ediyoruz. Gitarı alır almaz hafta sonlarında eve kapanıp, yemeden içmeden günlerce Elvis gibi çalıp söylemeye uğraştım. Sonunda galiba başardım da. Yılsonuna doğru okul arkadaşımla birlikte kurduğum ‘Fikret Kızıl k ve Veliahtlar’ adlı orkestram her gittiği yerde s kse yapıyordu zira...”

“Fikret ve Veliahtları’ndan Cahit Oben Dörtlüsü’ne”

O yaz “Fikret ve Veliahtları” o sahne senin, bu sahne benim çalışıp dururlar. Gayeleri para kazanmak değil. Sadece çalışıp söylediklerini dinletmektir. Fikret, bu orkestrasıyla 1963’e kadar çalışır.

1963 yazında kendisi gibi Kadıköy’l  bir arkadaşıyla yeni bir orkestra kurmaya karar verirler; ve o yılların popüler orkestralarından Cahit Oben dörtlüsü böylece 1963 yazında doğmuş olur.

Dört genç okullarından vakit buldukça bir araya gelip çalışırlar. Konserlere çıkmaya uğraşırlar. Bu arada kendi paralarıyla iki de plak doldururlar:

“I wanna be your man” ve “Hereke”.

Aradan bir buçuk yıl geçer. 1965’in şubat ayında Hürriyet Gazetesi, Türkiye çapında büyük bir müzik yarışması açar. Yarışmanın tek şartı aranje edilmiş folk şarkıları veya bu türde bestelenmiş eserler okumaktır. Cahit Oben dörtlüsü yarışmaya “Halime” adlı düzenlemeleriyle katılır ve yarışmada dördüncü olurlar.

Amat rl kten profesyonelliğe

“Yarışmadan sonra bir süre Anadolu’nun çeşitli kentlerinde konserler verdik. Bu konserler benim Türk halk müziğini daha yakından tanımamı sağladı. Ama gel gör ki, o yıl liseyi bitirmiştim.  ğrenimimi yarım bırakmak istemiyordum. Bir tercih yapmam gerekiydi. Ya okul, ya müzik... Ve ben okulu müziğe tercih edip, dişçilik fakültesine yazıldım. Fakültede geçen yıllarım içinde müzikle ilgilenmedim desem yalan olur. 1966’da “Ay Osman” adlı ilk plağımı doldurdum. Zaman zaman hepsi arkadaşım olan Kaygısızlara yardım maksadıyla plaklara girdim. Hatta 1969’da Barış Manço ve Kaygısızlar’la birkaç şehirde gitarımla eşlik ettim.

Müzikle profesyonel olarak ilgileniyordum. Ama içimde devamlı bir boşluk vardı. Seyahati çok sevdiğim için Anadolu’nun gezmediğim yeri kalmamıştı. İşte bu seyahatlerden birinde yolum Veyssel’in köyüne düştü. Veysel’i dinledim, sazını dinledim. Ve aşık oldum. İstanbul’a dönünce onun hakkında ne buldumsa okudum, dinledim. Bir iki ay sonra artık i im dışım Veysel olmuştu. Onun hissettiklerini içimde hissediyordum. Artık duramıyor, dayanamıyor Veysel’den söylemek ve sesimi herkese dinletmek istiyordum. Gitarımı elime aldım ve stüdyoya girdim. İşte ikinci plağım ‘Uzun ince bir yoldayım’ böyle doğdu”.

Plak, Fikret’in beklediğinden daha fazla ilgi uyandırınca Fikret artık kesin olarak şarkıcı olmaya karar verir. Ve Veyssel’in sözleriyle bestelediği “Yumma g z n k r gibi”yi plak yapar. Yıl 1970’dir ve aynı günlerde Türkiye’de folk r zg rı bütün kuvvetiyle esmektedir. “Yumma g z n k r gibi” bu akımın en ön saflarında gelen şarkılardan biridir. Fikret Kızılok’a bir altın plak ve ondan daha önemlisi milvonlarca hayran kazandırır. Artık plak listelerinde, gazino ve kulüp neonlarında, gazete ve dergilerde yepyeni bir isim doğmuştur: Fikret Kızılok...

FİLİZ AKIN

Filiz Akin 1942 yılını 1943'e bağlayan yılbaşı gecesi Ankara'da doğdu. Yargıç Sami Akin ile bir süre öğretmen vekilliği yapan Leman Akin'in biricik kızıdır.

Doğduğu günü Filiz Akin şöyle anlatır:

"Dünyaya ayak bastığım ilk dakikalarda bağıırıp çağırmamışım!.. Babam, bundan dolayı merak etmiş... Doktora hasta olup olmadığımı sormuş... Sonunda anlamış ki, hiçbir rahatsızlığım yoktur..."

"Çocukluğumla ilgili olarak hatırladığım şey annemin yüzüdür. Görme ve algılama duygum annemle birlikte başladı.

Uzun uzun yüzünü, saçlarını inceledim... Sonra bu varlık benim ayrılmaz parçam oldu. Büyüdükçe çevremdeki diğer kişileri de tanıyordum: Dedem büyük annem vb... Dedem, bana kibrit çakmasını öğretmişti. Masaların, sehpaların üzerinde bir kibrit kutusu bulunca hemen açar, tek tek hepsini yakar, üflerdim..."

"Annem ile babam, ben dört beş yaşımdayken Ankara'dan Afyonkarahisar'a tayin edilirler Annem vekil öğretmen olduğu için okula giderken beni de yanında okula götürürdü. Kısa bir süre sonra okumayı yazmayı öğrendim."

"Sınıftaki 7-8, hatta 9 yaşındaki çocuklardan iyi okuyordum. Afyonkarahisar'dan sonra babam Turgutlu'ya tayin edildi."

Annem babamdan ayrılıyor ve dünyam yıkılıyor

"Bir süre de orada okudum. Üstün başarılı bir öğrenciydim. Ailem tekrar Ankara'ya tayin edilince, ben Ankara Sarar İlk-okulu'nun üçüncü sınıfına başlamıştım.  şte bu yıllar annemle babam birbirinden ayrıldı... Bu boşanma üzerimde o kadar kötü etki yaptı ki o yıl sınıfta kaldım. Çok sarsılmıştım. Adeta yıkılmıştım.

Mutsuzluğum sonsuzdu ve ben aylarca, her gece başımı yastığa koyduğum zaman gözlerimden yaşlar boşanıyordu..."

"Annem, babamdan aldığı nafaka parası yetmediğı için dikiş di-kerek, terzi olarak beni okutmaya çalışıyordu. İlkokul 5. sınıfta "Mine" adlı  yk m, Ankara okulları arasında yapılan yarişmada birincilik  d l n  kazandı. Ortaokulda tekrar iftihar listelerine geçmeye başladım. Annemin yardımıyla Ankara Maarif Koleji'ne girdim. Yabancı dille eğitim yapıldığı için burada iyi İngilizce  ğrendim. Yabancı dilin benim hayatımı değıştireceğini o yıllarda bilmiyordum, ama sonradan bunu öğrendim."

Filiz Akın Yeşilçam'da

"Liseyi bitirdikten sonra Ortadoğı Teknik Üniversitesi Mimarlık Bölümü'ne girmek istiyordum. Fakat kazancımız buna yeterli değıldi. Ortadoğı'da devam mecburiyeti vardı. Ben, Kızılay'da bulunan 'American Export Lines: Joseph Catoni Seyahat Acentası'na memur olarak girdim. İngilizcem önce burada işe ya-

radı. Devam mecburiyeti olmayan 'Dil Tarih Coğrafiya Fakültesi Arkeoloji Bölümü' ne iş olsun diye yazıldım."

"20 yaşımda, yani 1962 yılında, Oya adlı bir arkadaşımın ısrarı  zerine İstanbul'da çıkan bir sinema dergisinin açtığı 'Artist Yarışması'na bir fotoğraf ile mektup yolladım. Bir de baktım, beni birinci se memişler mi? Bunda  niversite  ğrencisi olduğum kadar İngilizce ve biraz Fransızca bilmemin etkisi olduğunu da derginin sorumluları sonradan söylediler."

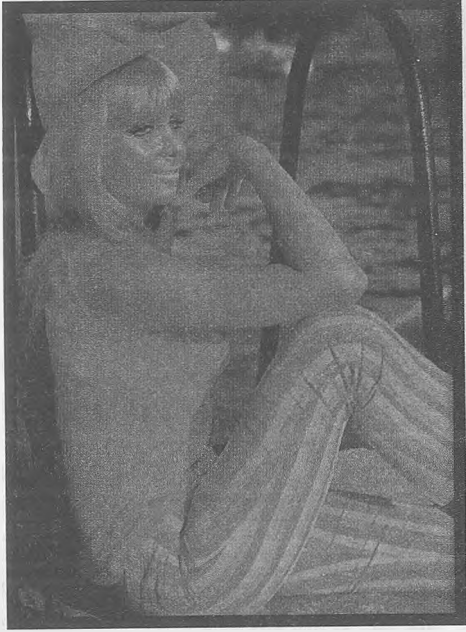
"Ben birinci se ilmiştim, resmim dergiye basılmıştı, ama sinema dünyasına girmeyi bir serüven olarak görüyordum. Onun için, çağırdıkları halde, İstanbul'a gitmekten vazgeçtim. Bunun  zerine ünlü film yönetmeni Memduh  n ile derginin iki sorumlusu Ankara'ya geldiler ve bin bir rica, minnet ile alıp İstanbul'a götürdüler. Memduh  n 1962'de ille yeni bir yıldız yaratmak istiyordu. Fakat ne yazık ki, Yeşilçam denilen Türk Film Endüstrisi'nin bulunduğu mahallede en iyi rejis rlerin en kötü filmlerinde oynamak talihsizliğine uğradım. İlk filmim Göksel Arsoy'la çevirdiğim, rejis rl ğ n  Memduh  n' n yaptığı 'Akasyalar Açarken' adını taşıyordu ve Sosyal Sigortalar Kurumu Göztepe Hastanesi'nde ilk sahneleri çekildi."

İlk eşimi nasıl tanıdım

"Metin Erksan, Atıf Yılmaz vb. gibi çok kuvvetli rejis rlerin yaptığı sekiz filmde oynadıktan sonra, Pavli Adası'nda çekilen 'Kadın Berberi' filminde Türker İnanoğlu ile tanıştım. Geç kaldığım için beni azarladı, gözlerimden yaş gelince duygulu yüreği dayanamadı ve o akşam bizim apartmanın asansörünün önünde bir buçuk saat konuşup beni evlenmeye razı etti. Arkamda büyük bir film şirketinin sahibi Türker olduğu için yerli sinema dünyasında birbirinden güzel filmler çevirmeye başladım. Türker'le nişanlandıktan sonra, 6 Nisan 1964'te şan Sineması'nın yanında,

sinemanın o zamanki kirasısı Mösyö Aram'ın evinde herkesten uzak bir nikâh töreni yapıldı."

"6 Nisan 1964 günü nik hımız kıyılırken Türker'in gözlerinin yaşılandığını gördüm. Fakat ne yazık ki evliliğimiz 10 yıl geçmeden yıkıldı. Sebep? Benim aşırı duygusal olmam, Türker'in de çok çabuk parlayan bir mizaca sahip olması... Oğlum İlker 20 Ağustos 1965'te doğduğuna göre bugün 18 yaşımda, aslan gibi bir

delikanlı. İlker ile 'Yumurcak' adlı dizi filmler yaptık. 1970'li yıllarda Yunanlı sinema yıldızı Aliki Vuyuklaki hem çok ünlüydü, hem de bana çok benziyordu. Yunanlılarla Coproduction (ortak yapım) olarak 'Ayrılık' (Ediz Hun ile), 'Hırsız Kız' (Orhan G n iray ile) filmlerini Atina'da çevirdik. 1971'de Antalya Film Festivali'nde 'Ankara Ekspresi' filmiyle birincilik  d l  olan 'Altın Portakal' heykelini kazandım. Ve Ocak 1973'te Türker'den boşandım. Daha sonra rejisör Orhan Aksoy yönetiminde, Kadir İnanır'la 'Almanyalı Yarım' filmini Avrupa'da çevirdik. Nihayet ben de modaya uydum ve Ekim 1975'te alaturka şarkı söylemek üzere sahneye  ıktım. Ama dört beş yıl sonra bu macera da bitti."

Filiz Akın, gazino dünyasından kaçmak için elinden geleni yaptı. Evlenmek ve asude bir hayat sürmek kararındaydı. Son yıllar içinde belli ba lı    ilişkisi oldu. Hepsini de İstanbul'un lüks lokallerinde yeri olan, varlıklı ve yakışıklı erkek-

ler arasından seçti. Nedense hiçbiri Filiz Akın'la evlenmeye yanaşmadı.

Sadece Leon (Bubi) Rubinstein (Rubinştayn) hariç... Filiz her türlü maharetini kullandı ve Rubinştayn'ı kendine başladı.

Filiz Akın'ın Türkiye'den kopması, 1981 ilkbaharında Almanya turnesine çıkan bir grupla başladı. 52 ki şiden oluşan konser ekibi Almanya'daki Türklere her türlü sahne sanatını gösterip şehir şehir dolaşıyordu. Filiz Akın bu grupla Dortmund kentinde Römische Kaiser Otelinde kalırken sevglisi Leon (*aslan anlamına geliyor*) Rubinştayn ile 332 numaralı odaya yerleşti. Yemeklerini odalarında yiyorlardı ama *"Bubi"*, Filiz'i şarkı söylerken seyretmek ve alkışlamak için kalabalık arasına giriyor, sonra kulise, Filiz'in bulunduğu yere kadar geliyordu.

Filiz Akın 22 Eylül 1981 günü Paris'te, Haussmann Caddesi'ndeki Türkiye El ili i'nde Leon Rubinştayn ile evlendi. Nikâh şahitliklerini Bubi'nin arkadaşı İzak Mitrani ile e i Sonya Mitrani yaptı. Nik hı Ba konsolos Kaya İnan kıydı. Bu nikâh Rubinştayn'ın    nc , Filiz'in ikinci evleni iydi. Evet, Paris El ili imizdeki *"Evlenme Sicil Defteri"*nin 22. sayfasında şimdi 15 aylık karı kocanın imzaları duruyor. Filiz Akın'ın her şeyi de i ti, adı bile Filiz Rubinştayn oldu...

GÖNÜL AKKOR

"İlk konserimi on yaşında verdim"

Kamuran Akkor'un ablası alaturka sahnelerinin "as solisti" Gönül Akkor çocukluk yıllarında sanatla olan ilk ilişkilerini anlatıyor:

"Ben hatırlamıyorum, annem hatırlatır. Daha küçücük bir çocukken aile toplantılarında ahabap gezmelerinde şiirler okumuşum."

"O günlerde bile sesimin güzelliği herkesin dikkatini çekermiş. Kendimi bildim bileli sanata âşıktım; müziğe demiyorum, sanata diyorum... Çünkü sanatın her dalına kabiliyetim vardı. 23 Nisan, 19 Mayıs, 29 Ekim gibi önemli günlerde okulda bir toplantı yapılacak da Gönül en ön safta yer almayacak! Temsillerde, rontlarda, oyunlarda hep ben vardım. Nasıl yapar nasıl, nasıl yetiştirdim, bilmiyorum, derslerimde de hiç mi hiç geri kalmazdım."

"Ankara'da ki evimizin üst katında benden 2-3 yaş büyük çok samimi bir arkadaşım vardı. Lale Belkis. O da benim gibi o yaşta tiyatroya karşı aşırı bir yakınlık duyuyor olmalıydı ki bizim ev temsilleri Lale'yle birleşince sokaklara taşdı. İlk sokak temsilimi hiç unutmam. Bir Ağustos günü verdim. 10 yaşındaydım. Mahallenin sonundaki boş arsa tiyatro salonumuz, anneme göste. neden evden kaçırdığım yatak çarşafı da sahnemize perde oldu. 50'şer kuruş duhuliyeyile mahallenin çocukları açık hava salonunu doldurdular. Bir kaç arkadaş çıkıp kendi yazdığımız oyunu oynamaya başladık."

"Ankara'da ki evimizin üst katında benden 2-3 yaş büyük çok samimi bir arkadaşım vardı. Lale Belkis. O da benim gibi o yaşta tiyatroya karşı aşırı bir yakınlık duyuyor olmalıydı ki bizim ev temsilleri Lale'yle birleşince sokaklara taşdı. İlk sokak temsilimi hiç unutmam. Bir Ağustos günü verdim. 10 yaşındaydım. Mahallenin sonundaki boş arsa tiyatro salonumuz, anneme göste. neden evden kaçırdığım yatak çarşafı da sahnemize perde oldu. 50'şer kuruş duhuliyeyile mahallenin çocukları açık hava salonunu doldurdular. Bir kaç arkadaş çıkıp kendi yazdığımız oyunu oynamaya başladık."

Hey Gidi Günler

O zaman Kamuran daha mini mini... Temsil sırasında onun da bir vazifesi vardı. Anraktlarda karamela dağıtırdı davetlilere. Temsil başladı ve alkışlar arasında bitti. Fakat bizim 50 kuruşu veren seyirciler kalkmak bilmiyorlardı. Çaresiz temsili uzatmalıydık. Ama nasıl? İşte kendimi göstermenin tam zamanıydı. Çarşafın arkasından önüne fırladım, başında şöyle bir selam verip birbiri arkasına şarkılar sıralamaya başladım. Alkışlandım, alkışlandıkça söyledim. Ve o gün kesin kararımı verdim. Ne yapıp yapıp şarkıcı olacaktım."

Gönül Akkor'un müzik ve tiyatroya olan bu aşırı kabiliyeti bir süre sonra çevresindekilerin dikkatini çeker. Eş dost Gönül' n babasına baskı yaparlar;

"Yazık etme kıza, konservatuara yazdır" derler.

Derler ama nafil ...

Baba Akkor, Nuh der peygamber demez. Kadına yaraşan meslek  ğretmenliktir. "Kızım  ğretmen olacak" diye diretir. Gönül' n ağlamaları, sızlamaları hep boşunadır. Çaresiz babasının dediğine boyun eğip  ğretmen okulu imtihanlarına girer ve 1954 yılında okulun yatılı kısmına kayıt olur. Öğretmen okulunda da geçen yıllarda da Gönül' n sanatla olan yakınlığı devam eder. Şiir ve hikâye yarışmalarında birinci olur. Okula misafir olarak gelen Nurullah Ataç ve İhsan Sabri  ağlayangil'in taktirini kazanır. Nihayet son sınıfa geçer. O yıl sınıf öğrencileri arasında açılan İngilizce imtihanına katılır ve Amerika'da 1 yıl okuması için bir burs kazanır. Ama baba Akkor kızını hiç Amerika ya bırakır mı? Daha bitirme imtihanına girmeden Gönül'  aileden bir doktorla evlendirir.

"Babamın lafını i itmek değil, resmini gördüğüm zaman bile korkardım. Babam evleneceksin diyecek de ben 'Hayır' diyeceğim. Haddime mi düşmüş."

"1956 yazında evlendim. İskenderun'a gelin gittim. Ertesi yıl Nilüfer, 1958'de ise Gazanfer adlı çocuklarım dünyaya

geldi. 2 çocuk anası olmuştum ama daha henüz ben çocuk-tum. Evliliğimiz 3 yıl sürdü. Sonra yürümedi, boşandık. Gönül Akkor eşinden boşanınca çocuklarını alıp İskenderun'dan İstanbul'a döner. O gün-lerde Ankara Radyosu stajyer ses sanatçısı imtihanı açmıştır. İmti-hanlara girebilmek için tek çare babasına haber vermeden Anka-ra'ya teyzesinin yanına kaçmak-tır. Ve kaçıp, teyzesine gider. 1961 başında imtihana girer. 560 kişi arasında radyoya kabul edilen 7 kişi den birisi olur.

Sonra staj yılları başlar... 3 yıl Muzaffer İlkay, Suphi Ziya Özbekkan, Ruşen Kam, Nevzat Süer ve İsmail Baha Sürersan'dan ders alır. Profesyonel ola-rak müziğe atılmasına rağmen tiyatroya olan hevesi geçme-miştir. 1962'de Ankara Meydan Sahnesi'nin açtığı bir imti-hana girer. İmtihanda kazanırsa Kartal Tibet'le birlikte 'Romanof'la Juliet' oyununda başrolde oynayacaktır. Kaza-nır imtihanı. Kazanmaya kazanır ama İstanbul'dan babasın-dan gelen bir mektup, yine her şeyi altüst eder.

"Şarkıcılığa başladın ses çıkarmadık. Ama tiyatroya girmeni men ediyorum" diye yazmaktadır. Gönül yine çaresizdir. Ti-yatroya bir süre için veda edip, müzik çalışmalarını hızlan-dırır; ama o, içindeki tiyatro aşkını bir türlü söküp atamaz. Mahallelerinde kurulan amatör bir tiyatroda iki c unda baş-rol oynar: 'Saygılı Yosma' ve 'Kulaktan Kulağa'.

1964'te staj sona erer. Artık Gönül Akkor Ankara Radyo-su solistleri arasına girmiştir. Radyodaki programları şöhre-tini her geçen gün biraz daha yaygınlaştırmaktadır. Radyo

konserlerinde Gönül Akkor olduğu zaman Ankara Radyo-sunun salonu daha bir başka dolmaktadır. Gönül Akkor'un bu baŐarıları kısa bir zaman sonra İstanbul gazinocularının kulağına kadar gelir. İstanbul Ankara arasında telefon konuŐmaları, yazıŐmalar, gidip gelmeler olur ve 1965 yılının kışında Gönül Akkor, Behiye Aksoy'un as solist olduğu gazinoda Erol Büyükburç ve Nesrin Sipahi'yle birlikte çalışmaya başlar. O yıl boyunca Gönül Akkor'un adı neonlara yazılır. Şöhreti her geçen gün biraz daha geniŐlemektedir. 1966 kış sezonunda Gönül Akkor bakar ki büyük gazinolarda as solist olmak için mücadele etmesi çok g   olacak, Őato Gazinosu'nda as solist olarak çalışmaya başlar. Daha yeni gazino haline getirilen Őato, o kış dolup taŐar. Gönül Akkor bir kumar oynamış ve kazanmıştır. Halkın kendisini tuttuğunu ispatlamıŐtır. Artık  n nde Şöhret dolu günler açılmış İstanbul'un büyük gazinoları onu "as" olarak çalıŐtırabilmek için birbirleriyle rekabet etmeye baŐlamıŐlardır.

1966'dan sonraki Gönül Akkor'u anlatmaya pek lüzum yok sanıyorum zira artık onu hepimiz tanıyoruz. "*Bağdat Yolu*", "*Kıskanırım*", "*Bir AteŐim Yanarım K l m Yok Dumanım Yok*" gibi 100'  aşkın plak, "*Biraz K l Biraz Duman*", "*Yuvamı Yıkamazsın*", ve "* ileli Bülbüller*" adlı 3 film, ve d n n k  k Gönül' , bugün 7'den 70'e herkesin tanıdık , adı neonlarda en üstte yazılan, sesi Türkiye radyolarından ve plaklardan bütün Türkiye'ye yayılan bir Ő hrettir.

GÖNÜL YAZAR

Bir Elvis Presley vardır Amerika'da, adını müzik dünyasına koca koca harflerle yazdırmıştır.

Bir Frank Sinatra vardır.

Bir Zeki Müren vardır.

Bir Münir Nurettin Selçuk.

Bir Safiye Ayla vardır.

Adları sadece neonlara, gazete ve dergilere değil, kalplere yerleşmiştir. Yıllarca plak yapmasalar, Yıllarca sahneye çıkmazlar, şöhretlerinde hiç mi hiç azalma olmaz. Yıllar sonra sahneye çıktıklarında plak yaptıklarında karşılarında yine kendilerini alkışlayacak yüz binler bulurlar.

Bir de Gönül Yazar'ı katabiliriz bu saydığımız isimlerin arasına. Gönül Yazar'ın belki onlar kadar katı bir sanat anlayışı yoktur. Belki onlar gibi klasik tarzda okumamıştır. Fakat onun da öncülük ettiği bir tarz, onun da Türk müzik dünyasına getirdiği yenilik, hem de pek çok yenilik vardır. Ama ondan da önemlisi Gönül Yazar yıllar yılı halka, halkın anlayacağı bir dille vermiştir.

Bu tutumuyla da yıllar yılı zirvede kalmayı başarmıştır.

İşte bu sayfalarda sizlere, Gönül Yazar'ın bu büyük sevgiyi, bu büyük şöhreti nasıl kazandığının hikayesini anlatmaya çalışacağım. Bunun için de Gönül Yazar'la birlikte takvim yapraklarında geriye doğru bir gezinti yapacağız. Şimdi

gelin yıllar öncesine gidelim, Gönül Yazar'dan yıllar öncesi-
nin Gönül' n  dinleyelim:

Yedi yaşına kadar müzikten nefret ederdim

" zmir'de doğmuşum 3 kardeştik. Belma, Belkıs ve ben. Belkıs bugün yerli filmlerde ünlü yıldızların namına şarkı söyler. Alsancak'ta iki katlı ağşap bir binada otururduk. İnanır mısınız bilmem, çocukluğumda müziği hiç sevmeydim. şarkı söylemek değil, söylenen şarkıyı duymamak için, radyoyu açtıkları zaman başka odaya kaçardım. Bende müziğe karşı bu düşmanlık nereden geldi bilmiyorum. Yalnız annem bana bir gün Çocukluğumla ilgili bir hatıramı anlatı. Galiba müzikten nefret etmeme bu olay sebep olmuş.

Bir gün kalabalık bir gurupla fuara gitmiş, orada dolaşıyormuşuz. O zamanda fuarın fuar zamanı hani. Meydanlarda gösteriler yapılıyor, bandolar  alıyor. Bizim grup da bu meydanlardan birinde durmuş, bandoyu dinlemeye başlamış. Ben öylesine dalmıştım ki annemlerin yanından ayrıldıklarını fark etmemiştim. Tabi müzik bitip te annemi yanımda bulamayınca büyük bir panik bende. Alıp, beni karakola götürmüşler, saatlerce orada kalmışım. 'Herhalde sen bebekliğindeki bu hadiseden sevmezsin müziği,' derdi annem. Doğru galiba... Sonra ne oldu, nasıl oldu bilmiyorum. Yedi yaşlarında sevdim müziği... Seviş o seviş işte..."

Gönül Yazar o günkü adıyla Gönül  zener sekiz yaşlarında kulağını radyoya dayamaya, öğrendiği şarkıları mırıldanmaya başlar. Mırıltı halinde söylenen şarkılar bir süre sonra odanın ortasında yüksek sesle söylenir olur. Takdir toplayınca masanın üzeri sahne haline gelir. Zaman geçer, aile toplantılarında Gönül' n masanın üzerinde koltuğun üzerinde söylediği şarkıları dinlemek ailenin tek eğlencesi olur. Gönül Yazar o yaşlarda ilkokul  ğrencisi tabi. İlkokulda çok  alışkan bir öğrencidir. Fakat orta okula başladığı

Hey Gidi Günler

yıllarda şarkıcılık hülyaları yavaş yavaş onu derslerinden soğutur. Yarım gün okula gider, yarım gün de gizlice Türk Musikisi Cemiyeti'nde Mehmet Kasabalı'dan dersler alır.

"Şarkıcılığa merakım arttıkça ailemi bir paniktir almıştı. Hele bir gün anne ben şarkıcı olmak istiyorum dediğim zaman neredeyse annemin yüreğine inecekti. Aynanın karşısında elimi kolumu sallaya sallaya şarkı söylemem bile yasaklanmıştı. Evde yalnız kalacağım günleri iple çekerdim. Yalnız kalır kalmaz da hemen yatak çarşafını göğsümün üzerinden dolar, kendime çarşaftan tuvalet yapar, aynanın karşısında bu şahane tuvaletimle saatlerce şarkı söylerdim. Gözüm pencerede kulağım kapıda. Ama ne kadar gözetlesem, kapıya kulak kabartsam çoğu defa yakalanır, bir güzel azar işitirdim..."

Ege ses kraliçesi

Şarkıcı olmak isteyen kız ve onu engelleyen aile oyunu birkaç yıl daha oynanır Özenerler'de...

Yıllardan 1952 yılında Gönül Yazar şarkıcılık için ilk ciddi adımını atar. 15 yaşındadır. Bütün Ege Bölgesi'ni içine alan bir ses yarışması yapılmaktadır. Ne yaparsa da katılsa bu yarış-

maya Gönül?

Sonunda komşu kadınlardan birini kandırıp yarışmanın yapılacağı yazlık bahçenin yolunu tutar. Yarışmaya katılır ve Ege ses kraliçesi olur. Büyük bir savaş vermiştir. Meydan

savaşı. Komşu kadınla gece yarısı neşe içinde eve dönerler. Annesini uyandırır, anne ben kraliçe oldum kalk der, ama annesi derin uykudadır.

“O gece sabaha kadar yatakta hayal kurdum. Düşünsenize koca Ege Bölgesi’nin ses kraliçesi olmuştum. Sabah kalkıp yarışmayı anneme anlatmaya başladım. Hiç unutmam annem çamaşır yıkıyordu. Beni dinlemedi i yüzünden belliydi. Hadi kızım git de bana bakkaldan soda al dedi. Şöyle gerildim;

‘Aman anne kraliçeler bakkala gider mi hiç?’ dedim.

Annem o gün bana kraliçelerin de bakkala gidebilece ini m nasilip bir dille anlattı.”

O yıl Gönül Yazar’ın başından bir nikah geçer. Ve Yazar soyadını alır. Yeni evliler Ankara’ya giderler. Gönül Ankara’da hemen radyo imtihanına girer. 60 kişı arasından radyoya şu üç sanatçı kabul edilir.

Sevim Deran, Nermin Demir ay ve Gönül Yazar. Radyoda Melahat Pars ve Suphi Ziya  zbekkan’dan 1 yıl ders alıp Ankara Radyosun’dan adını bütün Türkiye’ye duyurur.

Ankara’dan İstanbul’a

1954’te eşinden boşanır Gönül Yazar.

Ankara Radyosu’ndan Halil Aksoy’dan bir tavsiye mektubu alıp İstanbul’un yolunu tutar. Tanıdık bir ailenin yanına yerleşip kendisine iş aramaya başlar. Tepebaşı Gazinosu’nda gecede 20 lirayla çalışmaya başlar.  nce 30 sonra 40 derken bir yıl sonra yevmiyesi 100 liraya yükselir. Gönül Yazar o günlerini, o ilk şöhret günlerini bakın nasıl anlatıyor:

“O yıllarda kadın şarkıcılar ellerine bir mendil alıp sahneye çıkarlar, hiç hareket etmezlerdi. Sahnede put gibi dururlardı. Ben bu kuralı bozmak için elimden geldiğince çalıştım. Boyum pek uzun olmadığı için yaşımdan da küçük görünüyorum.  nce saçlarımı platin rengine boyadım. O günlerde daha Türkiye’de platin rengi

saçlı kadın yoktu. Çeşit çeşit tuvaletler diktirdim. Ve kuralı yıkıp sahneye hareket ve espriyi getirdim. Önceleri çok tenkit edildim tabi. Müziği katletmekle bile suçlandım. Sahneye espriyi soktuğum için kınandım. Ama arkamda beni seven bir kitle vardı ve sayıları da her geçen gün biraz daha çoğalıyordu."

Ünü Türkiye'ye yayılıyor

Yıl 1960'tır ve Gönül Yazar ismini Türkiye'de duymayan kalmamıştır artık. Ve aynı yıl Gönül Yazar müzik dünyamızda yeni bir adımın öncüsü olur. O artık batı müziği yapan Türk müziği şarkıcısıdır. "*Till, Passion, flower, Storia Di Monamere*" gibi yabancı sözlü parçaları repertuarına alarak yepyeni bir repertuar yapar kendine. Bu şarkılarla gece kulüplerine transfer olur. Ve gece kulüplerinde ilk defa batı ve Türk müziği söyleyen sanatçı unvanını alır.

Aynı yıllarda da ilk filmi çevirir. "*Taş bebek*" bu filmi ona perdede ad olacak ve Gönül Yazar Türk sinemasında "*Taş bebek*" diye anılacaktır.

Ya 1960'tan sonrası... Bu dönemi şöyle özetleyebiliriz: "*Ateşli Kan*", "*Köye Giden Gelin*", "*Dudaktan Kalbe*", "*Fakir Bir Kız Sevdim*", "*Trafik Belma*", "*Adım Çıkmış Sarhoşa*" gibi 25 film... "*Senede Bir Gün*", "*Agora Meyhanesi*", "*Halime*", "*Gel Desem Gelemem ki*", "*Aşk Hikayesi*", "*Şıp Sevdı*" gibi Türk ve batı müziği şarkı listelerinde başa güreşen 30'un üzerinde plak. Mini longplay modasını başlatan ve satışı 100.000'in üzerine çıkan 2 mini longplay...

Yıllar sonra İstanbul tarafındaki gazinolara transfer olur... Ve hepsinden önemlisi milyonlarca hayran ve yıllardır gazino neonlarının en başına yazılan bir isim:

Gönül YAZAR...

HÜLYA KO Yİ T

H ly  Ko y  it... Bugün Yeşilçam'da adı en çok konuşulan "Birinci mi yoksa ikinci mi?" diye sinemadaki yeri konusunda m naka alar yapılan yıldızdır...

1962 yılından 1971 yılına uzanan bir mücadele köprüsü ve bu köprünün başlangıcında o günlerin incecik,  ıtı pıtı, meçhul kızı; bugünün bir filminden 60 bin lira alan   hretli kadını H ly  Ko y  it...

Yıllar öncesinde bir gezinti

H ly  Ko y  it ağır ağır anlatmaya ba lıyor hikâye-sini. Sinemadaki ilk günlerden değil de biraz daha gerilerden gelerek.

" ocuklu um sinema artisti olmak hayalleriyle geçti hep. Daha 10-11 ya larındayken boy aynasının karşısına geçer, saatlerce kendimi seyrederdim. Yüzümü, bacaklarımı, g   slerimi, belimi..."

Çeşitli sa  modelleri yapar, yanaklarıma annemi  pudrasını, dudaklarıma onun ruju-

nu s rerdim. Fakat nedense artist olmayaca ıma dair bir his vardı içimde. Kısa boylu, zayıf, çelimsiz bir kızdım zira. O günlerin büyük   hretleriyle kendimi kıyasladığımda bu  mitsizli im daha da artar, bir kurt gibi içimi kemirirdi."

"Günlerden bir gün annem hastalandı. ' ocuk Hırsızları' filminde oynayan kardeşim Nilüfer Ko y  it'i sete ben g t -

rüp getirmeye başladım. Sette bir gün öğle yemeği yerken rejisör Metin Erksan;

"Seni 'Susuz Yaz' filminde oynatmayı düşünüyorum. Nasıl başarabilir misin? Kendine güvenin var mı?" diye sordu.

Dünyalar benim olmuştu sanki. Günlerce hep bu filmi düşündüm. Metin Erksan'ın dediği gibi acaba bu filmle hemen zirveye çıkıp şöhret olabilecek miydim? Gazeteler, mecmualar Türkan Şoray, Fatma Girik gibi benim de kocaman röportajlarımı yayınlayacaklar mıydı? Metin Erksan bu konuşmamızdan bir hafta sonra bizim eve geldi. Anneme;

'Hülya'yı Ses Mecmuası'nın yarışmasına sokun. Kaderi değişebilir. Üstelik dereceye gireceğini tahmin ediyorum' dedi. Bu sözler içimde yeniden heyecan ve endişe

bulutlarının dolaşmasına sebep oldu. Ya Ses Mecmuası'nın Sinema Artisti Yarışması'nda dereceye giremezsem. Ya Metin Erksan da bunun üzerine beni filmde oynatmaktan vazgeçerse diye..."

"O günlerde bazı arkadaşlarım benim Ses Mecmuası'nın yarışmasına gireceğimi 'Susuz Yaz'da oynayacağımı duymuşlar. Hiç unutmam, bu arkadaşlarımdan birisi karşıma dikildi;

'Hülya, sen artist olamazsın. Olsan bile filmcilerin nasıl insanlar olduklarını gazetelerden okumuyor musun? Sana yazık olacak. İyi kızsın temiz kalplisin' dedi.

"Bu sözler moralimi bozdu ama beni kamçıladi da. Hem artist olacaktım hem de herkesin isiminden takdirle, saygıyla bahsettiği bir yere gelecektim. Yarışmaya girdim birinciliği kıl payı Ajda Pekkan'a kaptırıp ikinci oldum ve 'Susuz Yaz' filminde oynadım."

“‘Susuz Yaz’ filmine başladığım gün kameranın karşısında ilk planım çekilirken heyecandan ölecektim. şakır şakır terliyor, boğa-zıma bir şeylerin tıkandığını hissediyordum. Kalbim sanki g ğ-s mden dışarı fırlayacakmış gibi çarpıyordu. Durumun farkına varan Metin Erksan çalışmaya bir süre ara verdi, beni bir köşeye çekerek:

‘Heyecanlanma, paniğe kapılmana sebep yok’ dedi. ‘ ok kabili-yetlisin. Üstelik sen farkında değil-sin çekilen plan feokalade oldu. Bak sana şimdiden bir defa daha teminat veriyorum, istersen bir milyon lira-lık açık bono imzalayalım. Sen gele-ceğin en büyük yıldızt olacaksın.’

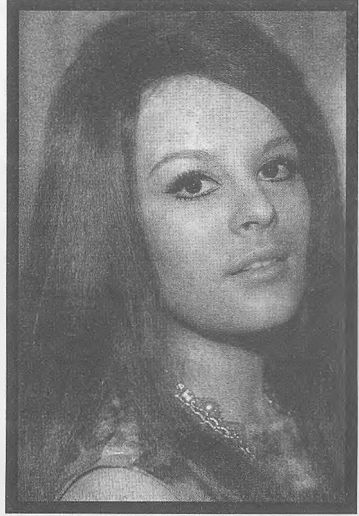
‘şimdi şöyle böyle diyenler, Me-tin Erksan hiç tanınmamış bir kızı oynatıp kumar oynuyor’ diye kıs kıs gülenler bir gün senden tarih ala-bilmek için kuyruğa girecekler.’

“Ne yalan söyleyeyim, Metin Erksan’ın bu sözleri çok rahatlat-mıştı beni. Bundan sonra filmin  e-kildiği 52 gün boyunca kamerayla sanki kırk yıllık a bapmışım gibi haşır neşir oldum. ”

Hülya Koçyiğit’in konuşması burada Gülşah’ın ağlamaya başlamasıyla kesiliyor.

“Ah yavrum, bir tanem, canım benim!” diye ayağa fırlayan Hülya, hemen içeri koşuyor. 5 dakika sonra döndüğü zaman kucağında yumuk yumuk elleriyle gözlerini ovuşturan G l-şah da var. Hülya Koçyiğit “Nerede kalmıştık” diyerek tekrar eski günlere dönüyor.

Yeşilçam’daki sürpriz dolu ilk günlere...

"O günlerde babamın maddi durumu pek parlak değildi. Gerçi zahire komisyoncusuydu ama Kuzguncuk'ta kira evinde oturan orta halli bir aileydik. Giyimimden, kuşamımdan artistlere benze-miyordum hiç. Hepsi hepsi üç dört elbisem, iki ayakkabım vardı."

"Rahmetli babam eski bir İstanbul efendisi, zarif nüktedan bir adamdı. Ne yapmış, ne etmiş beş bin lira borç para bulmuş benim için. Bir akşam;

'Al yavrum bu parayı' dedi.

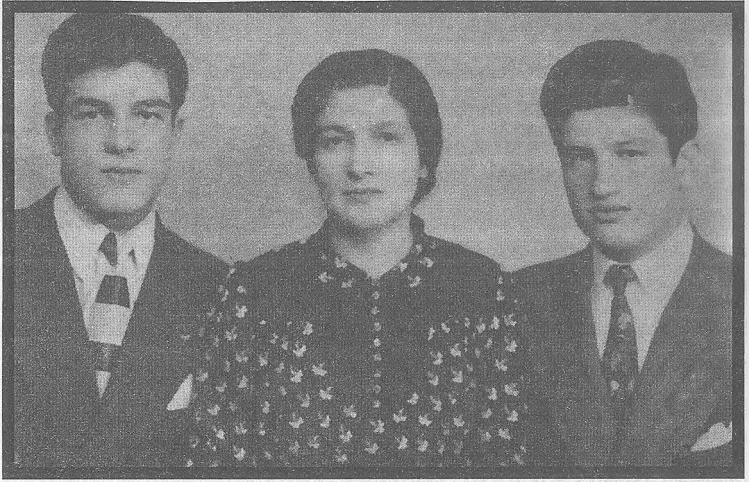
'Şu anda ihtiyacın var senin. Kendine istediğin elbiseleri al. Filmlerinde daha şık daha güzel görün. Meşhur sözdür, para konuş-turur, elbise yürütür derler.'

Babacığımın bu davranışı bana yepyeni bir güç kazandırdı. Ge-leceğe bir başka türlü bakmaya başladım. Bu atmosfer içinde ikinci filmim "Şaşkın Baba'yı çevir-dim. Hulki Saner, Metin Erksan'dan sonra bendeki kabiliyeti sezen ikinci adam olmuştu. "

 ZZET GÜNAY

21 Ağustos 1934'de Boğaziçi'nde, Sarıyer'de doğmuştu. Ağabeyi Hikmet'ten 18 ay sonra... Sarıyer Vapur  skelesi'nde "şirketi Hayriye" (Deniz Yolları) memuru olan babası Hüseyin Günay o tarihte 29 yaşında bir delikanlıydı: şık, temiz, titiz, intizamlı, tutumlu, ciddi bir iskele memuru... Her an boyalı olan siyah kunduralarında toz g remezdiniz.  zzet, daha altı aylık bir bebekken Salacak Vapur  skelesi'ne tayin edilen baba Günay ile dört kişilik aile en güzel günlerini Salacak kıyılarında geçirdi. 1948 yılının, 3 Mart akşamına kadar... O gün  zzet Günay'ın babası, 43 yaşında veremden ölmüştü...

Çileli  ocuklar

Ağabeyi okulu bırakıp çalışmaya başladı. Annesi de çalışıyordu. Kirası 5 lira ile başlayıp 18 liraya çıkan evde kiracıydılar. Tam 14 yıl Salacak  skelesi yakınındaki bu evde yaşamışlardı. Çocukluğu para bakımından sıkıntılı, geçmişti. Salacak orta halli ile fakir arası insanların mahallesiydi.  mrahor'daki Ayazma  lkokulu'na, sonra Paşakapısı Ortaokulu'na eski,

fakat temiz giysilerle gitmişti. Okul tatillerinde kıyıdaki balıkçılarla “*ekmek parası*” için çalışıyordu. Ahırkapı Feneri önlerindeki akıntıda palamuta çıkar, “*kürek tutmak*” adı verilen işi yapardı  zzet, 12-13 yaşlarında ve ince bilekleriyle...

 ıkan balığın yarısı 12 yaşındaki balıkçının, yarısı kayık sahibi, yaşlı balıkçının olurdu... Sahile, Salacak’a çıkınca balıklar satılır, yarı yarıya pay edilen para hemen anneye verilir. Denizdeki bütün balıklar yetim Günay ailesinin geçimine yardım ederdi... Balıkları, denizi, Marmara’yı, Salacak’ı nasıl sevmesin  zzet? Kocaman bir erkek gibi, okul saatlerinin dışında, akşamüstü, gece, sabaha karşı, güneş doğarken, her vakit çalışırdı. Çingene palamutu avında çok gürültü yapılır, denizin yüzü dövülür...

Deniz kıyısındaki Salacaklılar rahatsız olduğu için ertesi sabah “*7 kapıya*” birer ikişer çift palamut bırakılırdı; bu davranış gelenektir, eski bir  stanbul geleneĝi...

 lkbaharda Salacak Plajı’nın önündeki yosunlar mahallesinin çocukları tarafından temizlenir. Kabinecilik yapamaz bu temizliĝe katılmayan mahalle genci...  zzet, Salacak Plajı açılınca kabinecilik yapar, müşterilerin ayaklarını kumdan temizlemeleri için kova kova su taşır, başış alır. Yaptıĝı işler bu kadarla kalmaz; Kıyıya yanaşan büyük alamanalardan, pazar kayıklarından koca karpuzları ya  ifter  ifter atar kıyıdaki adama, ya da atılan çift karpuzları havada iki eliyle yakalar, mal boşaltılırdı, kıyıdaki sergiye...

 zzet’in 10-15 yaşlarında yaptıĝı işler yine bitmedi.

Babası ona Abd lvahit Turan’ın “*Yeni Hayat*” denilen karamelalarını kilo ile alıp vermiştir ve 10 yaşındaki  zzet sokaklarda, iskelede karamela satmıştır. O zaman mahalle çocukları mısır pişirip satardı,  zzet de mısır satmıştır. Kız Kulesi önünde denize düşen balıkçı kayıĝının  ıpasını metrelerce derine dalıp çıkarmıştır; çok iyi y z c d r, dalıcıdır ama

bu üç be  liralık kazancın sonunda sağ kulağının zarı zedenmi tir.  zzet'in sağ kulağı (* arkı söylediği 1973-1980 arasında da*) ağır i itir...  zzet sahnede, podyumda sazları iyi duy-
mak için hep soluna döner...

Deniz Koleji'nden Teknik  niversite'ye...

1948'de babası ölünce  zzet 1949'da Heybeliada'daki Deniz Lisesi'ne (*Deniz Koleji*) sınavla girer. Fakat karakterinin askerlikle, ters düştüğünü 2-3 yıl sonra fark eder.

Matematik, fizik ve tüm derslerde çok iyi notlar almasına rağmen fizik sınavında, k ğıdını boş olarak verir ve okuldan ayrılp Haydarpaşa Lisesi'nin ikinci sınıfına geçer. O yıl liseler

dört sınıfa çıkarıldığı için lisede 2 yıl daha okur.  zzet, mimar olmak ister, ama mimarlık fakültesinde okumak için "para" lazımdır.

 zzet'in parası olmadığı için tahsili bırakır, ekmek parası için Teknik  niversite'den bir mimar profesörün emrinde,  stanbul  mar Müdürlüğü'nde Harita  ubesi'nde teknik ressam olarak pl n proje çizer.

 stiml k (*kamulaştırma*) i lerinde çalışır.

1955 yılının aralık ayında, 43. dönem olarak Yedek Subay Okulu'na, Gaziemir Havaalanı'ndaki Ulaştırma Okulu'na

gidip, 6 ay sonunda mezun olur. Bir yıl Balıkesir’de 6.Tümen’e bağlı birliklerde, ulaştırma taburunda yüzlerce şoför yetiştirir. 1957 Nisan sonunda terhis olur.

Hayatını değiştiren adam

İzzet, İmar Müdürlüğü’nde, çalışırken, Balarısı Engin olarak tanınan şovmenin Beyazıt’taki dans dershanesinde öğretmenlik yapmıştır.

Haydarpaşa Lisesi’nde ve Cağaloğlu’ndaki Yeşilay’ın ‘Yeşil Sahne’inde amatör tiyatro oyunlarına çıkmıştır. Askerlik bitince bir süre, ortaklarıyla linyit ticareti yapmış, Caddebostan’daki dans yarışmalarına katılmış ve step denilen dansı filmlerde görüp uygulamıştır. Bir gün gazetede Haldun Dormen’in verdiği ilânı okuması hayatının akışını değiştirmiştir.

Haldun Dormen açacağı “Tiyatro Okulu” için öğrenciler aramaktadır. Utanıp sıkılarak, ilk gidişinde merdivenlerden geri dönerek tiyatronun müdürü Teoman Orberk’e resimli bir istek formu verir. Bir 18x24 ve (altı tane) 9x14 fotoğraf...

Günler, haftalar geçer. “Demek ki beni seçmediler” diye düşünür, gidip resimlerini geri almak ister. Küçük Sahne fuayesinde Haldun Dormen’le karşılaşır. Dormen:

“İçeride size mektup yazılıyordu, iyi ki geldiniz, adınız İzzet değil mi? Asaf Çiğiltepe sahne amirimizdir, ‘Karaağaçlar Altında Arzu’ isimli piyesi oynuyoruz. Size Amerikan ‘Sherif’ rolü verildi. Hemen başlayın!..” der ve hem okul hem de uygulama sahnesi olan “Dormen Tiyatrosu”ndaki serüveni başlar. 100 lira maaşla “Aktör İzzet” olur. “Kamp 17” oyunundaki başarısından sonra maaşı 200 liraya yükselir. Oyunlar birbirini kovalar:

“Aşk Otu”, “Nina”, “Fare Kapanı”, “Müfettiş”, “Sözde Melekler”, “Küçük Kulübe”, “İkinci Baskı”, “Gazebo”, “İrma (Sokak

Kızı), "Oyuncakçı Dükkânı", "Pasifik Şarkısı", "Ayı Masalı", "Sevgilime Göz kulak Ol", "Altın Yumruk" vb...

Altı yıl bir büyük konservatuar eğitimi görmüş gibidir. Hatta daha iyisi, teorik eğitim yanında pratik de yapmıştır...

İzzet Günay sinemada...

Tarık Kakıncı, Kemal Film firmasının ünlü rejisörü Osman Seden'e;

"Dormen Tiyatrosu"nda Baytekin'e benzeyen bir aktör var, onu alalım, benim yazdığım senaryoya uyuyor tipi" der ve İzzet Günay 4 Temmuz 1959'da Zeki Müren'in "Kırık Plâk" adlı filminde Zeki Müren'in şoförü rolünü oynar... 9 günlük rol için günde 150'den 1.350 lira alır.

"Pasifik Şarkısı" isimli müzikalin kulisine prodüktör rejisör Hulki Saner'in asistanı Orhan Aksoy gelir:

"Hulki Saner sizi bu oyunda seyretmiş jön komik rolünü oynayışınıza hayran olmuş, yarın sizi Kodaman Sokak'taki And Film Platosu'nda bekliyoruz, saat 8'de 'Çifte Nikâh' adlı filmde Ayhan Işık, Leyla Sayar ve Serpil Gül ile oynayacaksınız" der...

Ertesi sabah Hulki Saner:

"1.500 lira veririm, ama rolün Ayhan ile başa baş, hatta repliklerin ondan daha fazla" deyince, "Çifte Nikâh" filminde oynar ve bu film İzzet'in çıkış filmi olur.

Film vizyona girince Yeşilçam Sokağı'nın tüm prodüktörleri İzzet'i tanır ve beğenir. 1962 Mayıs'ındaki bu mutlu tesadüften sonra 1963 Mart'ında Orhan Günşiray'la "Hop Dedik" adlı filmi (Fatma Girik ve Aysel Tanju da vardı) çevirir.

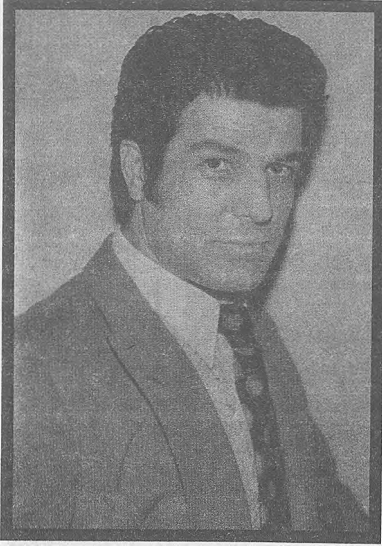
Filmin rejisörü Aram Gülyüz:

"Tiyatroyu bırak, sana sinemada ekmek var" der...

Haldun Dormen: "Filmciliği bırakırsan yine tiyatromda sana iş var" der ve güzellikle ayrılır İzzet...

"Çalınan Aşk", "Tığ Gibi Delikanlı" filmleriyle yardımcı oyuncu rolleri biter, baş roller başlar: "Varan Bir"i Aram Gülyüz yönetiminde, 1963 Ağustos'unda çevirir ve 1958'den beri birlikte olduğu Bayan Semine (*Dormen Tiyatrosu sekreteriydi*) ile 1963 Haziran'ında Münir Nurettin Selçuk'un kızının evinde evlenir.

Zirvedeki yıllar

1957 Eylül'ünde Dormen Tiyatrosu'na girmesi nasıl "Şöhretin ilk adımı" olmuşsa, 1962 Mayıs'ında rejisör prodüktör Hulki Saner yönetiminde, Ayhan Işık, Leyla Sayar ve Serpil Gül ile oynadığı "Çifte Nikâh" filmi Türkiye ölçüsünde ün yapmasının ilk basamağı olmuştu.

Tiyatrodan gelen İzzet Günay, yerli film dünyasına o zamana kadar görülmemiş bir intizam, ciddiyet, sistem ve yöntem getirdi. O zamana kadar "jön komik" rollerini yapacak oyuncu Türk Sineması'nda yoktu. Orhan Günşiray farklı nitelikteydi.

İzzet, bu rolün değişmez oyuncusu olarak yıllarca saltanatını sürdürdü. 1962'den sonra, Yeşilçam'da çekilen film sayısı o kadar fazlaydı ki prodüktörler İzzet Günay'a avantür filmlerinde de başrolü verdiler. İzzet "tiyatrodan gelen kuvvetle" bu tür rolleri de başardı.

Dram rollerine gelince; Yıldız Kenter gibi bir yıldızla karşı karşıya oynadığı "Ağaçlar Ayakta Ölüyor" filminde İzzet Günay

o kadar mükemmel bir oyun çıkardı ki, 1964 yılında başlayan ilk Antalya Film Festivali'nde *"Altın Portakal"* adlı birincilik ödülünü kazandı.

Özel şoförlü Mercedes'i olan ilk yıldız

İzzet Günay'ın 1962'de başlayan yükselişi, 1963 ve 1964'te olduğu gibi, 1965 yılında da devam etti. Türk sinemasında, Özel şoförlü bir Mercedes almak İzzet Günay'a nasip olmuştur. Yerli sinemanın o zamanki *"kralı"* Ayhan Işık bile İzzet'in yaptığı yapamamıştı... İzzet, artık *"yıldız"*

oyuncu olmuştu. Yerli film âleminin en çok kazanan jönüydü. 1964 yılında çevirdiği film sayısı 18'dir ve bu sayı bir rekordur.

1960'larda Kemal Film Şirketi'yle çalışmak, Hollywood'da Metro şirketiyle çalışmak gibiydi: Kemal Film'in sahibi ve rejisörü Osman Seden çok sevdiği nargilesini içerken İzzet'le konuşarak:

"Bizim firmadan her ay devamlı para çekeceksin. Film başına ne istersin?" dedi.

"Film başına 15.000 lira..."

"Olur mu yahu. Senin hakkın 30.000 lira!.."

Ve, yıldırım hızıyla Türkiye pazarına film üretimi başladı:

"Beni Osman Öldürdü" (Türkân Şoray, Muhterem Nur), "Fatoş'un Bebekleri", "Tophaneli Osman" (Fatma Girik), "Bomba Gibi Kız" (Türkân Şoray), "Tatlı Sert" (Fatma Girik), "Anasının Kuzusu" (Türkân Şoray), "Acemi Çapkın" (Tijen Par), "Asfalt Rıza" (Filiz Akın), "Kimse Fatma Gibi Öpemez" (Fatma Girik), "Anadolu Çocuğu" (Neriman Köksal), "Öpüşmek Yasak" (Ajda Pekkan), "Barut Fıçısı" (Fatma Girik), "Fıstık Gibi Maşallah" (Bazıları Sıcak Sever adlı filmin benzeri), "Aslan Marka Nihat" (Hülya Koçyiğit), "Afilli Delikanlılar" (Gülsüm Kamu), "Kavga Var" (Hülya Koçyiğit), "Ölümün Ücreti" (Sevda Ferdağ), "Nazar Değmez İnşallah". (Hülya Koçyiğit), "Ekmekçi Kadın" (Türkân Şoray), "Yabancı" (Hülya Koçyiğit), "Kumarbaz" (Harrow Kumarbazı filminin benzeri), "Kartalların Öcü" (Fatma Girik), "Elveda Sevgilim" (Türkân Şoray), "Cici Kızlar" (Ajda Pekkan), "Sevda Kabadayı" (Ajda Pekkan) vb. vb...

İzzet Günay, Orhan Günşiray'ın tahtında

Türk Sineması'nda, İzzet Günay'dan önce komedi-avantür rollerinde Orhan Günşiray oynardı. Günşiray, İzzet'ten 6 yaş büyük olduğu ve kısa sürede tombullaştığı için jön komik olamamıştı. İzzet'in 1965 yılındaki şöhreti, Orhan'ı biraz kenara itti ve İzzet'in çıkışı en çok Günşiray'a dokundu. Filmciler Orhan'ın yerine İzzet'i oynatmaya başladılar... İzzet'in yükselmesine, eski bir foto muhabiri olan Memduh Yükman yardım etti. Bu arada olgun ve anlayışlı eşi Semine Günay'ın İzzet'in yükselmesindeki payını hiç unutmamak gerekir...

İzzet Günay artık her yaz Avrupa'ya gidiyor, en ünlü terzilerden, en pahalı mağazalardan giyiniyor ve üstelik giydi-

 ini, seçtiğini yak ştırmasını da biliyordu.  zzet sadece tiyatrodan kuvvet alan sinema oyuncusu olmakla kalmam    ık ve zarif giyimiyle de Yeşilçam'ın 1 numarası olmuştu.  zzet Günay, yerli sinema artistleri arasında tam anlamıyla "Avrupai", bugünkü deyimle en modern, tam  a da  sinema akt r yd . Sadece   hret, yalnız servet yapmakla kalmam  , okumuş,   renmi , planlı programlı bir artist olmuştu. Verdiği sözü kesinlikle tutar, randevusuna bir dakika gecikmez, tüm dostlarını önemli günlerde arar, bulur, hatırını sorar, insan ilişkilerine büyük bir saygıyla bakar... En  ok Kemal Film, daha sonra Saner ve Erman Film'le  alı m  tı. Hulki Saner,  zzet'e aynı anda üç ayrı film çevirterek:

" zzet'ten başkası bu rolleri oynayamaz" demişti.

*"Bomba Gibi Kız"*ı çevirirken Sadri Alı ık'ın kavga sahnesinde savurdu u yanlış bir yumrukla burnu kırılıyor, oluk gibi akan kanı gören Türkân  oray sette bayılıyordu...

"Macera Kadını" filminde Kenan Pars,  zzet'in kafasını kaza sonucu yarıyor,  zzet gözlerini hastanede açıyordu... Ancak acıların en b y   , en  emlisi, e i Semine 10 yıllık hayat arkada lı ından sonra Mayıs 1968'de  zzet'i yaşam savaşında yalnız bırakıp ölüyordu...

 zzet Günay gibi intizam ve disiplin  rne i bir ünlü kişinin yalnız kalması zordu... Semine Günay'ı kaybetmesi bir yoksunluktu, fakat 1969  ubat'ında bir toplantıda ipek gibi bir hanımefendi olan *"İpek"* ile tanışması büyük bir talih oldu  zzet için... 30 Mayıs 1970'te evlendiler, 22 Temmuz 1971'de bir oğulları oldu: Ömer Günay...

Elveda Sinema, Selam Sahne

1962 Mayıs'ında ba layan film artistli i, 1970'li yıllarda *"Seks Filmleri"*nin ortalığı kaplaması, sonuçta Yeşilçam'a soyunan erkekleri getirdiği için  zzet Günay'ı Yeşilçam Soka-

ğ'ndan kopardı... Seks filmlerinde artistlere gönderilen iş davetiyelerinde kostüm istenmiyordu! Bu filmlerde kostüm yoktu, film sanatı yoktu. Filmcilerin verdikleri bonolar 1972'de  zzet'in elinde kalmıştı, protesto edilmişti. 1973 yılının Ocak ayında, 1968'den beri yapılan sahne tekliflerinden birini kabul etti.  zzet'i kandıran adam  zt rk Serengil'di.

 zzet'in bir "müzik geçmişi" vardı: Haydarpaşa Lisesi'nde öğrenciyken, sonraları bir konservatuar gibi çalışan Üsküdar Musiki Cemiyeti'nin derslerine 1952-1955 arasında devam etmişti. Us l, makam, nota, müzik bilgisi vardı. 10 gün düşündü, tam karar vermek için... Ayhan Işık ve Belgin

Doruk da şarkıcılığ  denemişti. 1973'te, şubat'tan Haziran'a kadar, 5 ay müzik çalıştı. Aksaray Luna Park Gazinosu'nun sahibi Osman Kavran döner sahne yaptırmıştı. Emel Sayın'la aynı programda sahneye çıktı, tam 8 yıl şarkıcılığ  s rd reerek yüzünün akıyla 1980'de "Son" dedi... 1973-1981 arasında her yıl bir film çevirmişti:

"Kader Yolcuları", "Kismet", "Duyun Beni", "G ng rm şler", "Yol", "Renkli Dünya" ve "Unutulmayanlar" gibi.

1975'te konfeksiyon sanayiine atılış, 1981'de hissesini sattış... Bugün  zzet Günay'dan sinema tarihine 4 büyük film kalıyor geriye: "Ağ clar Ayakta  l r", "Kumarbaz", "Akşam Güneşi" ve "Vesikal  Yarım".

"Ben sinemayı istemedim, sinema beni istedi. Hiçbir zaman ihtiraslı, tutkulu olmadım. Hümanizmi tercih ettim. Kimseye omuz atmadım. Aradığım mutluluğ  buldum. Artık tiyatro, sinema ve müzik yok, diyebilir miyim?  mk nsız, tüm bunları okumayı, çalışmayı hayatım boyunca sürdüreceğim..."

KAMURAN AKKOR

Akkor ailesinin en büyük kızı Leman 1941'de doğmuştur. Onun k     Gönül 1942'de, Alev 1946'da, Kamuran ise 1947'de...

Akkor'lar çocukluk yıllarını Ankara'da ahşap bir evde geçirmişler. Onlar da her  ocuk gibi mahalle aralarında çeşitli oyunlar oynamışlar. Onlar da her  ocuk gibi aile toplantılarında;

"Aman benim cici kızım hadi

bir şarkı söyle, bir şiir söyle" diye ortaya itilmişler.

Sonra aradan yıllar geçmiş kader ablalardan Gönül'  Türk müziğinin ünlü seslerinden Gönül Akkor yapmış. En küçük kardeş Kamuran ise hafif batı müziğinin sevilen isimlerinden Kamuran Akkor olmuşt. Şimdi gelin biz bu yazıda abla Gönül Akkor'u bir an olsun unutup en küçük kardeş Kamuran'ın çocukluk yıllarına gidelim ve onunla birlikte büyüyüp onunla birlikte şöhret için mücadele edelim.

"Kardeş, insanın hayattaki en büyük varlığıdır bence", diyor Kamuran Akkor. Hele çok kardeş olmanın zevkini ancak çok kardeşi olanlar bilir. Bir de ailenin en k     sizseniz o zaman keyfinize diyecek yok. Ben işte bu iki zevkide tattım. Hem benden başka 3 ablam vardı. Hem de ailenin en k     olduğum için el bebek, g l bebek gezdirilir bir dediğim iki edilmezdi.

Kamuran Akkor 3 yaşındaki kızı Menekşe'yi dizlerinin üzerine oturtmuşt ilk günleri anlatıyordu:

Hey Gidi Günler

“Bilmiyorum Şimdi  ocuklar yine yapıyor mu? Bizim zamanımızda krepon kağıdından elbise yapmak pek modaydı. Gönül ablam bana işte bu kağıtlardan renk renk tuvaletler dikerdi. Sonra o meşhur  ocuk oyunlarına baŐlardık.”

Kamuran Akkor ilk Şarkıcılık provalarına işte bu krepon kağıdından elbiseleriyle başlamış. Küçük Kamuran’ın o yıllardaki mikrofonu bir  t  kordonu, sahnesi ise salondaki geniş kanepeymiŐ. Seyirciler malum tabii; Leman, Gönül ve Alev Akkor!

“Aslında Gönül ablamın da benim de nasıl Şarkıcı olduğumuza aklım ermez diyor” Kamuran Akkor. “ ocukken Gönül ablam tiyatro artisti olmak isterdi. Ben de her küçük kardeş gibi ablama  zenirdim. Gönül ablam 1959’da Ankara’da Meydan Sahnesi’nde profesyonel olarak çalışmaya başlayınca bendeki tiyatro merakı daha da arttı. Okuldan boş kalan zamanlarımda koŐa koŐa ablamın provalarına gider, saatlerce sıkılmadan provaları izlerdim. Sonra tahmin ettiğiniz gibi akşam evde ondan öğrendiklerimi saatlerce ev halkına sunardım.”

Gönül Akkor 1961’de tiyatroyu bırakıp radyoya girmiş. Ankara Radyosu’nda stajyer ses sanatçısı olarak çalışmaya başlamış. Fakat Kamuran’daki tiyatro merakı bir türlü geçmek bilmiyormuŐ, önce radyo  ocuk tiyatrosuna girmek istemiŐ. Ama kadro yetersizliğinden isteği gerçekleŐmemiŐ. İki yılını tiyatro artisti olacağı günleri hayal ederek geçirmiŐ. Nihayet Őans 1963’de yüzüne gülmüş. Mahalle arkadaşlarının kurdukları *“Sahne  ığ”* adlı tiyatrodaki Kamuran da çalışmaya başlamış. Tiyatronun rejiŐ r  kimmiŐ biliyor musunuz? Son yıllarda adını gazino neonlarında gördüğümüz Şarkıcı Taner Şener... Oynadıkları *“Kulaktan kulağa”* oyununda Kamuran’ın rolü ise yaşlı Bayan Tarpy’ymiŐ. Sahneye çıktıktan sonra Kamuran’ın tiyatro aşkı daha da artmıŐ ama Tiyatro  ığ 15 gün sonra kapanınca Kamuran’ın hevesi kur-

Hey Gidi Günler

sağında kalmış. O yaz tiyatro aşkını bir yana koyup, Ankara Devlet Konservatuvarı imtihanlarına girmek için hazırlanmaya başlamış Kamuran. Fakat Gönül Akkor'un İstanbul Radyosu'na tayini çıkınca, Akkor'lar ailecek İstanbul'un yolunu tutmak zorunda kalmışlar.

"Ankara'dan İstanbul'a gelip ablam gazinolarda çalışmaya başlayınca tiyatro merakım yavaş yavaş müziğe doğru yön değiştirmeye başladı. Evde kendi kendime şarkılar söylüyor, sesimi banda alıyor, sonra oturup bunları merakla dinliyordum. Hele bir gün evimize gelen Polat Tezel bana plak doldurmamı teklif edince bu işe iyice merak sardım. 1965 kışında Türk Müziği türünde ve 'Sana Gelen Yollar' adını taşıyan ilk plağımı doldurdum. Belki şaşıracaksınız ama stüdyo da hiç mi hiç heyecanlanmadım."

Kamuran Akkor'un şarkıcılığa başlayışı 1966 yılına rastlıyor. Çırağan gazinosunda vedet (nöbetçi) olarak çalışan Gönül Akkor'un yanına gelip giden Kamuran bir gün gazino patronunun ilgisini çekiyor ve Kamuran'a Çırağan Gazinosu Orkestrası'nın solisti olmasını teklif ediyor ve 1966 yılbaşı gecesi hayatında ilk defa olarak sahneye çıkıp Çırağan Gazinosu'nda şarkı söylemeye başlıyor. O geceyi Kamuran'ın kendisinden dinlemek ister misiniz?

"Aradan fazla zaman geçmedi ama geçse de unutmam. Üzerimde uzun kollu, üzeri işlemeli beyaz bir tuvalet vardı. Tuvaletimi o gece için özel olarak bir komşu kızına diktirtmiştim. Hayatımda ilk defa kuaföre gitmiş, saçlarımı yaptırmıştım. Aynaya baktığım zaman kendimi tanımakta güçlük çektim. Masal kitapların-

dan fırlamış bir prenses kadar güzelleşmişim... Ben aynanın karşısında kendimi hayran hayran seyrederken birden sahneden adımın anons edildiğini duydum. Aman Allah'ım! İşte o andaki hislerimi imkân yok anlatamam. Ben hatırlamıyorum, sonradan anlattılar. Rengim birden kül gibi olmuş. Gözlerimden yaşlar boşalmaya başlamış ve sanki 'beni kurtar' der gibi yanı başımda bana destek olmak için duran ablama sarılmışım. Ablam beni sahnenin kapısına kadar güçlkle götürmüş beni sahneye itmiş."

Kamuran Akkor o gece tam beş şarkı söylemiş. Hem de hiç falso yapmadan. Alkışlanmış, alkışlandıkça açılmış, açıldıkça daha güzel söylemiş. Kamuran Akkor bir hafta sonra gazinoda maaşlı olarak çalışmaya başlamış. Ayda kesintisiyle 1.000 lira para veriyorlarmış. 4 ay sonra ücreti gecede 50 liraya çıkmış, bir kaç ay sonra ise 80 liraya...

1967 yılı Kamuran Akkor'un müzikte şahsiyetini bulduğu yıldır. Bir buçuk ay kadar As Kulüpte Selim Özer orkestrasıyla çalışıyor Kamuran. 3 ay ise Ömer Aysan orkestrasıyla dans müziği yapıyor. Ve aynı yıl şöhret yolunda en önemli adımını atıyor. 1967'nin Temmuz ayında ablasını dinlemek için Çakıl Gazinosu'na gidiyor.

Kuliste dolaşırken Vasfi Uçaroğlu'yla bir çok defalar göz göze geliyorlar. Ama tanışmadığı için başını çevirip geçiyor. Biraz sonra ablası gelip Kamuran'ı Vasfi ile tanıştırıyor. Tesadüf bu ya Vasfi Uçaroğlu da o günlerde orkestrasına bir kadın solist arıyor. Hemen o gün kuliste Gönül, Vasfi ve Kamuran bir üçlü toplantı yapıyorlar. Olur mu olur diyorlar ve Kamuran, Vasfi Uçaroğlu orkestrasına solist olarak giriyor. Bundan sonrası hızlı oynayan bir film gibi geçiyor. Orkestraya girdiğinin üçüncü ayında Vasfi Uçaroğlu'yla evleniyor. Evlendiğinin ikinci ayında "Aşk eski bir yalan"la Türkiye çapında bir şarkıcı oluyor.

Kamuran Akkor'un 1968'de Menekşe adında bir kızı dünyaya geldi. Bir süre İngilizce, Fransızca şarkılardan adapte edilmiş Türkçe sözlü plaklar doldurdu. 1969'da ise bugünkü janrının (tür) ilk plağını "Reyhan"ı yaptı. Reyhan 100 binin üzerinde satınca Kamuran Akkor da ilk altın plağını aldı. Küçük Akkor bu janrıtta yaptığı ikinci plak "Bir teselli ver" oldu.

Orhan Gencebay'ın bestesini söyleyen küçük Akkor bu plakla da büyük bir başarı gösterdi. Plak 100.000 'in üzerinde sattı. Ve Kamuran ikinci defa altın plak almayı hak kazandı. Ama bağlı olduğu plak şirketi Kamuran'ı altın plak yerine

altın taçla mükafatlandırdı. Niçin mi? Çünkü altın plak, plak şirketlerine göre demode olmuştu. Devrini doldurmuştu. Önüne gelen plak şirketi artistine altın plak veriyordu. Kamuran Akkor Lalezar'da yapılan bir törenle Türkiye'de değil belki de dünyada ilk defa altın plak yerine Altın Taç aldı. Ve böylece müzik dünyamızda yeni bir akımın öncüsü oldu.

KARTAL T BET

Yıl 1965... Tiyatro çevrelerinde iyi bir oyuncu olarak tanınan Kartal Tibet isminde bir genç aktör ya ar Ankara'da. Daha 12 ya ında k      bir  ocukken *"Kara Boncuk"* piyesindeki oyunu ile kendini seyredenlere, geleceğinin ne olacağını müjdelemiş, hemen herkese, *"Bu  ocuk b y   kabiliyet, imk nı olsa da Avrupa'da tiyatro öğretimini yaptırırsak"* dedirtmi tir. Sonra aradan geçen on yıl içinde Kartal

Tibet, Ankara Atatürk Lisesi'ni, Devlet Konservatuarı'nın Tiyatro Bölümü'n  bitirir. Hamlet, *"Othello"*, *"Bizim  ehir"*, *"Caligula"* gibi piyeslerde rol alır. Bu arada dört arkadaşıyla birlikte kurduğu Ankara Meydan Sahnesi'nde be  piyesin rejis rl   n  yapar. Her şey iyi güzeldir. Kartal Tibet tiyatro çevrelerinde   hrete ulaşmıştır ama maddi sıkıntılar içindedir. Kirada oturmaktadır, tiyatrodan aldığı para k fi gelmemektedir.

 şte bugünlerde Kartal Tibet'in kafasına Yeşilçam takılır. Daha doğrusu Yeşilçam Kartal Tibet'in kafasına çok öncelerden takılmıştır da bir türlü kesin kararını verememi tir. Ama  imdi kararlıdır. Sinemanın bir aktöre ne verebileceğini çok iyi bilmektedir. Kartal Tibet'in kafasının içinde sinema ile ilgili fikirlerin, düşüncelerin yo unla ı ı bir sırada Suat Yalaz, İlhami Soysal, Aydın Köker gelirler tiyatronun kulisine;

Hey Gidi Günler

“Kartal Bey sizi ‘Karaoğlan’ filminde oynatmak istiyoruz” derler. “Bu film için açtığımız yarışmada istediğimiz özelliklere sahip birisini bulamadık. Uzun uzun düşünüp taşındıktan sonra sizde karar kıldık.”

Gelin sinemadaki ilk günlerin hikâyesini Kartal Tibet’in kendi ağzından dinleyelim bundan sonra:

“Sevinçle karışık bir heyecan kapladı içimi bu beklenmeyen tekliş karşısında. Gözlerimin  n ne gazetelerde, mecmualarda boy boy fotoğrafları yayınlanan sinema artistleri geldi. Ayhan Işık’lar, Yılmaz Güney’ler, Cüneyt Arkın’lar, Eşref Kolçak’lar, Orhan Günşiray’lar... On binler, yüz binler... Setler, galalar, alkışlar, her gün postacının taşıdığı kucak dolusu hayran mektupları... Hiç düşünmeden ‘Evet’ dedim.

Kartal Tibet konuşmasının burasında bir an duraklıyor. Sanki o günleri, o saatleri, o dakikaları yeniden yaşamak istiyormuşasına gözleri dalıp gidiyor. Kolay değil her işin ilk günlerinin önemli bir yeri vardır insanın hayatında. Hele bu ilk günler şan, şeref, şöhret ve servetle dolu gelecek günlerin müjdecisi olursa...

“Evet nerede kalmıştık? ‘Karaoğlan’ filmine başladığım ilk günü hiç unutmam. Bambaşka bir insandım o gün. Kalbim k t k t atıyor, başım ağrıyor, elim ayağım titriyordu. Sıkıntıdan yüzümde kırmızı kırmızı lekeler peyda olmuştu. Bereket atın üstünde olduğum için kameranın sesini duymuyordum ve setteki diğer insanlardan da uzaktaydım. Yoksa kim bilir belki de kıvıramazdım bu işi bütün sahne tecrübeme rağmen. Zira sinema o kadar farklıydı ki sahneden.”

“‘Karaoğlan’ filmi büyük ilgi gördü ve beni bir anda şöhrete ulaştırdı. Fakat sağdan soldan kulağıma çatlak sesler geliyordu. Son derece canımı sıkıyor, moralimi bozuyordu bu konuşmalar. Birkaç büyük prodüktör:

‘Başka filmde oynayamaz bu  ocuk’ demişler.

'Tipi müsait değil'.

"Şimdi aynı prodüktörlerin benden gün alabilmek için peşimden koştuklarını görünce 'Hey gidi Dünya, hey!' demekten kendimi alamıyorum. Bu arada Karaoğlan'a başlamadan önce birkaç kişi de:

'Kısa boylu, şişman birisidir o. Sakın ona başrol verme, filmini rezil edersin, mahvolursun' diye nasihatte bulunmuşlar Suat Yalaz'a.

Bugün kimler olduklarını biliyorum bu şahısların. Beni görünce başlarını önlerine eğip geçiyorlar yanımdan.

"Prodüktör, rejisör oldukları halde bölge işletmecilerinin baskılarına rağmen film teklif edemiyorlar bana, çünkü alacakları cevabı biliyorlar."

"Bugün; Bebek'te 400.000 lira değerinde bir katım, Kumburgaz'da 150.000 lira değerinde yazlık dairem, 200.000 lira değerinde Mercedes marka bir otomobilim, kenarda köşede de 3-5

kuruş param var. Servet ve şöhret sahibiyim. Bütün bunları bana sinema verdi. Nankörlük yapamam. Onun için ben de elimden geldiği kadar sinemaya bir şeyler vermeye çalışıyorum."

KEMAL SUNAL

Bir adam d    n n, 18 ya  ına gelinceye kadar kendi yeteneğinin farkında olmasın.

Bir adam d    n n, komiklik yapmak için hiçbir çaba göstermeden milyonları kendisine güldürsün...

Kim mi bu adam?

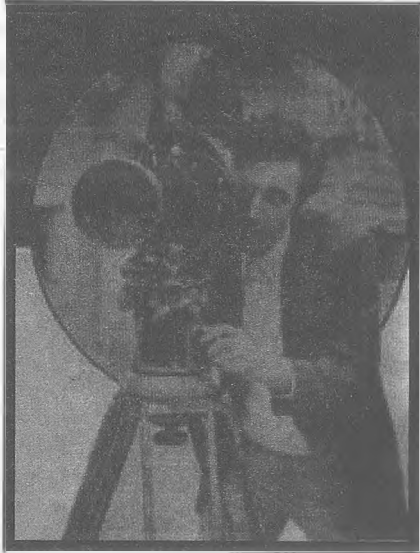
Kemal Sunal...

Filmleri en çok i  yapan komedyen ve halkın kendisine en çok g ld    adam... Oysa Kemal Sunal'ın güldürmek için çaba harcadığı yok. G l nmesi gereken yerde g len, espri yapılması gereken yerde espri yapan ama genel havası itibariyle ciddi bir adam.

"1944 yılında İstanbul'un bir kenar mahallesinde Küçük pazar'da dünyaya gelmi im.  ocuklu um ve öğrencilik yıllarım burada geçti. O zamanın Küçükpazar'ı böylesine işyeri değildi. İstanbul beyefendilerinin ve hanımefendilerinin olduğu bir semtti. Orta halli bir memur çocuğu idim. Ne çok yoksuldum ne de çok zengin. Zaten hayatımın hiçbir döneminde çok zengin olamadım."

 lkokul ve ortaokul yıllarında nasıl bir   renciydiniz? Öteki   renciler size bakıp gülerler miydi? Ya da onları güldürür müydünüz?

"Yoo, kesinlikle değil... Normal bir  ocuktum... Yani herkes gibi... Kimseyi güldürmeye  abalamazdım... Zaten bana da pek g lmezlerdi. Ho  imdi de durum farklı değil. Kimseyi güldürmek için

Özel yaşamımda çaba sarf etmiyorum. Zaten beni tanıyanlar bilir. Ben bir toplumda dikkatleri üstünde toplayıp o toplumu güldüren insan değilimdir, istesem de bunu başaramam."

O halde komedyenlik nasıl doğdu? İlk kez kendinizde bu yeteneği ne zaman gördünüz?

"Bunu kendimde şu zaman gördüm diye bir zaman dilimi söyleyemem. Çünkü kendiliğinden oluştu. Lise sıralarındayken amatör tiyatroya başladım."

Komedyen olarak mı?

"Hayır, hayır... Ciddi rollerde başladım. Zaten tüm tiyatro yaşamımda bana başrol olarak komedi rolü verilmedi. Arada sahneye çıkıyordum, halk da bana gülüyordu... O aralar birçok tiyatrodan çalıştım. Ulvi Uraz, Ayfer Feray, Kenterler ve Devakuşu Kabare gibi..."

Sinemaya ilk geişiniz?

"Sanırım benden bir önce Zeki Alasya, Ertem Eğilmez'e bir film yapmıştı. Ertem Bey, o ara Tarık Akan ile Filiz Akın'ın başrolünü oynadığı 'Tatlı Dillim' filmine başlayacakmış... Zeki, benden ve Metin Akpınar'dan söz etmiş. Böylelikle sinemaya geçtim..."

Tabii komedyen olarak...

"Yine hayır diyeceğim... Çünkü o filmde Tarık Akan bir kolej takımında basketbol oynayan bir talebe... Ona basketi arkadaş l zım. Benim de boyum uzun, üstüne üstlük tiyatrocuyum. Ertem Bey kabul etmiş, oynadık..."

Sonra...

"Filmin yedi ya da sekiz sahnesinde g r nm şt m. Dediğim gibi Tarık'ın basketbolda takım arkadaşı olarak... Ama halk bana güldü. Her hareketime güldü. Böylece komedyenlik kendiliğinden gelmiş oldu..."

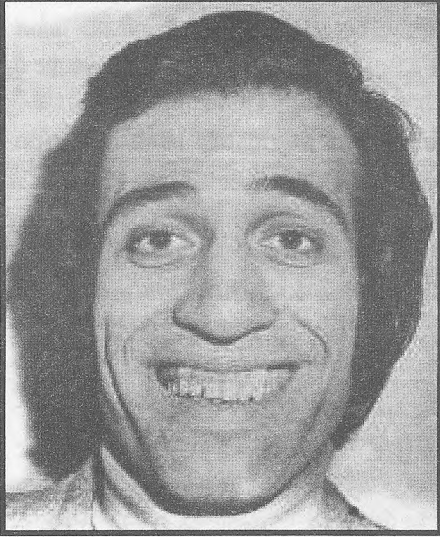
Biz gazeteciler bir sanatçıya; "Sanat yaşamına ne zaman başladınız" diye sorarız ve genellikle "Beşikteyken, ağlarken bile sesim güzelmiş, büyüklerim bendeki kabiliyeti keşfetmiş" derler.

Anladığımıza göre siz "Anadan doğma değil, sonradan olma" komedyen olduğunuzu söylüyorsunuz...

"Evet... Halk bana güldü... Halk beni komedyen yaptı."

Peki ama neden? Nasıl?

"Sinema bir 'surat' işi ve benim suratım komedyenler için çok zengin bir 'surat'... Kameranın suratı sıcak geçmesi gerek. Espri- nin zamanında yapılması gerek. Durup dururken gülmez insanlar. 'Gel sana komik bir şeyler yapayım' derseniz kimseyi güldüremez- siniz?.."

Yüzünüzün komedi için çok zengin olduğu görüşüne diğer sanatçı- lar da katılıyor. Hatta sizin suratınızın dünya- da ender olduğunu söy- leyenler var.

"Evet, doğru... Komedi için doğru... Ama bir türlü dünyaya açılmıyoruz işte. Türk olduğumuzdan ve Avrupalının bizi sevmeme- sinden dışa açılmıyo- ruz..."

Tipinizin genellikle aptal, geri zekâlı olduğu ve halkın si- zi bu yönünüzle benimsediği biliniyor.

"Pardon, sözünüzü kestim. Ben aynı görüşte değilim. 'Aptal görünümlü ama aslında cin gibi biri' benim çizgim... Zaten kome- dinin de asıl odak noktası bence bu... Aptal görünümlü olacak, ama olaylar onun istediği gibi gelişecek. Bir kazık atacak, en çok alkışı alacak ve en çok o anda güldürecek..."

Ama "Salako", "İnek Şaban" gibi tipleriniz var...

"Onlar da tüm aptal görünümlerine rağmen zeki olan tiplerdir. Genel bir şey söyleyeyim: Geri ya da orta zekâlı insan önce sanatçı olamaz. Sanatçı zaten cin gibidir. Bir de komedyeni düşünün. Güldürmek en zor olan iş. Komedyenin de cin gibi olması gerek. Cin gibi biri de ne kadar aptalı oynarsa oynasın cin gibiliğini kendiliğinden verir."

Sizce halkın sizi bu kadar çok benimsemesinin nedeni ne?

"Kendisine çok yakın buluyor. Kendisinden biri Kemal Sunal... Bir de onu seyreden seyirci, kendini ondan akıllı görüyor. 'Onun düştüğü bu duruma ben hiçbir zaman düşmem' diyor ve gülüyor... 'Bu kadar da olmaz yahu' diyor... 'Yeter artık, ben olsam bir tokat atarım' diyor. Kemal Sunal da tokatı atıyor ama finalde atıyor ve o final halkın en rahatladığı ve en çok güldüğü sahne oluyor..."

Kemal Sunal filmde diğer rolleri paylaştığı arkadaşlarına karşı nasıl biri?

"Herkes gibi biri... Ne özelliği olabilir ki?"

Derler ki, Kemal Sunal beraber oynadığı diğer oyunculara, özellikle de frapan kadını, seksi kadını oynayan artiste komedi yapma fırsatı vermez ve onun donuk oynamasına yol açar...

"Benim bir iş terbiyem var. Yönetmenin işine karışmam. Karışmam da!.. Yönetmen nasıl isterse öyle oynatır. Ne ben yönetmene akıl vermeye kalkarım ne de vermeye kalksam Kartal Tibet gibi, Ertem Eğilmez gibi adamlar beni dinler..."

"Onlar bu işin üstadıdırlar."

Sorumuzun cevabı değil bu..

"Bence sorunuzun cevabı ama galiba tam anlatamadım. Bir yönetmen ne istiyorsa onu alır. Bir komedi filminde komedyenin dışındaki öteki bütün tipler, gerçeğe yakın tiplerdir. Kemal Sunal'ı kaçırın gangster kılıklı ve ciddi adamlar olmalıdırlar ki, Kemal Sunal'ın gangsterlerin başına attığı tokat güldürsün. Herkes komedyen olursa o film çorbaya döner... O devir artık kapanmıştır

bence. Yani kaşını gözünü oynatmaya gülmüyor artık insanlar. Üstelik hep başkasından söz ettiniz... Şunu söyleyeyim, kadından komedyen olmaz..."

Ama Adile Naşit, Ayşen Gruda, Perran Kutman...

"Evet, biliyorum. Komikler... Ama ben, 'genellikle' diyorum. Dünya sinemasında da, bizde de komedyen erkektir. Bir İsmail Dümbüllü, bir Gazanfer  zcan, bir Kel Hasan, bir Nejat Uygur, bir Vasfi Rıza Zobu gibi kadın komedyen var mıdır?"

Peki, Kemal Sunal'ı, diğ r komedyenlerden ayıran nedir?

"Bir kere Kemal Sunal komik değıl, komedyendir. Komik, hareketleriyle komiktir, mimikleri ile komiktir. Komedyen ise bir olayın içindedir, bir konu hazırlanır, o da konunun içine komedyen salınır ve komedi olayın cereyanı esnasında komedyenin suratında yakalanır. Komedi anlayışım da budur zaten, hareket komikliğı değıl."

"Bir toplumda herkesi g ld rebilen, hoşsohbet ve komik insanlar sinemada bu başarıyı pek yakalayamazlar. Bunun aksine buzdolabı gibi adamlar iyi komedyenlerdir. Tabii kendime buzdolabı demek istemiyorum. Ne çok soğuk ama ne de çok sıcak biriyim. Herkes gibi bir insanım işte..."

Peki hiç cidd  bir rolde oynamayı düşündünüz m ?

"Bence gerek yok."

Gerek yok da, oynayabilir misiniz?

"Tabii, ben oyuncuyum, oynarım, ama Kemal Sunal'ı seyretmeye gelen g lmek için kendini şartlıyor. Pek şaşırtmamak gerek. Yani sağı gösterip sol vurmamak gerek."

Sözün burasında düşünüyor Kemal Sunal... Kelimeleri tartarak konuşuyor. Çok iddialı değıl ama işinin bilincinde bir adam... Biz ise aklımızdan onun ara sıra aynı filmde iki ayrı karakteri canlandırdığını düşünüyoruz.

Biri bilinen Kemal Sunal, biri ise haydut, gangster ve ciddi bir adam... Her ikisini de elhak başarıyor ama seyirci ikisine de gülüyor...

Hey Gidi Günler

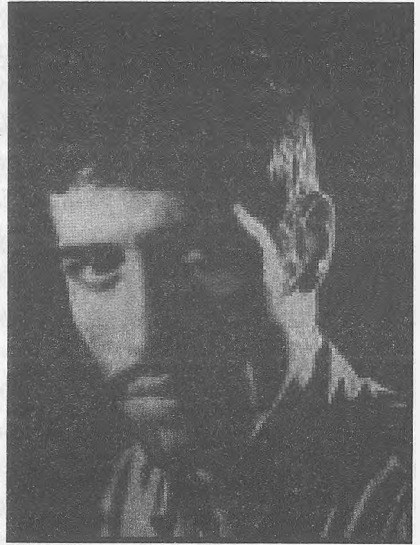
Halkın en çok sevdiği ve tuttuğu bir isim olmak belki çok zor değil ama orada kalmak biraz zor olsa gerek..

"Tabii... Benim de belirli bir politikam var; senede dört ya da beş film çeviriyorum. Her gün basında çıkmıyorum. Ciddi ve sağlıklı röportajlar yapmaya çalışıyorum. İstiyorum ki, seyirci Kemal Sunal'ı  zlesin ve özlemini sinemada gidersin... Kısaca kendimi, suratımı eskitmek istemiyorum."

Yani televizyona da bu nedenle çıkmaz mısınız?

"Büyük konuşmayayım. Belki ileride  ıkarım. Teklif gelmiyor değil ama dediğim gibi kendi mi eskitmek istemiyorum, örneğin reklamlara çıkabilirim. Ama bence bir sanatçı düşmeye başladığında reklama  ıkmalı. Ben de kazık  akacak değilim. Benim de modam geçecek. Belki o zaman... O zaman reklama da çıkarım, televizyona da... Ama sahneye yani i kili gazinoya hiç çıkmam.  ıksam da başaramam"

Ülkemizde yeni Kemal Sunal'lar çıkmıyor... Sizce bunun nedeni ne?

"Taban yok ve her şey ekonomi ile ilgili... Ben eskiden tiyatro yaparken kelimenin tam anlamıyla s r n yordum. Peynir ekmek yiyor, cebimden 25 kuruş düşmesin de yol param eksilmesin diyordum. şimdi öyle idealist insanlar yok. İnsanlar benim o dönemi yaşadığım yaşa geldiğinde kısa yoldan köşeyi dönmeye bakıyorlar. Onlar da haksız değil aslında... Sinemada ise yeni denemelere hiç olanak yok. Çünkü bir film 15 ya da 20 milyona çıkıyor. Eskiden yılda 300 film çevrilirdi ve yeni isimler denenirdi. Çünkü halkın

Hey Gidi Günler

tek eğlencesi sinema idi ve bir denediğin tutmazsa bir başkası tutardı. Oysa şimdi senede 40 ya da 50 film çevriliyor ve yeni birini denemek büyük riziko... Video var, televizyon var... Ama bunlar olumsuz şeyler değil... Daha az film yapılması, film yapanları daha kaliteli yapmaya zorluyor..."

Filmlerde kendi çekiminiz olmadığı günlerde sete gider misiniz?

"Yoo, çeker giderim. Çünkü bir Kemal Sunal filminde Kemal

Sunal'sız sahne çok azdır. Çok az olması gerekir ki, iş yapsın... Çok az olan bensiz sahnelerden de yönetmen zaten belirli bir güldürü almak ister. Bu durumda beklemek bence gereksiz..."

Hep kendi sesinizle konuştunuz değil mi?

"Bir kez beni başkası konuştu. Sanıyorum ikinci ya da üçüncü filmimdi: 'Güllü Geliyor Güllü'. Bir gangsteri oynuyordum. Yani bayağı ciddi bir rol. Gangsterlerin arasında gangster gibi dolaşıyordum. Ama rolüm çok kısaydı. Ne tepki aldı bilemiyorum... Ama benim bir şivem var. Ne Laz, ne Kürt. Her bölgeye hitap ediyor. Kemal Sunal'ı, Kemal Sunal'ın sesi tamamlıyor. Ülkemizde bir tek Öztürk Serengil'i başkası, yani Mücap Ofluoğlu konuşmuştu. Ama genellikle komedyenin kendi sesiyle konuşması alışlagelmiş bir olaydır."

Bizim Kemal Sunal'a soracağımız başka soru kalmadı. Aklımıza gelmeyen ya da sizin eklemek istediğiniz bir şey var mı?

"Tabandan komedyen çıkmamasından rahatsızım. Rakipsiz ve tek adam olmaktan rahatsızım. Her gün 40-50 teklif alıyorum. Hepsine cevap vermem imkânsız. Kabul edip oynasam bir yılda

tükenir giderim. Hâlbuki başka komedyenler çıkmalı ve rekabet içinde olmalıyım ki, kendimi aşmak için gayret sarf edeyim. Yani daha çok gayret sarf edeyim; rehavetten kurtulup bir yarışın içine gireyim."

"Bir de, deminden beri söyleyeyim mi söylemeyeyim mi diye te-reddüt ettiğim bir şey var, bir başkasına komedi yapma fırsatı ver-medığım konusunda... Ben Şener Şen ile de oynadım, İlyas Salman ile de, diğerleri ile de... Hiç rahatsız olmadım. İspatı mı? İlyas Salman ilk filmini benimle çevirmişti... Adı da "Kibar Feyzo" idi... O filmde onun oynayacağını bana söylediklerinde ben onun ko-medyen olduğunu biliyordum. Komedyenliği film çekilmeye başla-yınca sürpriz olarak çıkmadı ki... Kimseye fırsat tanı-mayan biri olsaydım karşımda İlyas'ın oynamasını kabul etmezdim..."

Kemal Sunal, sinema ile dopdolu... Nasıl Tapu Kadastro'da çalışan bir memur sabah kalkıp işi-ne gidiyorsa, Kemal Sunal da her gün Yeşilçam'a gidiyor, film yazıhanelerinde sinema konuşuyor, yerli ve yabancı sinemayı takip ediyor ve senaryo inceliyor.

Filmin çekimini bitirip evinde ya da eğlence yerlerinde dolaşmıyor. Milyonları güldüren adam sokakta kendisine gülünmesinden de tüm ciddiliğine rağmen rahatsız oluyor ama gülme ve güldürme onun en son işi... Yani sadece mes-leği...

Neden Kemal Sunal?

Ünlü komedyen, askerlik dönüşü yaptığı filmlerle birden zirveye yükseldi. Son yıllarda en çok iş yapan yabancı film,

Hey Gidi Günler

"Gece Yarısının Ötesi" oldu ve bu film İstanbul'da 10.226.401 lira hâsılat yaptı.

Kemal Sunal'ın askerlik dönüşü yaptığı filmlerden "Davaro" ise, İstanbul'da 13.296.773 lira hâsılat topladı. Aynı filmin Ankara hâsılatı 4.172.000 lira oldu (Bu bölgede sadece Stad Sineması'nda film 1.271.000 lira yaptı). Bursa bölgesi aynı filmi 677.630 lirayla, Eskişehir ise 1.025.500 lira ile oynattı.

O da bir yana, Kemal Sunal'ın askerlik dönüşü yaptığı üç filmin İstanbul'da topladığı hâsılatın rakamları da elimizde. Film Market Dergisi'nin beşinci sayısında yer alan habere göre bu üç film, sadece İstanbul'da 35.000.000 lira hâsılat yaptı.

Ertem Eğilmez

"Kemal Sunal, bir komedi oyuncusunda bulunması gereken her özelliğe sahip..."

"Kemal Sunal çok yetenekli ki, tek adam..."

"Kemal Sunal çok başarılı ki, tek adam..."

"Kemal Sunal çok iyi bir komedyen ki, aranan ve filmleri iş yapan adam. Kendisi bir komedi oyuncusunda bulunması gereken her şeye sahip. Halkla diyalogu ve sinema politikası çok doğru."

"Her komedi sanatçısının bir çizgisi vardır, örneğin Şarlo... Fakir, halkın ezdiği bir mahlûk-tur ve hep öyle kalmıştır. Miki fare filmlerinde bile tiplerin belirli klasik çizgileri vardır. Kemal Sunal'ın çizgisi de salak, geri zekâlı bir tiptir ve bu özelliğiyle gül-

dürür. Bence bir komedyenin klasik çizgisini değiştirmesi çok tehlikelidir."

"Örneğin, "Zübük" filminde bu çizgiyi değiştirmek istedi. Gerçi film çok iyi iş yaptı ama bence Kemal başarılı olamadı. Olamamasının nedenini de tek ona bağlamamak gerekir."

"Aslında "Zübük" bir sinema olayı değildi. Aziz Nesin'in tüm hikâyeleri gibi kısa hikâye idi. Zorlamalarla uzatılan senaryo olduğu ve Kemal'in klasik çizgisinin dışına çıktığı için başarılı olamadı. Ama bir sinema yapıtı olsaydı, belki bir kereye mahsus olmak üzere klasik çizgisinin dışına çıkmasının mahzuru olmayabilirdi."

Gazanfer Özcan

"Kemal Sunal, suratını kullanmasını çok iyi biliyor..."

"Kemal Sunal benim için önce bir tiyatroçudur. Onu ilk kez Ulvi Uraz'ın tiyatrosunda seyretmiştim. Çok yetenekli, çok sempattikti. Sonra sinemaya geçti. Tek bir tip çizmesine rağmen yeteneği ve sempatisi sayesinde bu işi de başardı, ülkenin en iyi komedyenleri arasına girdi. Çizgisini değiştirse de fark etmez, yine başarılı olur. Çünkü sanatçı bir kişiliği var. Ayrıca suratını kullanmasını çok iyi biliyor, 'Suratı çok zengin' diye bir tabir vardır. Bana 'Suratı fakir olanı' gösterin ki, mukayese yapabileyim. Bence suratın zengini fakiri olmaz, o suratı kullanmasını bilmek önemlidir. Kemal bunu biliyor. Bir komedyenin kendini seslendirmesi de çok önemli. Oyununa, sesinin katkısı büyüktür. Ses oyunu diye bir şey var. Kemal bunu da çok iyi başarabilen bir komedyen..."

Tarık Akan

"Halk, Onun yaptıklarını hiçbir zaman yapamayacağını bildiği için gülüyor..."

"Kemal Sunal, Türkiye'nin gelmiş geçmiş en büyük komedyenlerinden biridir. Bence bir komedyen eğlendirirken eğitmeli. Kemal geçtiğimiz yıllarda bunu yapıyordu. Ancak son zamanlarda çok

sulu zırtlak işlere girdi. İyi komedyen olmasının nedenlerine gelince, bence tiyatrodan gelme alışkanlığı ve iyi oyuncu olması başlıca etken. Ayrıca mimikleri son derece iyi. Çok zengin. Kısaca boyu, posu, kaşı, gözü sinema için çok elverişli. Genellikle salak, geri zekâlı rolleri ile çizgisini çizmiş durumda. Geçtiğimiz yıl oynadığı ‘Zübük’te bu çizginin dışına çıktı ama ne kadar çizgisinin dışına çıkarsa çıksın, kendi komedisini veriyor. Yani en uyanık insanı canlandırırken bile saflığını veriyor. Halk da onun aptallıklarını seviyor, onun yaptıklarını hiçbir zaman kendileri yapamayacaklarını bildikleri için gülüyorlar. Bu yönüyle de halkla özdeşleşiyor...”

Kartal Tibet

“Rakipleri komiklik yapıyor, o ise tabii haliyle oynuyor...”

“Sinemadaki başarı hâsılat ile ölçülüyorsa mal meydanda. Sinemanın en iyi iş yapan komedyeni Kemal Sunal bugün çok iyi komedyen oluşu, halkın onu benimsemesinin en büyük nedeni. Bir komedyen klasik çizgisinin dışına çıkmamalı Ama Kemal Sunal tüm saflığının, salaklığının altında filmlerinde uyanık bir kişiliğe sahiptir, olaylar onun istediğı şekilde gelişir. Yani saflığının altında uyanıklık yatar. ‘Zübük’, çizgisini değıştirdiğı bir film değıldir. Yalnız o filmde canlandırdığı tipin uyanıklığının altında saflık vardır. Aslında çizgi Kemal Sunal çizgisidir.”

“Bir komedi filminde herkes gerçeğe yakın kişiliğı canlandırmalıdır. Kemal’i kaçıran gangsterler ciddi olmalıdır ki, Kemal komedisini verebilsin. Herkesin komedyeni oynadığı bir film pek başarılı olmaz. Bizim çevirdiğimiz ‘Gol Kralı’ filminde Kemal’in, karşısında oynayan Suna Yıldızoğlu’na komedi yapma izni vermediğı söylendi. Açıkça söylüyorum. Suna bu işlerden anlamaz. Kemal’in karşısında oynayan Şener Şen, İlyas Salman gibi komedyense iş değışir, ama tek komedyen üstüne kurulu filmde, diğ er tipler komedi oynamaz, gerçeğe yakın tipler olmak zorundadırlar.”

"Kemal Sunal'ı diğer komedyenlerden ayıran özellik ise bence şudur: Diğerleri komiklik yapıyorlar, Kemal Sunal, (ayrıca Zeki Alasya Metin Akpınar ve şener şen) tabii halleriyle oynuyorlar. Onlar deyim yerindeyse anadan doğma komedyenler..."

Zeki Alaysa

"Son zamanlarda kendini çok tekrarlamaya başladı..."

"Kemal Sunal bundan yıllar önce bizim Devekuru Kabare'nin bir oyuncusuydu. Ama bizler onun günün birinde ülkenin en iyi komedyenlerinden biri olacağını biliyorduk. İlk kez ondan Ertem Eğilmeze söz eden benim. 'Bizim tiyatrodan bir  ocuk var, onu filmlerde oynatalım' deyip tavsiye ettim. Tiyatro ile sinema çok ayrı şeyler biliyorsunuz. Sinema için Kemal Sunal suratına' sahip komedyen, inanın dünyada çok az var.

"İlk aklıma gelenler Fernandel ile Louis de Funes... Sinema bir görüntü olayı olduğu ve Kemal'in de çok elverişli bir suratı olduğu için halk onu sevdi, beğendi. Tipi salak, geri zekâlı rollere çok uygun.

O suratın verdiği avantaj o idi ve Kemal o tipiyle uyanık birini canlandıramazdı. Ya da bunu denese bu gün yakaladığı başarıyı yakalayamazdı.

Son zamanlarda kendini çok tekrarlamaya başladı. Gerçi bizim ülkede cenazeler zor kalkar ama neticede kendini tekrarlayan er geç bundan kurtulamaz. Kemal'in son yıllarda kendini aştığı tek film bence 'Zübük'tür..."

MÜNİR ÖZKUL

Münir Özkul 1925 yılında İstanbul'da doğmuş, İstanbul Erkek Lisesi'ni bitirmiş, Edebiyat Fakültesi'nde üçüncü sınıfa kadar okumuş.

Hayriye (1951), Sait Ferdi [1955], Güner (1966) adlı üç çocuğu var.

İlk evliliğini 1949'da yapmış. 1960' ta boşanıp, tiyatro sanatçısı Suna Selen'le evlenmiştir.

Münir Özkul 15 yaşında Bakırköy Halkevine girmiş, sonra

Ses Tiyatrosu'nda profesyonel olmuş (1949), Küçük Sahne'de, Şehir Tiyatrosu'nda, Devlet Tiyatrosu'nda ve nihayet kendi adına kurduğu toplulukla Bulvar Tiyatrosu'nda ve kısa bir süre İstanbul Tiyatrosu'nda oynamış.

Sıkılğan ve Mahçup Aktör

Siz, Münir Özkul'un ender rastlanacak derecede kibar ve efendi, o ölçüde de mahçup ve sıkılğan olduğunu bilir misiniz? Öyledir Münir Özkul. Kalabalıkta rahat hareket edemez, sosyal ilişkilerinde daima kendi geri planda kalır, sıkılğanlığı hareketlerine damgasını basar. Ses Tiyatrosu'nda ilk defa profesyonel oluşunun enteresan hikâyesini anlatmak zamanıdır şimdi. Münir Özkul'u çağırmışlar. Bir "Ermeni"yi oynayacak, şive taklidi yapacak. Rejisör;

"Yapabilir misin?" demiş. Özkul bunu;

"Yaparım." diye cevaplamış.

"Peki, hadi yap öyleyse."

"Utanırım, şimdi yapamam! Ama halk karşısında yaparım."

Peki demişler ve Özkul sözünü tutmuş. Provada utandığını halk karşısında hiç eksiksiz yapıvermiş. O söylemiyor ya, herhalde rejisörün de şaşkınlıktan küçük diline bir şeyler olmuştur.

Münir Özkul gerçekten büyük bir kabiliyet, gerçekten iyi oyuncu. Tiyatroda kısa sürede büyük şöhret olmuş.

Kendinizi onun yerine koyup durumunuzu düşünün.

Alabildiğine sıkılğan bir tabiatınız var ve sokakta insanlar sizi gördüler mi adınızı söylüyorlar, sizi kâh kaş, göz işaretleriyle, kâh elleriyle birbirlerine gösteriyorlar.

Daha bir içine kapanık adam olmuş Münir Özkul. İçkiyle dostluğu da işte o sıralarda başlamış, kapanıklıktan kurtulmak, daha rahat hareket etmek, kendini bulmak için alkolün cesaret verici cömertliğinden yardım ummuş. Sonra...

Sonrası zor günler, kötü günler, akın kaybolup dünyanın

karaya kesildiği günler. Münir Özkul'un dost bilip sarıldığı içki onda önce bir alışkanlık yapmış, sonra birden gözünde dünyadaki her şey silinmiş.

Bir alkol, bir de Münir Özkul kalmış. « m. »

Kısa bir muayene ve teşhis!

Hayır dostum Meyhaneler etrafında dört duvar Münir Özkul'un, orta yerde de çaresizliği. O içkiye vurdukça alkol ona vurmuş ve günlerden bir gün Münir Özkul kendini Dr. Süleyman Velioğlu nun karşısında bulmuş.

"Şikâyetiniz?"

"Galiba çıldırıyorum doktor",

" ıldır yorsun, zaten Şu anda  ılgınsın!"

Ve takvimlerin milad  1966 yılını gösterdiği günlerde Münir  zkul savaşların en zoruna girmiş. Kavgası kendiy-le. Karşısında alkol, alışkanlığı, sıkılganlığı. Yanında da sa-dece iradesi. Ve bu meydan muharebesi iradenin zaferiyle sonuçlanmış.

Münir  zkul için o zor günler, kötü günler sadece arada bir hatırlanan ve Allah bir daha göstermesin diyerek ge işti-rilen acı anılardır sadece.

Münir  zkul'un Sinema Serüveni

Münir  zkul kamera karşısına ilk defa 1951 yılında;

"      Selim'in G z-desi" adlı filmde geçmiş.

"Kalbimin şarkısı" ve "Tuş" ta başrol oynamış, sonra yıllarca sinema hep ek iş olarak kalmış  zkul da, tiyatro daima birinci plandaymış. Ama haya-tının ikinci döneminde ve özellikle son bir bu- uk yıldır tiyatroyu ta-mamen bırakıp sinemaya geçmiş.

Şu anda Yeşilçam iki kişiye gözünü dikmiş durumda. Bunlardan biri Münir  zkul, diğeri de Yıldıırım Gencer. Baş-ta da dedim, Münir  zkul inanılmaz derecede sıkılgan bu bakımdan kendi hakkında çok zor konuşuyor.

Aynı ölçüde tevazu sahibi.

Siz  ıkış yapıyorsunuz. Önümüzdeki günlerde başrol tek-
lifleri alacaksınız. Perşembenin gelişi gibi belli bu. Ne d ş -
n yorsunuz bu konuda? diyorum. Hayretler içinde kalıyor.

Ben hiç kendimi oynayamıyorum ki perdede, diyor. Hep
değişik değişik şeyler oynatıyorlar. Nasıl tip  izerim, nasıl
yıldız olurum. Asıl böyle olunur yıldız ya, neyse. Çizdiğiniz
bir politika var mı? diye  steliyorum. Yoo, diyor. Dediğiniz
olursa, eşe dosta sorarım.

 yi insan Münir  zk l.

Darılmasın, g cenmesin. Kalbi çokça iyilikle dolu, biraz
da saflık var kalbinin kulak ıklarında. Yeşilçam'da eşe dost
dediği bolca bulunur sanıyor. Ama ne var biliyor musunuz?
Bu perşembenin gelişinin  arşambadan belli oluşu gibi bir
şeydir. Çok yakında, şu önümüzdeki iki üç ay içinde Yeşil-
 am'ın yıldızlar kervanına Münir  zk l ismi de mutlaka
katılacaktır. Gönül, iyi insan, iyi oyuncu  zk l'un hakkı
olan yere geldikten sonra orada kalmasını, hiç inmemesini
istiyor, ama bu biraz zor. Bunca politikanın kol gezdiği bir
ortamda ve bunca politikadan uzak bir adam istediği kadar
büyük sanatçı olsun ne kadar dayanabilir ki...

ÖZDEMİR ERDOĞAN

"İlk konserimde yuhalanmıştım"

Özdemir Erdoğan, yıllar süren şöhret mücadelesi anılarını şöyle anlatıyor:

"Müzik kelimesi benim hayatımda 'mücadele' anlamına gelir. Çocukluğumdan başlayıp şu güne kadar hep mücadele ettim. Bu mücadeleyi daima tek başıma yaptım. Yanımda hiçbir destek görmedim. Çocukluğumda müzikle ilgili ilk anım annemdir. Piyanonun başından hiç ayrılmayan ve benim piyanonun yanına gitmemi yasaklayan annem! Ailemizde müzik soyu anne tarafından gelir zaten. Dayım gece kulüplerinde piyanistlik yapan eski bir müzisyen Mihran Baron'dur.

Herhalde annem de piyano çalmayı dayımdan öğrenmiş. Fakat ne bana ne de benden birkaç yaş küçük kız kardeşime, derslerimize engel olur, düşüncesiyle müzik öğretmek değil, dinletmemiştir bile!"

Özdemir Erdoğan annesinin müzik çalışıp, müzik dinletmesini yasakladığı için müziğe hırsla bağlandığını söylüyor ve sözlerine şöyle devam ediyor:

"Kadıköy'de otururduk, Kadıköy'ü bilirsiniz. Bugün piyasadaki müzisyenlerin birçoğu oradan çıkmıştır. Konserler, müzikli toplantılar Kadıköy'lü gençlerin en büyük eğlencesidir. 14-15 yaşların-

daydım ve böyle bir ortamda yaşıyordum. Müzikle uğraşmam kesin olarak yasaklanmış. Zaten şahsiyetimi kazandığımı belli etmek için hır ınlaşmak, isyan etmek istiyorum. Fırsat, tam fırsat işte... Anneme, babama isyan etmek, kötü giden okul hayatımın verdiği kırıklığı  rtebilmek için müzik kolayca  ne sürülebilir. Bu yolla isyan bayrağını açtığım anda şahsiyetimi elde edeceğime eminim.  nce annemin, babamın ihtarlarına aldırmadan müzikli toplantılara gitmeye başlıyorum."

"Arkadaşlarımın ellerindeki gitarları birkaç dakikalığına alıp tıngırdatıyorum. Kulağım iyi ama kendi gitarım olacak ki çalışıp öğreneyim. Toplantılar gittikçe sıklaşıyor.  nce Cumartesi, Pazar derken okuldan kaçışlar başlıyor ve beklediğim oluyor. Babam bir gün beni karşısına alıp uzun bir nutuk atıyor. Ne diyeceği malum:

"Haylazlık! serserilik!"

Ve siz benim babama verdiğim cevaba bir bakın:

'Bana gitar alsaydınız, evden dışarı çıkmaz uslu uslu gitar çalışırdım.'

"Yediğim tokat bendeki hırsı daha da arttırıyor. Artık kararım kesin. İlle de gitar alacağım."

 zdemir Erdoğan sonunda gitarı alıyor. 17 yaşındadır. O da her  ocuk gibi haftada belirli bir harçlık almaktadır. İki ay para arttırabilmek için okula yürüyerek gidiyor. İki ay boyunca öğle yemeği yemiyor. Sonunda da dayısından aldığı bayram harçlığını da koyup, ancak elden düşme bir gitar alıyor kendine. Gitarla eve geldiği gün pek tabi evde kızılca kıyamet kopuyor. Ama bir süre sonra herkes  zdemir'in odasından gelen gitar sesine yavaş yavaş alışıyor.

"Sabahın erken saatlerinde sırf gitar  almak için saati kurup kalkardım. Bazen okul vaktine kadar gitar  almaya auyamaz, yüklenir okula götürürdüm. Gitarı sıranın içine yerleştirir teneffüslerde çalışmalarıma aralıksız devam ederdim. 1958'de artık iyice gitar  alabiliyordum. Bunu anlar anlamaz ilk orkestramı kurdum. Bir ay

provadan sonra Çamlıca Kız Lisesi'nde konser vermeye karar verdik. Ama solist yoktu orkestrada! Çaresiz birkaç  arkı ezberleyip çıktım sahneye. Söyledim ve alkışlandım. Sahneden indiğim zaman kızlar etrafımı sarmış beni tebrik ediyorlardı. Sesimin güzelliğini i te böyle bir tesadüf sonunda öğrendim. O günden bu güne kadar da hiç susmadan söylemeye devam ettim."

 zdemir Erdoğan 1959'da Bostancı'da düzenlenen bir amatör ses yarışmasına katılır. J ride kimler kimler yoktur!

 lham Gencer, Zekai Apaydın, Ayten Alpman. İsmet Sıral.  zdemir yarışmada mikrofona at gibi binerek, kendini yerlere atarak; *"Rock Around The Clock"* adlı  arkıyı söyler ve birinci olur. Zekai Apaydın,  zdemir'i çok beğenir ve orkestrasına solist almak ister. Fakat o yaz sonunda askere çağırılır  zdemir. Askerlik yıllarında  zdemir müzikten yine kopmaz. Asker arkadaşı Eray Turgay'la caz üzerine etüt yapar. Gitar çalışmalarına büyük bir hızla devam eder. İki yıl sonra askerden d nd Ğu zaman artık cazı iyice öğrenmiştir. Gitarını alıp doğru Taksim Belediye Gazinosu'nun yolunu tutar. Zekai Apaydın'a kendisini tanıtır. Zekai Apaydın önce onu atlatmak isterse de  zdemir gitarını çıkarıp da bir  arkı söyleyince i  değişir. Hemen o gün orkestraya solist gitarist olarak girer.

"Gitarı kendi kendime öğrenmiştim. Artık istediğim gibi çalışabiliyorum. Kendime sonsuz bir güvenim vardı. Zaten başıma ne geldiyse bu güven yüzünden geldi ya. O yaz (1963) Açık hava tiyatrosunda bir konsere  ıktım. Daha doğrusu kendimi zorla konser kadrosuna koydurdum. Ama keşke çıkmaz olaydım. Allah'ım o ne müthiş kalabalıktı. Vücudum benim değildi sanki. Bacaklarıma, ellerime kumanda edemiyordum artık. Orkestra çaldı, ben söyledim. Ama hangi tondan o belli değil. Tabi bu arada  arkılardan birinin arasında yanlış tondan girdiğim için kargalar gibi acayip bir ses çıkarmaya başladım g rtlağımdan."

“O gece hayatımda ilk ve son defa olarak beş bin kişi tarafından yuhalandım!”

1963'te Özdemir Erdoğan, Kadri Ünalın orkestrasına girer ve bir yıl kadar çalışır. Artık adı müzik çevrelerinde duyulmaktadır. 1964'te kendi adına ilk orkestrasını kurar. Orkestranın kadrosu şöyledir. Cahit ve Ahid Oben, Cankut Özgül ve Özdemir Erdoğan bir yıl sonra orkestra dağılır. Özdemir bu kez İsmet Sıral orkestrasının solisti olur. Orkestrayla birlikte İsveç'e gider ve bir yıl İsveç'te çalışır. 1966'da İstanbul'a döner. O yıl büyük bir olay olur Özdemir'in hayatında. Ayşe adlı bir genç kıza hayatında ilk olarak aşık olur. Aşkına karşılık bulur. Ve bu karşılıklı aşk nikah defterinde tescil ettirilir. Bir yıl sonra bu mutlu evlilik ilk meyvesini verir. İlk çocukları Yonca 1967 kışında dünyaya gelir. Özdemir Erdoğan'ın şöhret basamaklarından tırmanıp zirveye çıkışı 1968 sonuna rastlar. Özdemir, İsmet Sıral orkestrasından ayrılarak ikinci defa kendi adına bir orkestra kurar. Orkestrasıyla okul konserleri, semt konserleri düzenler. Şöhreti artık İstanbul içinde iyice yaygınlaşmış gece kulübü dinleyicisi dışında da Özdemir'i tanıyan bir kitle belirmiştir. Derken Özdemir plak konusuna eğilir. *“Kim bilir, çocukluk günleri”* gibi plaklarla adından söz ettirmeye başlar. Aynı yılın sonunda nihayet o büyük bombasını patlatır:

“Duyduk duymadık demeyin” Plak haftalarca bir numarada kalır. Yılın en çok satılan plağı seçilir. Özdemir Erdoğan artık yıllardır özlemini çektiği şöhrete kavuşmuştur. Önünde şöhret dolu yıllar ve geniş bir iş alanı açılmıştır.

SADRI ALIŞIK

İstanbul Boğazı'nın Anadolu kıyıları o zamanlar daha tenha, daha sakindi...

Paşabahçe, Marmara'dan çok Karadeniz'e yakındır.

Araba vapurları bu günkü gibi otomobil, kamyon taşımazdı.

Paşabahçe'ye otobüs, otomobil, hatta atlı araba da gitmezdi. Şirketi Hayriye vapurlarında, haziran başlarında, yalı-lara bazı eşyalar taşınır, yazlık için yerleşilirdi. Ta ki eylül, ekim r z-g rları, yağmurları baş-

layana kadar. Ama Sadri'nin babası Rafet Bey, 66 numaralı "Boğaziçi" adlı vapurda kaptan olduğu için Alışık ailesi yaz kış Paşabahçe'de otururdu.

Boğaziçi'nin çocukları bir başka olur: Havasından, suyundan, denizden etkilenen başkalık... Son derece duygulu, hareketli, hızlı, monotonluktan hoşlanmayan  ocuklar. Rıhtımda balık tutar, yalının bahçesinde tiyatro oynar yandaki arsada top peşinde koőar,  c mevsim denizde balık gibi yüzer ve büyüyünce rakı sofrasında deniz ürünleriyle keyif sürer. Sadri Alışık, İstanbul nüfusunun 300.000 kişi olduğu sıralarda 5 Nisan 1925'te Paşabahçe'deki yalıda doğdu.  c katlı yalıda ne misket oynadı, ne de uçurtma uçurdu. Çok k   ken mahallede zengin bir komşu sünnet düğünü yapı-

yordu. İstanbul eğlence âleminin en meşhur komiğını, Naşit'i getirmişti... Küçük Sadri o zamanlar tiyatro diye bir kelime duydu: Tiyatro, tiyatro, tiyatro...

Naşit ve arkadaşları komşu bahçede kurulan sahneye  ıkılmışlar, konuşuyorlar, g ld r yorlar, oynuyorlar. Yüzleri boyalı, ellerinde "şakşak" tahtası...

Komik rolündeki Naşit'in ensesinde patlayan pas tav. Ortaoyunu, tuluat arası bir vodvil... Sonunda kötüler cezalarını buldu, delikanlı ile genç kız evlendi. Perde kapandı.

Sadri: "Şimdi, bu perdenin arkasında ne var?" diye düşündü... Şimdi göremiyoruz, ama kuliste, sahnede, perdenin öbür tarafında hayat bitmedi ki... Ne var acaba?

Bu merak Sadri'yi tiyatroc  yaptı...

"Aynı şeyi ben yapayım" dedi. Cam kırıklarından para, yatak  arşafından tiyatro perdesi yaptı. Para verenleri oyuna aldı ve kendi kafasından uydurduğu  ocuk oyunlarıyla Paşabahçe'nin çocuklarını eğlendirip güldürdü ve ufacık avuçlarıyla kendini alkışlattı...

Tiyatroya İlk Adım

Ondan sonra dünyanın en değerli şeyi Sadri için alkış oldu. Şehzadebaşı'nda, Ramazanlarda, Direklerarasında gördüklerini, mahalledeki çocuklara bire bin katarak tekrarlayınca adı; "Artist Sadri"ye  ıktı.

Paşabahçe 39. İlkokuldan sonra Beykoz Ortaokulu ve İstanbul Lisesi... Zira babası emekli olmuş, artık sevgili Boğaz vapurlarını bırakmıştı... Daha doğrusu emeklilik canavarı zorla bıraktırmıştı Rafet Kaptan'a Boğaz'ı ve Şirketi Hayriye'nin 66 numaralı Boğaziçi vapurunu...

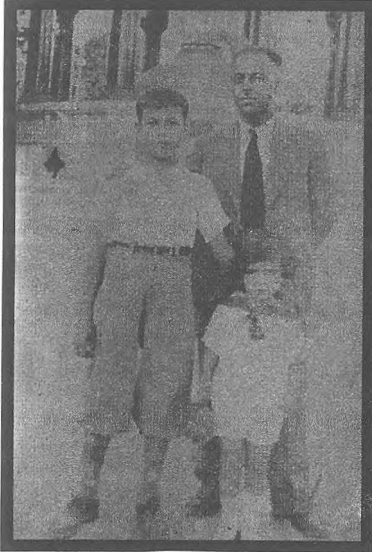
Sadri, Cağaloğlu'nda Narlıbahçe Sokağı'nda, eski Akşam Gazetesi'nin arkasındaki evde oturuyordu babası Rafet Kaptan, annesi Saffet Hanım'la beraber...

Hey Gidi Günler

Annesi titiz, temiz, meraklı bir İstanbul hanımı... Sadri'yi çok haşarı, afacan olduğu için eve kilitleyip çarşıya, pazara çıkıyordu. Ama Sadri ikinci katın penceresinden sokaktaki kum yığınınna paraşütle atlar gibi atlayıp evden kaçıyordu... Nereye? Gülhane Parkı'na, Sarayburnu'na! Yüzmek, balık tutmak ve mahallenin kızlarıyla (*artık büyüdü*) Gülhane Parkı'nın asırlık dev çınarlarının gölgelerinde romantik pozlarda, şairane sözler etmek için..

Altı Filmin Biri Sadri'nin

Yokuşun üst başında Eminönü Halkevi (*şimdiki Gazeteciler Cemiyeti binasının bir kısmı*) vardı. Tiyatro, kütüphane, folk-

lor, sinema, konferans gibi etkinlikler burada semtin çocuklarını kendine çekiyordu. Sadri tiyatroya âşık... Hemen yazıldı Halkevi Tiyatro Kolu'na...

Renan Fosforoğlu ağabeyisi de ona yardım etti. Renan da İstanbul Lisesi'nde okumuştı ve Sadri'den 7 yaş büyüktü.

1939'da "*Kral Oidipus*" ve "*Hissei Şayia*" da birlikte oynadılar.

Halkevi'nde "*Zenne Necdet*" adlı aktör (*orta oyununda Zenne*

rolüne çıktığı için bu isimle meşhur olmuştu.) Sadri'ye:

"İstanbul film firması sahibi prodüktör rejisör Faruk Kenç amatör jön arıyor. Ben Faruk'a seni söyledim, bekliyor" dedi.

Yıl 1945, Sadri 20-21 yaşında... Koca Türkiye'de 1946 için tam 6, evet "altı" film çevrildi ve birinin başrolünde İstanbul

Güzel Sanatlar Akademisi  ğrencilerinden Sadri Alışık oynadı!.. Rol arkadaşı Oya Sensev 15 yaşımda Oya gibi bir kız. Hemen aşk dedikoduları çıktı. Gazeteler Sadri Alışık Oya Sensev'in çok uyumlu bir çift olduğunu yazıyor, röportaj yazarları bu çiftin peşinde...

Sadri Eminönü Halkevi'nin Tiyatro koluna devam etmek, sahneye çıkmak için İstanbul Lisesi'ni bırakıp Akademi'ye yazılmıştı. Akademi'de öğleden sonra ders yoktu. Tiyatro diye yola çıkan Sadri, Oya Sensev'le çevirdiği "G nahsızlar" adlı tek filmde meşhur olmuştu. Bu filminden tam 750 lira aldı, hem de üç taksitte... Ama 27 lira verip İngiliz kumaşından İstanbul'un en pahalı terzisinde elbise diktirmişti.

1982'de aynı terzi İngiliz kumaşından bir kostümü tam 80.000 liraya dikiyordu...

1945 Mayıs'ında çekilen "G nahsızlar" İpek Sineması'nda "gala" yapılarak davetlilere gösterildi.

Kötü Bir Ders

 nl  tiyatro adamı, rejisör aktör Raşıt Rıza bu filmi gördü, Sadri'yi buldu:

"Ortak bir tiyatro kuralım. Raşıt Rıza, Sadri Alışık Tiyatrosu. Anadolu'da turne yapar, zengin oluruz" dedi.

Turneye  ıktılar ve turne 4 ay sürdü; Sefalet, parasızlık, otellerde "rehin kalma" ile sonuçlandı. Çünkü daha önce Atilla Rev s  20-30 genç kadınla aynı kentleri, kasabaları do-laşmıştı ve halkın cidd  tiyatro seyretmeye niyeti yoktu... Sadri'nin tiyatrosunda Sadettin Erbil, Fikri   ze, Rıza T z n gibi aktörler vardı.

Rejisör Faruk Kenç, Sadri'nin rol kabiliyetini, oyunculuk-taki kudretini pek beğenmişti. "Karanlık Yollar" adlı bir filme başladılar. Genç kız rolünde (*Parkta Bir Sonbahar G n yd * adlı TV oyunundan tanıdığınız) Gülistan Güzey (1946'da 19

Hey Gidi Günler

yaşında bir genç kızdı) vardı. Sadri'yi hemen askere aldıkları için Sadri'nin rolü Haşini Evcı'ye verildi. Sadri, Hadımköy'de 3. Kolordu Kararg hı'nda 1949'a kadar askerlik yaptı. Askerliğı bitince 1950'de Turgut Demirağ'ın prodüktör rejis rl ğ nde Oya Sensev ile "İstanbul Geceleri"ni yine Oya Sensev ile "Fato Ya İstikl l Ya  l m"  çevirdi. İlk rejisörü Faruk Kenç, yine Oya Sensev ile Sadri'yi "Hürriyet Şarkısı" filminde oynattı. Nihayet, 1946'da birlikte oynayamadığı Gülistan Güzey'le "Tanrı Şahidimdir" adlı filmde, 1951'de buluştu. Amerikan sinema oyuncusu Cesar Romero'ya benzediğı için arkadaşları ona Sezar Sadri diyorlardı...

Mutluluğı ikinci evlilikte buldu

İkinci evliliğini, kendisi gibi İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi'nden Yeşilçam'a ve Beyoğlu Tiyatroları'na gelmiş olan  olpan İlhan (08.08.1936) ile yaptı:

20 Ağıustos 1959'da... Bugün 1982'de 23 yılını tamamlayan evliliklerinde  olpan İlhan bir kez bile Sadri'yle aile kavgası yapmamıştır. Hatta  olpan'ın doğıum gününü kutlamayı kararlaştırdıkları halde, Sadri

unutup eve sabaha karşı 04.00'te geldiğı gece bile...

5 Haziran 1960 günü tek evlatları Kerem Alışık doğıdu. Kerem şimdi, Saint Benoit Fransız Lisesi'ni bitirdi ve Anadolu Gençlik Kulübü'nde (2. Lig'de) futbol oynuyor.

Hey Gidi Günler

Sadri Alışık'ın film oyunculuğu tiyatro oyunculuğu ile at başı beraber yürüdü. 1951'de Gülistan Güzey ile *"Allahaismarladık"* ve *"Tanrı Şahidimdir"* filmlerini, 1952'de Hümaşah Hiçan'la Aka Gündüz'ün ünlü romanından, *"İki Süngü Arasında"*yı çevirdi. İstanbul Şehir Tiyatrosu oyuncularından Hümaşah Hiçan (05.05.1952) ile Şadan Kâmil yönetiminde çekilen bu film Sadri'nin çıkış filmi oldu.

Tiyatro oyuncuları arasında en çok aranan sinema artisti Sadri Alışık'tı. Fernando Lamas, Ricardo Montalban, Cesar Romeo gibi Amerikan artistleri o zaman rağbetteydi. Sadri'nin bunlara benzetilmesi bir yana, çok çeşitli rollere kolayca girip büyük başarıyla işin içinden çıkması pek çok prodüktör ve rejisörü Sadri'nin peşinden koşturdu. 1953 yılında TFDD Türk Film Dostları Derneği *"İki Süngü Arasında"*yı en başarılı film olarak seçti.

1953'te Zeynep Sırmalı ile *"Suçlu Benim"*, Heyecan Başaran'la *"Soygun"*, Lale Oraloğlu ile *"Yavuz Sultan Selim Ağlıyor"* (Feridun Fazıl Tülbentçi'nin tarihî romanından), 1954'te Erika Remberg ile Annie Ball ile *"Nilgün"* (Refik Halit Karay'ın piyesinden), 1955'te Ferda Ferdağ ile *"Beyaz Şehir"*, Neriman Köksal ile *"Battal Gazi Geliyor"*, Muhterem Nur ile *"İstirap Şarkısı"*, Muallâ Kaynak'la *"Sevdiğim Sendin"* (1955'te TFDD tarafından en iyi film olarak seçildi), 1956'da Nedret Güvenç'le *"Beş Hasta Var"*, Sezer Sezin'le *"Altın Kafes"* 1957'de Çolpan İlhan ile *"Şeytan Mayası"*, 1958'de Leyla Sayar ile *"Duvaklı Göl"*, Uğur Başaran ile *"İftira"*, 1959'da Nurhan Nur ile *"Düşman Yolları Kesti"* (Bu film Sadri için ikinci bir çıkış filmi oldu), Muallâ Kaynak ile *"Hicran Yarası"*nı çevirdi.

Çolpan İlhan ile yeni bir dönem başladı ve *"Kalpaklılar"* (Bu film çevrilirken Çolpan ile Sadri evlenmişti), *"Yalnızlar Rıhtımı"* (Büyük usta Lütfi Akad'ın en güzel filmlerinden biri), *"Zümrüt"* filmlerinde oynadılar...

Hey Gidi Günler

1961'de Belgin Doruk ile *"Aşkın Saati Geline"*, Belgin Doruk ile *"Küçük Hanımefendi"*.

1962'de Fatma Girik ile *"Fatoş'un Bebekleri"* Belgin Doruk ile *"Hayat Bazen Tatlıdır"* yine Belgin Doruk ile *"Küçük Hanımın Şoförü"*, *"Küçük Hanımın Kısmeti"* ve *"Küçük Hanım Avrupa'da"*.

1963'te Türkan Şoray'la *"Acı Aşk"*, *"Çalınan Aşk"*, Sezer Sezin'le *"Dişi Kurt"*, Sevda Ferdağ'la *"Helal Olsun Ali Ağbi"*, Belgin Doruk'la *"İlk Göz Ağrısı"*, 1964'te Gülsüm Kamu'yla *"Afilli Delikanlı"*, Hülya Koçyiğit'le *"Ayşecik Çıtıpıtı Kız"*, Ajda Pekkan'la *"Avare"* Hülya Koçyiğit'le *"Ahtapotun Kolları"*, Zeynep Değirmencioğlu ile *"Ayşecik Cincime Hanım"*, Neri-man Köksal'la *"Anadolu Çocuğ "*, gibi filmleri, ta 1979'da TRT Televizyonu için Atıf Yılmaz Batıbeki yönetiminde Aziz Nesin'in *"Seyahatname"* adlı (Evlilya Çelebi'nin  nl  Seyahat-name'sine nazire) filme kadar sürüp gitti...

Ve "Turist  mer" doğuyor...

1965'te yönetmen prodüktör H lki Saner Sadri Alışık için *"Turist  mer"* tipini buldu. Bu tip, bir çeşit külhanbeyi şehir fakiri, mahalle bı kını, hazır cevap nüktedan.

Kalender, gözü to , yardım-sever, alay sever ve serüven sever bir adamdı...

Şapkası elinde, selam veriş i kendine özgü, pantolonu yama-lı... Turist  mer tipi Sadri'yi,

yerli sinemanın %90'ı fakir olan seyircilerine çok sevdirdi. Bu sevginin büyüklüğünü gören prodüktörler Sadri'yi başka

rollerde de oynattılar, ama *"Turist  mer"* tipinin tekeli Hulki Saner'in elindeydi.

1971 yılında çevirdiği, *"Afacan Küçük Serseri"* adlı filmiyle yine 1971'de yapılan 8. Antalya Film Festivali'nde en iyi oyuncu  d  l  olan Altın Portakal  d  l n  kazandı.

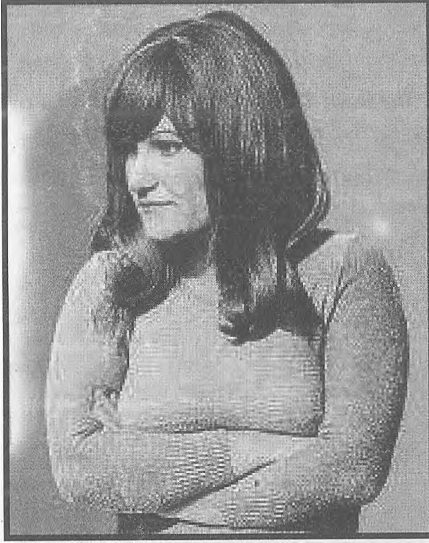
Ve 1970'de ba layan seks filmleri fırtınası birçok gerçek sinema oyuncusuyla birlikte Sadri Alı ık'ı da Yeşilçam'dan ayırdı.

Ekmek kavgası Sadri Alı ık'ı, çevresindeki tüm sinema oyuncularını sahneye çıkıp  arkı söylemeye başlayınca gazinolara çekti. Ayhan Işık, Ekrem Bora,  zzet Günay ve diğerleri (*kadın starlar bile*) yerli filmcilikte ekmek kalmayınca,  arkıcı kimliğiyle gazino sahnelerine adım basmı lardı.

Sadri, *"Turist  mer"* tipiyle mikrofon  n ne geldi. Zaten tatlı konuşur, film setlerinde bol bol espri yaratır, çevresini kahkahalarla güldürürdü. O zaman bedava yaptığı i ten şimdi para kazanıyordu, ama bu i  onu (*kendi deyimiyle*) açmadı! Ho una gitmedi, birkaç yıl sonra bıraktı.

SELDA BAĞCAN

"İdealim mühendis olmaktı"

Muğla'nın merkez ilçesi 1948 doğumlu Selda Bağcan.

Ankara Fen Fakültesi Elektronik Bölümü son sınıfı öğrencisi, 5203 numaralı Selda Bağcan...

"Tatlı Dillim" "Kâtip Arzuhalim Yaz Yâre Böyle", "Adaletin Bu mu Dünya" şarkılarının mimarı Selda...

1971 yazından 1972'ye düşen müzik bombası Selda...

Dünkü adıyla üç beş dostu haricinde kimsenin tanımadığı Selda Bağcan, bugünkü adıyla milyonların kalbinde taht kuran Selda nasıl başlamış müziğe? Müzik ve şöhret aşkı yüreğine yer edip onu bu şöhretli günlerine nasıl getirmiş?..

Bütün bunlar göz açıp kapayıncaya kadar geçmemiş pek tabi. Günümüzün Selda'sı ta çocukluğundan başlayan büyük bir mücadeleyle ortaya çıkmış. Şimdi gelin Selda'yla birlikte bundan 20 yıl öncesine gidelim.

Onun çocukluk yıllarından müzikle ilk tanıştığı günlerden başlayıp, günümüze gelelim.

Selda müzikle haşır neşir olmaya başladığı yılları şöyle anlatıyor:

"Dört kardeşlik: Savaş, Sezer, Serter ve ben. Babam veterinerdi. Bu yüzden çocukluğumuz karış karış Anadolu'yu dolaşmakla

geçti. Ben Muğla'da doğmuşum. Oradan Afyon'a geçmişiz. Eğridir, Kars derken üç yaşımdayken Van'a göç etmişiz."

"Bizim ailenin en büyük meşgalesi müzikti. Babam saksofon ve flüt çalardı. Ağabeylerim ise piyano, saksofon, gitar... Sizin anlayacağınız ailecek müzisyendik. Beş yaşına bastığım gün babam bana bir mandolin hediye etti. Ve nota öğretmeye başladı. İşte o günden sonra hayat bir başka görünmeye başladı bana. Akşam yemeğinden sonra elimize gitar, mandolin, melodika gibi müzik aletlerini alıp babamın karşısına geçerdik. Maestro Selim Bağcan genellikle fl t n  eline alır, bize bir tem verip çeşitlemeler yaptırır . Flüt kimi zaman babamın dudaklarında nefis sesler çıkartır kimi zaman elinde bir baget şeklinde dört bir tarafa sallanarak bizi yönetirdi. Saatlerce çalıp söylerdik... Bıkmadan, usanmadan, yorulmadan... O günler hayatımın en mesut günleriydi."

1954'te Selda İlkokula başlar. Çalışkan bir öğrencidir. Kısa zamanda okuma, yazma öğrenir. Okuma bayramında kırmızı kurdele bile takar. Ve 1-B  ğrencisi Selda Bağcan o okuma bayramında sanat hayatının ilk konserini verir. Eline mandolini alır, hem çalar hem söyler.

"Bahçemde bir çam var boyu evimden yüksek" alkışlanır Selda. Kendisi gibi mini mini eller hayatında ilk kez Selda için birbirine vurur. Fakat Selda daha henüz alkış sesinin cazibesini kavrayacak yaşıta değildir.

1958'de Bağcan ailesinin başına büyük bir felaket gelir. Babalarını, evlerinin temel direğini kaybederler. Yürekleri üzüntülerin en kahredicisi ile dolu, boyunları bükük, kalkarlar Ankara'ya gelirler. Kurtuluş'ta bir ev tutarlar. Selda'da Kurtuluş Lisesi'ne yazılır. Çalışkan bir öğrencidir. Hatta orta birde iftihar listesine bile geçer. Ama bu çalışkanlık gitar derslerine başlayıncaya kadar sürer. Bu arada gitar çalmaya başlar, başlamaz bütün boş vakitlerim müzikle doluvermişti.

Hey Gidi Günler

Gün geldi müzik, o alışkan öğrenciyi un ufak etti. O alışkan Selda gitmiş, yerini aklı bir karış havada bir kız almıştı.

"Orta okulu kazasız belasız bitirip, okulun lise bölümüne yazıldım. Ama artık içimde bir müzik kıvılcımı belirmişti. Herkesin içinde bağıra bağıra çalıp söylemek, alkışlanmak, çılgıncasına alkışlanmak istiyordum. Lise 1. sınıfın sonunda rüyalarım gerçekleşti. Kardeşim Sezer'le birlikte bir okul temsilinde sahneye çıktık. İkimiz hem gitar alıyor, hem iki sestten şarkı söylüyorduk."

Devir Enrico Macias devri. Tabi, söylediğimiz şarkı da Macias'ın bir parçası,  nl  *"Adieu Mon Pel"*. Ama şarkıyı söylemek kismet olmadı bana. Heyecandan şarkının sözlerini unutmuştum.  nce ne yapacağımı şaşırdım. Sonra areyi Sezer söylerken ben de arkasından

"La La La" diye eşlik etmekte buldum!

Selda, hayatının bu ikinci konserinde daha başka şarkılar da söyler: *"Mama"*, *"El Sole Mente"*, *"El Porompompero"*... Alkışlanır. Alkışlandıka açılır...

Artık birbirine hararetle vuran ellerin çıkardığı gürültünün kıymetini anlamıştır. Her fırsatı değerdendirmekte, sahneye çıkmaktadır. Derken günün birinde Alpay dinler onu. Müzisyen şanar Yurdatapan'la birlikte bu 16 yaşındaki kızın elinden tutmak isterler. Tutarlar da... Ona İşpanyolca şarkılar öğretip, radyoda bant doldurturlar. Artık Selda Bağcan adı Ankara Radyosu'nda duyulmaktadır.

"Kendimi 16 yaşın verdiğı heyecanla dünya çapında bir şarkıcı sanıyordum. Okul konserleri, radyo programları, beni arkadaş

meclislerinin aranan ismi yapmıştı. Ders mi? Tabi ki hak getire... Netice: sınıfta kalış... Yıkılmışım. Ben okulun en çalışkan öğrencilerinden Selda Bağcan ileride dünyanın bir numaralı şarkıcılarından olacak o günlerde kendimi öyle görüyordum Selda Bağcan nasıl olur da sınıfta kalırdı? Beni sınıfta bırakan şeyin ne olduğunu biliyordum; müzik... Hayatta başarı kazanmak istiyorsam bu büyük aşkımdan ne yapıp yapıp ayrılmalıyım."

Ve büyük aşkımdan ayrılır Selda. Eve gelir gelmez gitarını kırar ve bir daha gitar çalıp şarkı söylemek değil, müzik bile dinlememeye karar verir. 2 yıl sonra iftiharla geçerek liseyi bitirir. Fen Fakültesi'nin elektronik bölümüne yazılır. Fakültenin ilk iki yılında da müzikle hiç ilgisi yoktur. Fakat bir gün 1969'un bir yaz günü, bir olay onu müziğe döndürür.

"Bir arkadaş toplantısındaydım. Nefret ettiğim çirkin mi çirkin bir arkadaşım vardı o toplantıda. Güzel sesliydi. Konservatuarda piyano öğrencisi olduğu için de müziği iyi biliyordu. Bir ara çevresindekilerin ısrarıyla piyanonun başına geçti. Bir süre parmakları piyanonun tuşlarında gezindi, sonra o güzel sesiyle bir şarkı söylemeye başladı. O çirkin kız söyledikçe güzelleşiyordu. Bu bir mucizeydi...

Müzik ne kadar güzel bir şeydi ki, dış çirkinlikleri, kötülükleri, nefretleri bir anda alıp götürüveriyordu. Şarkı bittiği zaman ağlıyordum. Ve işte o gün şarkıcı olmaya yeniden karar verdim.

Aynı yıl Selda'nın ağabeyleri Ankara'da "Beethoven" adlı bir gece kulübü açarlar. Selda her gece, kulüp boşaldıktan sonra mikrofonun başına geçip, aylarca şarkıcılık provası yapar. Artık eskisi gibi İspanyolca söylememektedir, Türk folkuna yönelmiştir. Her gün yeni yeni türküler öğrenip, bunları kendine göre yorumlar. Kulübe çalışmaya gelen Barış Manço, Cem Karaca gibi şarkıcıların onu hayranlıkla dinlemesi Selda'nın içindeki şevki arttırır. Nihayet 1971 yazında şarkıcı olmaya kesin kesin karar verir.

Hey Gidi Günler

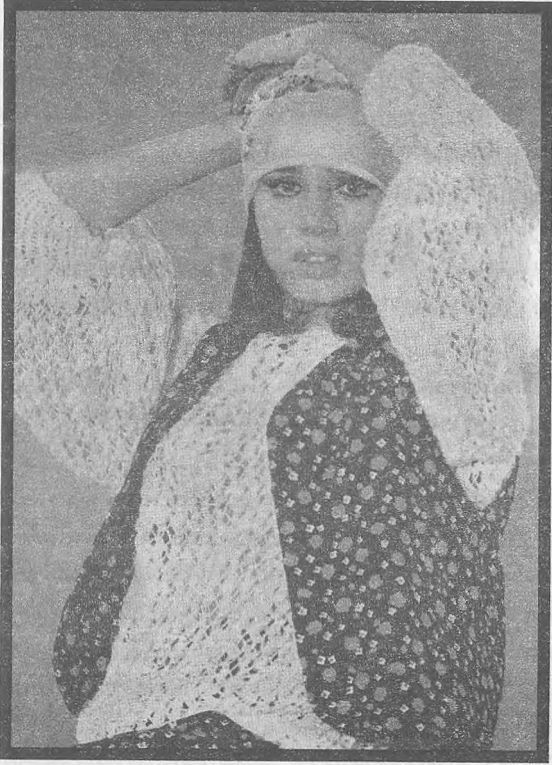
“Ankara’da Poyraz Reklam’dan 4  arkılık bir bant doldurup İstanbul’a geldim.  arkılar: “Katip Arzuhalim”, “Tatlı Dillim”, “Mapushane İçinde Mermerden Direk” ve “Mapushanelere G ne  Doğmuyor”du. Doğru Doğubank i  hanına gittim. Elimde bantlarım, her plak ının kapısını  alıy or bandımı dinlemelerini istiyordum. Kimi bandı dinleyip beğenmiyor; kimi dinlemeye bile tenezzül etmiyordu.

“Sonuç hiç de parlak değildi. Beni beğenmemi lerdi. Kırık, k s  n bir vaziyette Ankara’ya döndüm. Ders kitaplarımı   n me a ı p çalışmak istedim, ama ne kafama ders ne de gözüme uyku giriyordu. Bir şeyler yapmalı, plak ılara karşı kırılan gururumu kurtarmalıydım. Bantlarımı alıp Ankara Radyosu’nun yolunu tuttum.”

Selda’nın  arkılarını Ankara Radyosu disc jockeyleri pek beğenirler. Ve devamlı radyoda çalışmaya ba larlar. Bu değişik, hisli kadının sesi dalga dalga Türkiye’ye yayılır. Halk plak ılara gidip Selda’nın plağını sormaya ba lar. Ve sonra Selda’nın evinin   n  kendisine büyük paralar teklif eden plak  irketi sahipleriyle dolar. “Katip Arzuhalim Yaz Yare B y le”, 100 bin, “Tatlı Dillim” 150 bin satar.     nc  plağı “ emberimde G l Oya” dördüncü plağı “Adaletin Bu mu Dünya” Selda’yı Türkiye’nin bir numaralı kadın sesi yapar...

Artık Selda Türkiye’nin en ünlü  arkıcılarından dan biridir...

SEZEN AKSU

Artık o, ilk plağı 8'tane satan, gazino sahnelerinden 10 günde indirilip kapı  n ne bırakılan, 40 kiloluk, 1.58 boyundaki bir küçük serçe değıldir...

Tam tersi,  n  memleket sınırlarını aŗmıŗ,    dört oktavlık, eŗi benzeri bulunmaz sesiyle tüm gönülleri ve ruhları fetheden bir ölümsüz bülbüldür...

Sezen Aksu, sokakta yürürken görseniz 13-15 yaŗında bir genç kız sanırsınız. Ama g r n ŗ  büyük olmayan Sezen Aksu'nun m n sı, manevi meziyetleri büyük: Parlak zek , çok ender rastlanır gülmece özelliğı, kendisiyle alay edebile-

cek kadar olgun ruh yapısı, kimselere benzemeyen karakter, hiç rol yapmayan ve her zaman, herkese i ten davranan moral sağlamlık, son derece güvenli dünya g r   , imrenilecek hayat felsefesi, ikiye zl l kten çok uzak bir büyük insan.

‐Kaç göz, gerisi söz‐ denilen güzellerin tipik bir  rneği. Yüz çizgileri sahici kirpikleri, kahverengi gözleri, simsiyah saçları, ucu kalkık burnu ve kendisinin ‐köfte dudak‐ dediği dudaklarıyla, muntazam bir kadın...

Öğretmen Ailenin Ha arı Kızı

‐Annem-babam  ğretmen.‐

‐Babam (Sami) Rize’nin Pazar İlçesi’nde, annem ( ehriban) Manisa’nın Alaşehir İlçesi’nde doğmuş. Anneme ‘Göçmen G zeli’

derlerdi; annesi babası Selanik göçmeni olarak Alaşehir’e gelip yerle mi ... Ya ları mı? Babam ya ını hiç söylemez; ama tahminen 1924, annem 1925 doğumlu olmalı... Babam matematik, annem biyoloji öğretmeniydi lise ve ortaokullarda...

Zaten 1953 yılında, Denizli’nin Sarayköy ilçesinin Sarayköy Orta Okulu’nda babam müdür iken, annem okula biyoloji  ğretmeni olarak tayin edilmiş. Sarı saçlı, yeşil gözlü, bir genç kız. Peder, valideyi görünce

vurulmuş;   ık olmuş, hemen evlenmi ler:

13 Temmuz 1954 tarihinde salı günü doğmu um. Bir tek erkek kardeşim daha var: Nihat, 1964 doğumlu... Şimdi Boğaziçi Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü’nde... Ben    yaşındayken İzmir’e tayin edilmiş annem babam...

Hey Gidi Günler

Bir yaşımdayken dans edip, masaların üstünde durmadan şarkı söylemişim. O kadar çok şarkı söylemişim ki beni susturmaya mecbur olurlarmış. Gördüğüm kadın şarkıcıları hemen taklit edermişim: Göğsüme iki top yün yumağı sokarak! Ama bilek güreşinde de erkek çocukları yenerdim. Afacan, haşarı, oyuncaklarını kırıp döken, meraklı, hareketli, heyecanlı... 'Kutu bebeği gibi' güzel olan anneme hiç benzemem; babama benzerim...

"İzmir'de Sakarya İlkokulu'nda beş yıl sınıflarımın birincisiydim. İlkokul Müdürüm Necati Bey beni çok severdi. Herkes: 'Büyümüş de küçülmüş!' derdi benim için... 27 Mayıs Ortaokulu'nda, yedinci sınıfta bu birincilik bitti, çünkü ben 14 yaşımdayken, o

çağda, müdürün oğluna (18 yaşımdaydı) âşık olmuştum! Derslere boş vermiştim, aynı okula annemi biyoloji öğretmeni olarak tayin ettiler, annem bana (2) verdi, az daha sınıfta kalıyordum; ikinci karnede de (2) verdi. Bereket, son karnede fen dersleri ile sosyal dersler birleşti de paçayı kurtardım. Orta 3'te, 13 dersin on birinden kırık not aldım."

"Babam İzmir Millî Eğitim Müdür Muavin'iydi. Liseyi İzmir Kız Lisesi'nde okudum. '6 Edebiyat A' şubesi o kadar yaramaz kızlarla doluydu ki bizi 10 kişilik gruplar halinde parçalayıp öteki sınıflara dağıtmak istediler: 'Onların da durumunu bozar' diye vazgeçtiler!.. İzmir Kız Lisesi'nin son sınıfında bir yıl 'beklemeli' olarak kalmıştım: O yıl, 1972'de, 18 yaşımdayken Hasan Yüksektepe ile evlendim. Fakat bu evlilik sadece nikâh aşamasında kaldı. İkinci evliliğimi, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nde öğrenciyken, 1974'te, Prof. Yavuz Aksu'nun oğlu Ali Engin Aksu ile

Hey Gidi Günler

yaptım.    buçuk yıl süren evlili imizde ancak yarım yıl birlikte, aynı şehirde kalabildik. Ali Kanada'ya "Oseanografi" doktorası yapmak için gitmişti. Bir yıl sonra geldi, beni aldı, Kanada'ya götürdü. Dört ay kalabildim. İzmir'de tahsil yaptığım için geri döndüm. Baktık ki olmayacak, ikimiz de konu up anla ıp ayrıldık. Benim adım aslında Fatma Sezen Yıldıırım'dır. Ali'den bana soyadı olan 'Aksu' kaldı. Çünkü bu isimle meşhur oldum."

Üniversitedeki Yıllarım

"Ziraat Fakültesi'ne girmeme annem sebep oldu. Üniversite sınavında tüm fakülteleri kazanmı tım, İstanbul ve Ankara Tıp Fakültesi hariç... Ben Ankara'da Siyasal Bilgiler Yüksek Gazetecilik Okulu'na girecektim. Niçin mi? Gazeteci olmak için değil; bir alternatif, bir seçenek olarak girecektim. Aslında tiyatro, sinema artisti olmak, daha doğrusu meşhur olmak istiyordum. Sinemaya tiyatroya girmeme annem babam izin vermediler. Ankara'ya da yollamadılar."

"Annemin, ana babasından kalma toprakları vardır Alaşehir'de. O topraklarda tarım yapmak için beni  devlendirip Ziraat Fakültesi'ne boh aladılar. Kadın  ift i olacaktım yani!.. İki buçuk yıl Fakülte'ye devam ettim. Orayı bitirmedim; İzmir'de güzellik salonu a tık! Benim liseden edebiyat   retmenim olan Semra İnanç ile... Bir buçuk iki yıl bu güzellik salonu serüveni devam etti. Çok keyifli bir i ti. İzmir Kız Lisesi'nden sonra en neşeli günlerim burada geçti. Kadın müşterileri zayıflatalım derken az kaldı öldürüyor-duk!.."

"Yıl 1975-76... Bir gün Maliyeciler geldi:

'Hani defterleriniz?' dediler. Biz;

'Ne defteri? Maliye mi?' diye apı ıp kaldık.

Semra'nın da benim de bu konuda be  paralık bilgimiz yok? Maliye'ye haber vermeden d kk n a mı ız! Sonra o i i bıraktım, o salon yandı, greyderler duvarlarını yıktı..."

 arkıcılı a İlk Adımlar

" arkıcı olmaya, i te o güzellik salonunda çalışırken karar verdim... Semra da   retmenli i, filan bırakıp  arkıcı oldu, ben de... Neyse, evet;  arkıcı olmak istiyorum, ama dut yemi  bülbül gibi düşünmek olmaz."

" zmir'de tonmayster Ahmet  eny z ile Tunç Gener'i tanırım. Onların vasıtasıyla bir bant doldurup  stanbul'daki 'Melodi Plak'  irketine yolladım.  stanbul'a  a ır-dılar. Annem babam, ben, Nihat (kardeşim)  stanbul'a gittik; otel-lerde perişan olduk.

Plak yapıldı, piyasaya  ıktı: Tam 8 tane satıldı: Onları da ben, Zin-nur teyzemin kızı, annem, arkadaş-larım aldı! Ha, şeyi unuttum: Pla- ın adı 'Haydi  ansım D n Bana!' idi...  ansım dönemedi, virajda dev-rildi!.."

"Palas pandıras  zmir'e döndük. ' mitlerim Hep Kırıldı. 'Yarım Artık Gelmeyecek'  arkısı gibi... Güzellik salonumuz da iflas etmişti. Fakülte beni sıkıyordu, ziraat öğrenimini sevmiyordum.  zmir'de kara kara düşünüp sanatsever ve çok yetkili kişiler tarafından 'ke fedilece im'" günü bekliyo-rum."

Neden Minik Serçe?

" stanbul'a gidip doldurdu um ilk plak, 'Haydi  ansım D n Bana' adını taşıyordu. Ama hiç  ansım bana yüzünü göstermemiş, sırtını dönmüş, pla ım tam 8 tane satılmı tı. Fakat ben meşhur olmayı aklıma koymu um bir kere, borç harç 500 lira bulup dayı-mın kızı Nilgün ile yine  stanbul'a, şöhret ve servet diyarına bir

Hey Gidi Günler

yolculuk yaptım. Unkapanı'ndaki İMÇ (İstanbul Manifaturacılar Çarşısı)'de 'Şahinler Plak' isimli firmaya gittik, bu sefer. Sözleri benim, bestesi bir Bulgar bestecisinin olan 'Yaşanmamış Yıllar' adlı plağıımı (arkasında 'Kusura Bakma' şarkısı var) doldurdum. Ancak plakçının cesareti yok, önce beni  lk  Aker'e ( nl  şarkı sözü yazarı) dinletti:

'Bu kııda iş var mı?' diye sordu.

Ülkü Aker, uzman olarak sesimi dinleyip 'Çok m kemmell!' diye not verince adam masrafa girdi; plağı yapıp piyasaya çıkardı. Plakçı d kk nları hoparlörlerinden benim plağı yaymaya başlayınca hayatımın en tatlı günlerini yaşıdım. Plak adeta kapışıldı ve işte ondan sonra talihim açıldı ve 'Sezen Aksu' oldum. Bu plaktan sonra 'Şat Yapım' şirketine geçtim. Orada    nc  plağıım  ıktı: 'Olmaz Olsun' ve 'Seni Gidi Vurdum Duymaz'... Dördüncü plağıım: 'Kaç Yıl Geçti Aradan' ve 'Allahaismarladık' şarkılarını taşıyordu... 'Kaybolan Yıllar' şarkısıyla 'Altın Plak'  d l  aldım. Bu plağı 'Kent Plak' şirketine yapmıştım...

"1974-75 yılbaşı gecesi TRT televizyonuna çıkmıştım; bilmem hatırlar mısınız, Esin Engin piyano çalıyordu? 1975 ve 1976 yılları sürekli olarak televizyona  ıktım. Belki 40 milyon değıl, ama 20 milyon TV seyircisi beni tanımış, sevmiş, sesimi beğenmişti. 1976 yılında Anadolu'da turne yaptım. Ondan sonra iki kez daha Anadolu turnesi geldi: Hem  lkemi tanıdım, hem de dinleyicilerimi yakından gördüm. Bu sırada 'Şat Yapım' televizyon boykotu yaptı. Televizyonda ve radyoda şarkılarım duyulmayınca plak satıştan düştü. Plak satıştan düşünce beni sahneye çıkarmaya karar verdiler. Kimler mi? Çevremdeki tecrübeli müzisyenler, şarkıcılar, gazi-nocular, menajerler, emprezaryolar."

"Çok erkendi, İstanbul'da bir gazine halkın karşısına çıkmak zor şeydi; kişilik ister, tecrübe ister. Beni 1976'da, daha 22 yaşımdayken Bebek Belediye Gazinosu'nda. Hülya Ko yiğıt'in assolist olarak çalıştığı programda, bir ilkbahar gecesi İstanbul seyircisinin

karşısına çıkardılar. Nasıl mı? Ayağıma 20 santim, yüksekliğinde mantar pabuçlar yaptırmışlardı, ısmarlama olarak... Bir de tuvalet... Ayaklarımı örtüyor, yerlere sürünüyor. Boğaziçi'nde mehtaplı bir gece..."

"Bebek kıyılarındaki gazineoda denize karşı bülbül gibi şakıyıp dinleyenlerin gönüllerini ve kulaklarını fethedeceğim? Bana öğretmişler, hep 'efendim'li konuşacağım, 'saygıdeğer ve muhterem dinleyenlerim' diyeceğim, kırıtaacağım, kalça kıvrıp gerdan titreteceğim. Bir bir tembih ettiler. Ben, 22 yaşımda, acemi  aylak, bunları yapmaya kalkınca ağızıma burnuma bulaştırdım. Cazibeli, çekici, seks bombası, muhteşem kadın rolüne sokmak istediler, tabii beceremediler, yanlış taktik verdiler. Ayağımdaki 20 santimlik mantar pabuçlar giysimin eteklerine takılınca sahnede yuvarlandım. Kimse şarkımı alkışlamadı, gazino patronu beni 10 gün sonra kovdu..."

İstanbul yıkıntısı; Ankara'da siliniyor

"Hiç kendime güvenim kalmamıştı, tam bir yıl şarkı söyleyemedim... Hâlbuki doğal bir biçimde, içimden geldiği gibi, 'minik serçe' gibi davransaydım, kişiliğimi belirtseydim böyle rezil olmazdım seyirci karşısında... 'Seyirci' dedim, gerçekten gazino müşterisi hem 'dinleyici', hem de 'seyirci' nitelikleri taşır. Neyse, Bebek Gazinosu 'faciası' benim bir yılımı yedi. Ayakkabıcı Erol ile modacı Cemil İpekçi beni kurtaramamıştı. Ancak bir yıl sonra kendimi ben kurtardım."

"1.58 boyunda, 40 kilocuk (o zaman  yleydim), minnacık bir genç kadın... Hiç yapmacık yapmadan 'Hoş geldiniz!' demeden, bir yıl sonra, yani 1977'de, Ankara'da 'Süreyya' adlı lokalde kendimi buldum: İçimden geldiği gibi, olduğum gibi davrandım. Ankara'da, İstanbul yıkıntısını sildim, menajerlerin kalıplaşmış öğütlerini değil, kendimi dinledim. Şöhreti İstanbul'da, 'minik serçe' sözünü Ankara'da yakaladım. Beni 'Süreyya'da görüp dinleyen Ankara'lı gazeteci Yavuz Gökmen:

'Minik Serçe!' dedi ve öyle yazdı. Yani isim babam o dur. Eh 10 kiloluk, ufacak tefecik bir  arkıcıyı görünce ne desin?"

'Minik Bülbül deseydi?'

"Serçe, bülbülden daha ufaktır ya? Herhalde ondan olacak. Böylece 1977 yılından beri 'Minik Serçe'yim. Evet, ne dedikti? Hih, Ankara başarılı başladı. 'Süreyya'da iki ay çalışıp İstanbul'a geldim. Menajerim Orhan  evki (1937) oldu. Yazın İstanbul'da, Aksaray'da "Luna Park'ta i  buldu. Sonra Caddebostan Maksim'de başladım. Bir yandan da İstanbul televizyonuna  ıkıyorum. Her geçen yıl birbirine eklendi ve bir birikim oldu, neticede ortaya bir

'Sezen Aksu'  ıktı. Şimdi ben onu idare ediyorum, menajer kullanmıyorum.

Bundan sonra, müzik bilgimi daha çok ilerilere g t rece im. İzmir'de 6 yıl nota ve solfej dersi almıştım. Şimdi 25'e yakın bestem, yine 25'e yakın pla ım var. Bu i i para kazanmak için değil, beni mutlu ettiği için devam ettirece im.

Hani bülbül, içinden geldiği için  ter ya,  yle? İçimden, kaynayan bir kaynak gi-

bi fı kırıyor  arkı söyleme arzusu... Ama teknik bilgi bakımından noksanını hissettiğim konularda   renip ilerleyece im. Benim için hafif veya ağır müzik, batı veya doğu diye bir şey yok, ses ve bilgi olunca hepsini söylersin, zaten  alı tı ım yerlerde müzik türü ayırmadan hepsini söyleyebiliyorum. (Sezen Aksu'nun pek az  arkıcıda bulunan, 3-4 oktavlık sese sahip olduğunu unutmayın).

İleride sahne istemiyorum, ama beste yapmaya hep devam edeceğim. Şimdi kendimi besteci saymıyorum, ama ileride o da olacak. Onno Tunç, Timur Selçuk gibi müzisyenlerden armoni dersleri almaya devam edeceğim. Gelecekte yılda bir iki konser verip sadece televizyona çıkmak ve sadece plak yapmak istiyorum. İşte ileri yıllar için projem. Tabii bu arada bir tiyatrodaki konuk sanatçı olarak oynamak, birkaç şarkılı, müzikal film çevirmek gibi niyetlerim de var.”

Evlilik Hayatı

“Kocam Sinan Özer (1953) çok şey kattı bana. Ben çok şanslıyım ki böyle bir eşim var. Şöhretin baş döndürdüğü muhakkak...”

Sezen Aksu’nun kocası olmak çok zor şey. Ama Sinan o kadar bilgili, o kadar üstün bir insan ki, hayatımda ilk kez onunla

başa çıkamadım ve ona âşık oldum.

1980 yazında, Bodrum’da tanıştık. Orada ‘yat turizmi’ yapıyor, Avrupa’ya sık sık gidip geliyor. Boğaziçi Üniversitesi İşletme Bölümü’nden mezun. Beni 1975’te televizyonda görmüş ve annesine; ‘Bu üzüm gözlüyü bana al!’ demiş.

“10 Temmuz 1981’de evlendik. Şimdi ben ona; ‘Efendi Sinanoğlu’ diyorum, tıpkı ‘Shogun’daki gibi... Çocuğa, Mithat Can Özer’e gelince, onu anlamak için muhakkak çocuk sahibi olmalı, bir anne olmalı. Şimdi kutsal ve mutlu bir üçgenin içindeyim. Evlilik, çocuk ve aile hayatı...”

TANJU OKAN

"Müzik önce kanıma değil, mideme girdi. Nasıl girmesin, her akşam saat beşte sütümün yanında notalardan yapılmış kurabiye-ler bulurdum!..."

"Babam müzik öğretmeni idi. Annem ise çok iyi keman çalardı. Babamın vazifesi dolayısıyla 5 yaşına gelinceye kadar Anadolu'yu karış karış dolaştık. Evimizin en büyük eğlencesi müzikti.

Annem gündüzleri ya keman çalar ya Fransızca şarkılar söyler ya da en büyük eğlencemiz gramofon da çeşit çeşit plaklar çalardı.

Akşamları annemin bu müzik ziyafetine babam da katılırdı. Babam piyanonun başına geçer, annem kemanını eline alır, saatlerce çalıp söylerlerdi.

Onları misafir odasındaki divanın üzerine uzanıp saatlerce dinlerdim. Müzik bana o günlerde bambaşka şeyler ifade ederdi.

Gözlerimi kapadığım zaman parçaya göre değişen hayaller görürdüm."

5 yaşındadır Tanju...

Günlerden bir gün bu mutlu dünyası bulutlanıverir... Annesi ile babası boşanmışlardır. Annesi Tanju'yu alıp Manisa'ya yerleşir.

"Annem bana hem analık hem babalık yaptı. Bana o kadar büyük bir sevgi öylesine büyük bir Őefkat gösterdi ki, babamın yokluğunu pek az hissettim desem yeridir. Manisa'ya yerleşmemizden hemen sonra annemden ilk müzik derslerini almaya başladım.

Babam olmadığı için artık annemin bana ayıracak daha çok vakti vardı.  nce notaları tanıttı bana.  şenmeden kurabiyelerden notalar yapar, masanın üzerine çizdiği beş çizginin üzerine bunları yerleştirir, değerini ve adını bildiğim notayı yememe izin verirdi. Bu tatlı notalarla çalışmak bana ne büyük bir zevk verirdi. Tahmin edemezsiniz."

6 yaşına basarken Tanju Okan annesinden keman ve mandolin dersi almaya başlar. Notayı  ğrendiğı için artık notalar kurabiye üzerinde değil, kağıt üzerindedir. Bu arada annesinden duyduğu Şarkıları ezberlemeye, g r sesiyle sokaklarda söylemeye başlamıştır.

"Derken ilkokul yıllarım başladı. Okulda da sesimin güzelliği dikkati çekti. Okul korosunun vazgeçilmez solistiydim. Öğretmenlerim beni devamlı olarak m samerelelere çıkartıyor, okul Şarkıları s yletiyorlardı.

Annemi göreceksiniz. Müzik kabiliyetini çevreye duyurmanın acısını çeken bu genç kadın, ben herkesin ortasında çalıp söyledikçe, kendi s ylencesine alkışlanırcasına mutlu oluyordu."

Tanju, ilkokulu bitirince Manisa lisesinin orta kısmına yazılır. Ortaokul yıllarında da m samerelelerde, düğünlerde Şarkılar söyler ve liseyi bitirmesine bir yıl kala o güne kadar tatmadığı bir Şeyi tadar, ilk kez âşık olur.

" irkin bir kızdı sevgilim. Ama onu delicesine seviyordum. Daha doğrusu sevmek istediğim, aşık olmak, ıstırap çekmek istediğim için aşıktım o çirkin kıza. Duygularım öylesine güzel öylesine temizdi ki, ruhumun kirlenmemesi için kendi kendime bu kızdan başkasını sevmemeye söz verdim. Ama heyhat, okuldaki hocalar benim bu tertemiz hislerimi anlayamadılar. Sınıfta kaldım. Dünya

umurumda değildi. Seviyordum ya. Fakat bir yıl sonra gerçek k fama dank etti. Kıza olan çocukluk a kım azalmaya ba lamı tı. Ba lamı tı; ama okuldan da bu belgeyi almıştım.”

Tanju Okan iki yıl sonra yani 1958’de askere çağrılır. Tanju ini Ankara ordu evine çıkar. Ordu evininde bir orkestrası vardır. Tanju boş zamanlarını hep orkestranın arasında geçirir. Bir gün onun sesini yüksek rütbeli subaylardan biri dinler, beğenir. Ve o hafta sonu toplantısında Tanju sahneye çıkar.

“Heyecansızdım desem yalan söylemiş olurum. Fakat okulda, müsamerelerde sahneye çıkıp, öyle çok  arkı söylemiştim ki, sahneye alı tım. İlk söylediğim  arkının ne olduğunu pek iyi hatırlayamıyorum. Hatırladığım kadarıyla annemden öğrendiğim bir Fransızca  arkıydı. Hani  imdi pek fena sayılmam ama o zamanlar çok yakı klıydım. Henüz i ki içmeye ba lamadığım için de sesim bir başka türlü gördü. Alkışlandık a alkışlandım tabi. Ondan sonra beni orkestranın solisti yaptılar ve   hretim yavaş yavaş orduevi sınırlarını açıp Ankara’ya yayıldı.”

1960’ta Tanju Okan askerliğini bitirir. Bitirir bitirmede Orhan Sezener orkestrasına girer. Gece kulüplerinde çalışmaya ba lar. Artık   hreti Ankara sınırlarını açmıştır.

 nce   hreti sonra da kendisi İstanbul’a gelir. 1963’te Vasfi Uçaroğlu orkestrasına solist olur. Ve kısa süre sonra da Türkiye’nin en sevilen  arkıcıları arasına ismini yazdırır.

Tanju Okan 1965’te Balkan festivaline giderek Türkiye’nin üç milli solistinden birisi oldu. Fakat i kiye d    nl ğ , yeni bir atak yapmaması yüzünden 1965’ten sonra şöhret grafiğinde bir düğüme başladı. Türk hafif batı müziğinin gelmiş geçmiş en büyük seslerinden biri olan Tanju Okan, ikinci çıkışını “Hasret” adlı  arkısıyla yaptı. Ve bu plak ilk notaları kurabiyeden olan bu   hretli  arkıcı, Tanju Okan’ı bize ikinci defa kazandırdı.

TARIK AKAN

1948 yılının 13 Şubat günü İstanbül' un Eyüp semtinde bir erkek çocuğu dünyaya geldi. Subay olan babası Yaşar'la, ev hanımı olan annesi Yaşar, bu ikinci oğullarına Tarık adını koydular. Tarık'ın, kendisinden önce dünyaya gelmiş Turgut adlı bir ağabeyi ile bir de ablası vardı.Tarık, böylece Yaşar ailesinin en küçük evl d  olarak büyüdü ve doğumundan kısa bir süre sonra Eyüp'ten Beşiktaş'taki şirin, sevimli bir eve taşındı.

O günlerde evin reisi olan Yaşar  reg l  steğmen r tbesindeydi. *(Tarık'ın asıl soyadı  reg l'd r. Afişlerde ismi daha rahat okunsun diye soyadını kendisi değiştirmiştir.)*

Tarık, dünyaya geldikten üç yıl sonra, babasının nakli dolayısıyla ailesiyle birlikte Sivas'a gitti. Sivas, Tarık'ın hayal meyal hatırladığı çocukluk günlerinin ilk şehridir.

Tarık, her şeyden önce asker çocuğu olduğu için, askerleri orada sevdi, ilk arkadaşlarını orada edindi. O  a, o zamanları, her asker çocuğu gibi, büyüdüğü zaman asker olacağını söylerdi. Tam üç yıl, Sivas'ın soğuğunda, karında, kışında,

yazında ve tozlu sokaklarında her gün bir arpa boyu b y -yerek serpilmeye başladı. Yeşil gözleri, yüzü, boyu daha anlam kazandı. Tabii haşarılıkları da aynı şekilde gün geçtikçe arttı.

Okula Başlayış

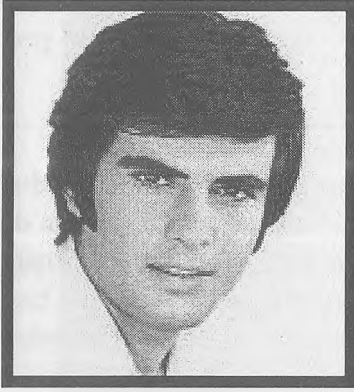
Tarık Akan, ilkokula üç yıl Sivas'ta kaldıktan sonra babasının tayin edildiği Erzurum şehrinde başladı. Erzurum'da daha çok arkadaşlar edindi, kızak kaymayı, bol bol düşüp kalkmayı öğrendi. Kartopu oynarken de birçok defalar başı yarıldı. Tabii bu yaramazlıklarının cezasını, evde babasından papara yemekle daha çok çekerdi.

Tarık'ın, ilkokul hayatı pek fazla renkli geçmemiş olmalı ki, o günleri pek ayrıntılarıyla hatırlamaz. Yalnız  nl  j n m z n o günlere dair hatırladığı şey, aynı odada beş sınıfın birden okuması, bir sınıf şarkı söylerken, başka bir sınıfın da ders yapmasıdır.

Tarık'ın bir talihsiz y n  vardı. Babası subay olduğu için, hemen her rütbesi arttığında yer değiştiriyor, bu suretle küçük Tarık, okuluna, arkadaşlarına ve oturduğu şehre alıştığı bir sırada, kendisini başka bir kentte buluyordu. Nitekim Erzurum'da da bu böyle oldu, Tarık çevresine tam ısındığı sırada, kendisini, babasının tayin edildiği Kayseri'de buldu. Kayseri, akıllı insanların, işini ve para kazanmanın yollarını bilen kişilerin şehridir.

Herhalde,  evresinin etkisiyle olacak ki, Tarık Akan, Kayseri'de daha ilkokulun üçüncü sınıfındayken, okul tatile girince, çekirdek satarak para kazanmaya başladı. Tabii bundan babasının haberi yoktu. Hatta annesiyle ağabeyi ve ablası bile bilmezdi. Nedense Tarık o küçük yaşlarda bile, ailesine y k olmak istemeyen, baba ve annesinden harçlık beklemekten çekinen bir karaktere sahipti.

Uzun Boyun Faydaları

Tarık Akan okulda, sınıfının en uzun boylu olanıydı. Gerçi kendinden 3 yaş büyük olan ağabeyi Turgut kadar fazla iri kıymı değildi ama, soyuna çekmişti. Boyu süratle uzuyordu. İlkokulu bitirdiği zaman, okulunun en yapılı, en gösterişli ve uzun boylu öğrencisiydi. Bunun da çok faydalarını görmüştü. Yaramaz-

lıklarından dolayı evde yediği dayak hesaba katılmazsa, arkadaşlarının arasında hatırı sayılır bir yeri vardı. Üstelik resmî bayramlarda yine boyunun uzunluğu yüzünden Türk bayrağını en önde taşımak şerefi de yine ona nasip olmuştu. Tabii ortaokul, ilkokula benzemiyordu.

Dersler hem daha çeşitli, hem daha zordu. Üstelik Tarık'ın okul kitaplarıyla arası pek iyi değildi. Kendisini, küçüklüğünden beri hep bir halk çocuğu olarak görüyordu. Halkın, daha doğrusu, o çağlarda arkadaşlarının arasına karışmak, onlarla top oynamak, onlarla kaynaşmak daha hoşuna gidiyordu.

Erzurum'da kayak yapmakla başlayan spor merakı, Kayseri'de yerini topa devretmişti. Boylu poslu oluşu da, top oynamada kendisine hayli avantaj sağlıyordu.

Diyar Diyar Anadolu

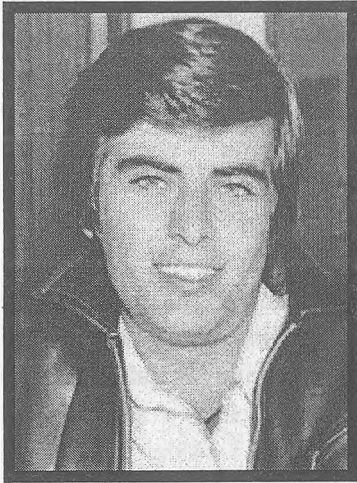
Sanki Tarık Akan bir Evliya Çelebi idi. Fakat bu Evliya Çelebilik kendi isteğinden doğmamıştı. Babası subaydı ya. Bu kez tayini İzmit'e çıkmıştı.

 zmit,  stanbul'a yakın bir semt diye Tarık ilk kez sevinmi ti bu yer de i tirmeye belki bir fırsatını bulur,  stanbul'u da görürdü. Acaba  stanbul resimlerde, filmlerde g z kt    kadar güzel bir  ehir miydi? Boğaziçi'si, Hali i, Adalar'ı, Moda'ları dedikleri kadar sihirli bir görüntüde miydi?

 zmit bir bakıma Tarık'a daha hayırlı oldu. Çünkü burada topun yanısıra kendisini derslerine daha çok verdi.

Belki  zmit'in iklimi ve  evresi Tarık'ın ruhunu daha ok amı tı. Belki de ha arı ve yaramaz Tarık'ın yerini, akıllı, uslu bir delikanlı olmaya namzet yeni bir Tarık almaya ba lamı tı.

 zmit'in bir özelliği de deniz kenarında olu u idi.  zmit

körfezi, Tarık'ın kısa zamanda yüzme öğrenmesine de yaradı. Tarık gitgide sportmen bir delikanlı oluyordu.

Tabii bu arada topun pe ini de pek bıraktığı yoktu.

Bu yüzden ba ının bazen derde girdiği, bir komşunun pencere camını topla yere indirdiği oluyor, bu yüzden de babasından epey azar i itiyordu.

Aradan bir yıl ya geçti, ya geçmedi, bu defa Tarık'ın babasının  stanbul'a tayini  ıktı... Ver elini  stanbul!

Tarık sevincinden uçuyordu! Orta okulun 2. sınıfına ba lamak üzereydi. Evlerini  stanbul'a ta ıdılar. Küçük Evliya  elebi'miz, 14 yıl içinde tam be   ehir ve bir o kadar da ev de i tirmi ti.

İstanbul'a Dönüş

Tarık'ın anne ve babası İstanbul'da Bakırköy semtinde bir ev tuttular. Oğullarını da Bakırköy Orta Okulu'na kayıt ettirdiler. Bu arada Tarık'ın subay olan babası emekli olmuşt . Tarık da o sıralarda 16 yaşımda bulunuyordu. Tabii yine sınıfının en uzun boylu talebesiydi, hatta boyca, lise son sınıf öğrencileriyle bile boy  l    yordu. Ama yüzü çocuksu ve yumuşak g r nt deydi.

Uzun boylu olu una bazen sıkıldı ı olur, bu yüzden arkadaşlarını hep uzun boylu olanlar arasında seçerdi. Ba kalarından yüksek gibi gözükmek, onlara yüksekte bakmak gibi geliyordu kendisine. Oysa Tarık, o yaradılı ta bir insan değildi. Bütün insanları aynı düzeyde sever, herkese aynı gözle bakardı. Y kseklilil boyda, hatta tahsil ve mevkide değil, kalpte arardı.

Akıllı insanların bulunduğu şehir olan Kayseri'de, ger i çok küçük ya larında bile çekirdek satarak para kazanmasını öğrenmişti, ama kaybettiği bir şey de vardı: Dili.

Garip bir alışkanlıkla *"Geliyom, gidiyom"* diye tam bir Kayseri  ivesiyle konuşuyordu. Halbuki babası İstanbul'lu idi ve asker ocağından yeti erek disiplinli bir eğitim görmüştü. İ te İstanbul bu yönden de Tarık Akan'a faydalı oldu. Dili yavaş yavaş düzelmeye başladı.

A kın Kanatları

Her delikanlılık  ağımda olduğu gibi, Tarık Akan da bu l  a erdikten sonra, sağına soluna bakınırken kızları da görür olmaya başladı. Daha önceleri sanki çevresinde hiç kız yokmuş gibi, sadece erkek arkadaşlarıyla ilg enir, onlarla oynar, onlarla gezip dola ırdı.

Orta okulda iken aynı sınıfta okuyan kısa boylu, iri g   sl  bir kız vardı ve gözlerini Tarık'tan hiç ayırmazdı. Pek

belliydi ki, Tarık'ı seviyor, fakat aşkını belli etmekten çekiniyordu. Üstelik Tarık Akan, kızcağızı sık sık kızdırır, bazen ağlamak raddesine kadar getirdiği bile olurdu.

Sonraları Tarık bu kızla buluşup konuşmaya başladı. Fakat Tarık Akan'ın vücudu kızın yanında iken, kafası başka yerlerde olurdu. Bazen, randevusunu unutup gitmez, bazen de erkek arkadaşlarıyla buluşup bir yere gitmeyi, sevgilisiyle buluşup konuşmaya tercih ederdi. Aslında Tarık kendini beğenmişliğinden değil, yaradılışından böyle yapardı ve kızı bu türlü hareketlerinden dolayı üzmüş olabileceği de aklından geçmezdi. Açıkçası, arkadaşlarıyla yeryüzünde dolaşmayı, konuşup eğlenmeyi, aşkın kanatlarına tutunup gökyüzünde dolaşmaya tercih ederdi Tarık o sıralarda. Öyle de oldu. Bir süre sonra kızla aralarındaki aşka benzer ilişkiden hiç bir şey kalmadı.

Yeni Kazançlar Peşinde

Tarık, Kayseri'yi görmüş insan ya... Orada çekirdek, gazoz satarak para kazanmanın tadını tattı ya... İstanbul'da ise, paraya dayanmak, daha doğrusu paraya doymak pek zor. Bir emekli subayın üç evlâdından en küçüğü günde kaç lira harçlık alabilir o yıllarda? Olsa olsa beş lira. Bu beş lira aslında önceleri Tarık Akan'a yetiyordu. Ama delikanlılık çağlarına basmıştı ya Tarık...

Bıyığı terlemeye başlayınca, sigaraya da alışır olmuştu. Sigara bazı insanlarda iştahı keser ama, Tarık Akan gibi 16 yaşında, hem de boy posça hayli gösterişli olursa, günde alınan beş lira harçlıkla elbette öğleleri karın doyurmak zorlaşır. Kuru fasulye ve pilava her gün talim etmek bile, çok kere bir şey sağlamıyordu. Çünkü Tarık o sıralarda günde bir paket de Bafra sigarası tellendirmekteydi. Okul için yapılması gereken ufak masraflar da buna eklenince Tarık,

Hey Gidi Günler

günlük olarak aldığı beş lira harçlığı denkleştiremez oldu ve Kayseri’de edindiği tecrübelere dayanarak çalışıp para kazanmak yollarını aramaya başladı.

 nce bir kiremit inin d kk nında 75 lira haftalıkla çalışmaya ve telefonlara bakmaya başladı. Aslında işi ağır değildi. Akşama kadar laklakla vakit geçiriyordu; ama bu Tarık’ın özlediği, sevdiği işi değildi.

Gezip tozmak, hareket etmek, canlı bir hayat yaşamak varken, böyle  lg n ve durgun bir işte çalışmanın ne gereği vardı? Ama yazları, okullar tatil olunca mutlaka çalışması gerekiyordu.

Kendisine renkli bir işi ararken, nihayet onu da buldu. At yarışlarında tabelacılık yapmak... Ooohhhl.. Nihayet özlediği ve beklediği heyecanlı ve renkli bir işe kavuşmuştu... Atlar, jockeyler, at yarışları... Üstelik bahsi müşterek oynayıp para kazanmak, ara sıra da sürpriz bileti yakaladın mı, vurgun vurmak da var..

Böylece bir yılı da Hipodromda geçti Tarık’ın o  ağları... Orada, para kazanma hırsı içinde olan yüzlerce insanı, onların akıbetlerini de görmek ve tanımak fırsatını buldu. Artık orta okulu bitirmiş, Tarık bayağı serpilmiş, bir delikanlı olmuştu.

Delikanlılık  ağları

Tarık Akan, her şeyden önce kendisini bir halk çocuğu olarak görüyordu ya... Liseye geçince, daha akıllanıp uslana ağına, büsbütün dersleri sermeye, kahveye gitmeye, bilardo oynamaya başladı. Hele okey oynamaya bayılıyordu.

Öte yandan günde bir paketle başladığı sigara, iki pakete çıkmıştı. Masraf, günler geçtikçe artıyordu.

Hani liseye başladığı ders yılının sonunda, askere giden bir arkadaşının verdiği kayık olmasaydı, Tarık Akan belki o

yazı para yönünden pek sıkıntılı geçirecekti. Ataköy plajının  n ne çektiği kayak, Tarık'a o yaz hem iyi para, hem de hayli hayır dua kazandırdı. Y zmesini çok iyi bilen Tarık, o yaz yüzme bilmeyen ve boğulma tehlikesi geçiren birçok insanların hayatını kurtardı.

Tarık Akan, o yazın tadını iyi çıkardı! Gündüzleri plajda kayaklı kiraya verip para kazanmak, akşamları da Bakırköy tren istasyonundaki Ali Baba'nın çay bahçesinde arkadaşlarla toplanmak, konuşmak, bilmeyen, okey oynamak ne tatlı şeylerdi!

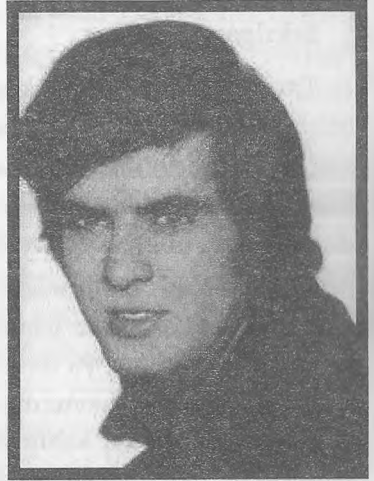
Arkadaşlık Sevgisi

Tarık Akan'ın arkadaşlık sevgisi çok küçük ya larında ba lamı tır. Buna en büyük neden de, ailesiyle beraber sık sık  ehir değiştirmesi, her gittiği yerde bir yabancılık çekmesidir.

Bu yüzden arkada lığın, arkadaş edinmenin ne olduğunu, Tarık birçok erkeklerden daha çok iyi bilir.

Çocukluğundan beri çok arkadaş edinmiş ve İstanbul'a gelinceye kadar da hemen hemen bütün o arkadaşlarını kaybetmiştir. H l  içinde, onların özlemi vardır. Sivas'ın, Kayseri'nin tozlu yollarında, Erzurum'un karlı bahçelerinde geçirdiği çocukluk günlerini, arkadaşlarını unutamaz Tarık Akan kolay kolay... İ te unutmadığı için de, arkada a ve arkada lığa çok önem verir.

Bugün Tarık Akan'ın on yıldır İstanbul'da beraber olduğu öyle arkadaşları vardır ki, yedikleri, içtikleri bile ayrı gitmez.

Tarık, tabelacılık yaparken, kayık kiralarken, kiremitçi d k-k nında telefona bakarken neyse, bugün genç kızların sevgi-lisi olan ve sinemada krallık tahtına oturan Tarık Akan da aynısıdır.

Değişen şey, sadece soyadıdır. Zaten hiç bir zaman arka-daşları onu Tarık  reg l diye de  ağırmamıştır. O sadece, arkadaş canlısı, halk çocuğu Tarık'tır ve sanıyoruz ki, öyle kalmaya da devam edecektir.

Sıkılğan ve Yalnız

Tarık Akan, aslında sıkılğan ve yalnız bir erkektir. Kala-balıktan hemen hemen hiç hoşlanmaz.

Onu,  yle ne Beyoğu caddesinde, ne gazirolarda, ne de kalabalık yerlerde hiç göremezsiniz. Ne arkadaşlarından, ne de aile ocağından ayrılmayı hiç düşünmez.

Bir zamanlar, Hollywood yıldızlarının yaptığı gibi, yıldız oldum diye, kendisine İstanbul'un en lüks, en sosyetik sem-tinde bir kat almayı, ya da şehrin varoşlarında bir villa yaptı-rıp, bahçesindeki havuzunda yüzüp g neşlenmeyi, ilerde çok büyük paralara sahip olsa bile, hiç düşünmez. şık gi-yinmeyi de pek o kadar arzulamaz.

Onu, günlük hayatında, daima, yazları kravatsız, açık ya-kalı bir gömlek ve sade bir pantolonla, kışları da balıkçı ka-zağı içinde görürsünüz.

Yalnız Tarık Akan değil, onun gibi sıkılğan ve kalabalık-tan hoşlanmayan daha birçok sanatçı vardır. Fakat Tarık'ın bu yaradılışının yanında son derece mütevazı oluşu, olduğu gibi görünüşü, ayrı bir özellik verir kendisine.

Antalya Film Festivali'nde yılın en iyi erkek sanatçısı se i-lip de kazandığı ödül kendisine verilirken, Tarık Akan nasıl

bir tavır takınmışsa, arkadaşlarıyla, meslektaşlarıyla ve hayranlarıyla konuşurken de aynı görüntüde, aynı tabiiiliktedir.

Sigaranın Zararları

Tarık Akan daha orta okulda iken sigaraya alışmıştı ya... Tabii, bu lise hayatında da devam etti. Okulda teneffüse  ı-kınca soluğu tuvalette alıyor, üst üste sigara içiyordu. Bu arada, sık sık yapılan baskınlarda ele geçtiği, okulca cezalandırıldığı oluyordu. Haklı olarak okul idaresi, her okulda olduğu gibi, Bakırköy Lisesi'nde de, sigara içen öğrencilere karşı amansız bir mücadele açmıştı. Nihayet bir gün Tarık Akan, hem de sınıfta sigara içerken yakalandı ve bu olay da okuldan atılmasına sebep oldu. Ama emekli subay olan babası, oğlunu okutmak istiyordu. Aslında Tarık da istiyordu ama, nedense canını sıkıntıya sokmayı pek arzulamıyordu.

Tarık Akan, Bakırköy Lisesi'nden atıldıktan sonra  stikl l Lisesi'ne devama başladı. Bu lise, tam Tarık'a g reydi. Kısa zamanda kafasına uygun pek çok arkadaş edinmişti. Bir de Bakırköylü arkadaşları vardı. Bazen canı Bakırköy'l  arkadaşlarını çekiyor, okuldan kaçarak onlarla beraber gezip tozuyordu. Böylece Tarık Akan, liseyi bu okulda ite kaka bitirdi. Yaz tatillerinde çalışıyor, kışları da okula gidiyordu, iyi kopya çekmesini becerdiği gibi, sınıfını geçmesini de beceriyordu. Tabii bu arada iyi bir basket i, okul takımının acar bir oyuncusu oluşu da işini kolaylaştırıyordu.

Artist Olma Kararı

Tarık Akan, liseyi bitirdiği yılın yazında, bir stadın büfe-sinde kendine yine bir iş buldu. Ma  günleri erkenden stada gidiyor, gazoz, ayran satıyordu. Diğer günler de zamanını Ataköy plajında geçiriyordu. Sırtında hissettiği y k hayli hafiflemişti artık. Liseyi bitirmişti, b feden elde ettiği kazanç

yerindeydi. Her gün plaj sefası yapıyordu. Lisede geçirdiği son aşk macerasını da çoktan unutmuştu.

O günleri düşününce bazen kendi kendine;

“Gerçekten sevmiş miydim acaba?” der Tarık Akan. Belki de gerçekten İstikl l Lisesi’nde iken kız okul arkadaşına  şık olmuştu. Üstelik pek güzel sayılmazdı kız. İlk konuştuğu kız gibi iri göğüslü ve kısa boyluydu. Her şeye boş veren ve uçarı bir çağında olan Tarık Akan, kızla bakışıyor, konuşuyordu ama, nedense hep onun damarına basmaktan hoşlanıyordu. Naza, niyaza, kaprise hiç tahammülü yoktu. Halbuki o çağlarda genç kızlar genellikle kaprisli ve hırçın oluyorlardı. İşte o kızla aralarındaki ilişki, belki de bu yüzden fazla sürmedi. Yalnız Tarık’ın bir kusuru vardı.

Uzun boylu kızlardan hoşlanmıyordu. Kısa boylu kızlar ise, kendisine  şık oluyorlar ama, boylarının kısalığı yüzünden garip komplekslere kapılıyorlardı. Böylece Tarık Akan’ın aşk hayatı bir türlü düzeye girmiyordu. Aşırı romantik bir insan olduğu halde sanki hissizmiş gibi tuhaf bir duruma düşüyordu Tarık. Aslında güzel, alımlı kızlardan da pek hoşlandığı yoktu. Karşısındaki kızın, kendisi gibi halk çocuğu olmasını istiyordu. Bir de kendisine, aşk için bir zaman ayıramıyordu bir türlü.

Makine mühendisi olmayı pek isterdi aslında. Çünkü makinelerle uğraşmaktan hoşlanırdı. Fakat o yıl açılan  niversiteye giriş sınavını kazanamamıştı. Özel bir okula gitmek için en azından yılda yaklaşık 3.000 liraya ihtiyaç vardı. Hemen işe koyuldu. Önceleri kırtasiyecilere defter k ğıdı satmakla işe başladı.

Gündüzleri Mahmutpaşa’da d kk n d kk n dolaşıyor, geceleri de kaydolduğu özel yüksek okula gidiyordu. Gündüzleri para kazanmanın yollarını bulmak, geceleri derse çalışmak, Tarık Akan’ın canını sıkarak olmuştu. Üstelik artık

koskoca delikanlıydı ve tek bir Şeye karşı merakı vardı: Güzel bir otomobile sahip olmak... Bir arkadaşıyla plajda konuşurken, konu artistlerden açıldı ve arkadaşı;

"Neden artist olmuyorsun?" diye sordu.  nce güldü. Fakat sonra kendi kendine, "Niçin olmasın?" dedi.

Artist Yarışması

Bu konuŐmadan iki ay sonra Ses Mecmuası'nın bir artist yarışması a ıŐını duymuŐtu.

Plajda konuŐtuŐu arkadaşı, o günkü görüŐünde diretiyor, Tarık'ı yarışmaya sokmaya zorluyordu. Tarık, yakışıklı, boylu poslu, tatlı yüz-l yd , ama "Bakalım rol yapabilir miyim?" endiŐesi için-deydi.

Ama sonunda arkadaşının teklifini kabul etti. Birlikte resim çektirmek için fotoŐraf- ıya gittiler. Resimler Ses Mecmuası'na yollandıktan bir süre sonra Tarık Akan bir mektup aldı.  lk elemeyi kazananlar arasındaydı. Daha sonra son elemeyi de kazanarak tecrübe filmi çekildi ve sonunda yarışmada birinci seçildi.

Hayli zor ve sıkıntılı günler geçiren Tarık Akan, artık artist olmuş ve kendisine film çevirmesi için yapılacak teklifleri beklemeye başlamıştı.

 nce 10 film Şirketine birer film çevirmek için, 10 anlaŐma yaptı. Tarık Akan, nasıl olsa film çevirecek ve çok para kazanacaktı ya...

Hemen iŐini gücünü bıraktı...

Uzun süre filmciler, arkadaşının verdiği telefona hiç bir haber iletmediler. Ama sonunda beklenen gün geldi. Bir  ğle üstü, film Őirketinden bir adam gelerek, kendisinin çağırıldığını haber verdi.

Şöhret Yolunda

Böylece Tarık Akan ilk filmini Fatma Girik'le çevirmek imk nına kavuŐtu. Fatma, kendisine büyük bir arkadaşlık göstererek öyle yardımda bulundu ki, her halde ünlü j n m z bunu hayatı boyunca unutamayacaktır.

Ondan sonra Tarık Akan'ın şöhret grafiği birden yükselmeye başladı. Bugün artık Tarık Akan'ın çevirdiği filmlerin sayısı 22'yi buldu. Yeni yılda 26 yaşına basan j n m z n önünde, kendisine daha büyük şöhret kapılarını açık tutan uzun yıllar var.

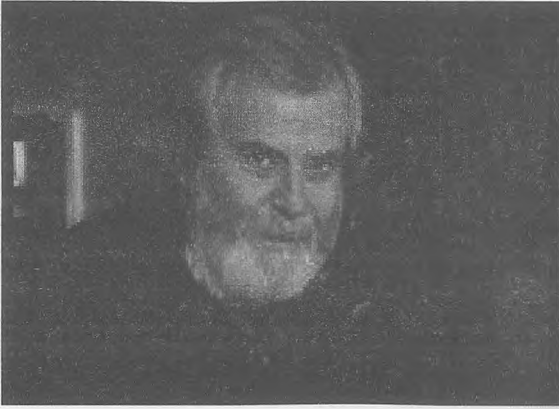
Elbette gelecek yıllar, Tarık Akan'a daha pek çok değerler ve ödüller kazandıracak, daha yükselecek, daha olgunlaŐacak, g n llerde daha çok yer edecek!

Şöhret, halk tarafından sevilmek, aslında ne güzel Őeydir! Her sanatçı şöhret basamaklarında iken, hayata gözlerini kapamak ister. Bu da bir sanatçının en doğal arzusudur.

Şöhretin getireceği para, aslında sanatçının özlemini duyduğu Şey değildir. Para, bir sanatçıya sadece iyi yaŐamak, iyi giyinmek, toplumun karşısına düzenli çıkmak faydasını sağlar. Gerçek sanatçı, kazandığı büyük paralarla sefahat  lemleri yapamaz, dilediği gibi gezip tozamaz. Hatta dilediğini yiyip içemez. Bu bakımdan ele alınırsa, sanatçı, toplumun karşısına çıkmakla, kendisini birçok Őeylerden mahrum etmiş demektir. Onun artık her hareketi, her davranışı gözler önündedir. İşte Tarık Akan bunu bilen ve anlayan bir sanatçıdır. Dileriz ki, bugünkü düzenli, özel ve sanat hayatı, ömrü boyunca sürsün, daha mutlu geleceklere kavuŐsun!

Halk  ocuğu

Tarik Akan, bir subayın oğludur ve  ocukluğu Anadolu'nun çeşitli şehirlerinde geçmiştir. Bu yüzden Anadolu insanlarını yakından görüp tanımak imk nını bulmuştur. Zaten, Akan'ın hali, tavrı ve yaşantısı, kendisinin de tam anlamıyla halk çocuğu olduğunu belli eder.

Tarik Akan diyor ki:

• “ ocukluğumun büyük bir kısmı Anadolu'da geçti. Babam subay olduğu için 14 yıl içinde, tam beş şehir ve bir o kadar da ev değiştirdik. Okulda iken oldukça haşarı bir öğrenciydim. İlkokul  ağlarında bile çekirdek, gazoz satarak para kazanmaya başladım. İstanbul'daki ortaokul ve lise hayatımda da, okul tatillerinde para kazanmak zorunda kaldım.”

• “Arkadaşlarımı çok severim. İçerisinde on yıldır beraber olduğum arkadaşlarım var ki, onlardan ayrılmayı hiç düşünmedim. Onların yanında hem rahat ediyor, hem de kişiliğimi daha çok buluyorum. Annemden, babamdan da ayrılmayı hiç düşünmedim. Onlarla beraber olmaktan mutluluk duyuyorum. Sevmediğim insanların arasında zaten beni hiç bir zaman bulamazsınız.”

• “Aslında aşırı romantik bir insanım. Ama hayatımda aşkla uğraşacak pek zamanım olmadı. Şimdi bile ne aşkla uğraşacak zamanım var ve ne de evlenmeye niyetim. Ama bir gün seversem, mutlaka sevdiğim kızla evlenirim. Seveceğim kıızı, orta boylu, iri gözlü, kalın dudaklı, kumral, biraz tahsilli, çirkin olmayan, normal bir kız olarak görüyorum. Ama Tanrı karşıma ne çıkarır, onu bilemem.”

• “Giyinmeye karşı küçüklüğümünden beri hiç merakım yoktur. Ne bulursam giyerim. Çocukluğumda ve delikanlılık çağlarımda ayakkabımın boyasına ve pantolonumun ütüsüne hiç önem vermezdim. Bazen bir ayakkabıyı boyatmadan eskittiğim olurdu. Liseyi bitirdikten sonra tek bir merakım oldu. O da güzel bir otomobile sahip olmak... Bunun dışında eğlence yerlerine gitmekten ve kalabalığın arasında karışmaktan hiç hoşlanmam.”

TÜRKAN ŞORAY

"Küçükken hep öğretmen olmak isterdim"

"1960 yılında Fatih Kız Lisesi'nin 8. sınıfına devam ediyordum. En büyük emelim okumak, öğretmen olmaktı.

Derslerime muntazam çalışıyorum, tahmin ediyorum öğretmenlerim tarafından da seviliyordum. O günlerde bizim mahallede Sema Yıldız diye bir kız arkadaşım vardı. Bir filmin başrolünde oynamaya hazırlanıyordu. Aldı, beni de sete götürdü. Önce gitmek istemedim, 'Ailem duyarsa çok fena olur' dedim, dinletemedim. Hayatımda gördüğüm ilk film seti bir tuhaf geldi bana. Ne yalan söyleyeyim insanlarına ısınmadım bir türlü. Sıkıldım, utandım ve bir köşeye çekilip beklemeye başladım."

İlk filmim

"Fakat ne oldu anlayamadım, yarım saat kadar sonra sette bulunan bazı insanların bana bakıp bir şeyler konuştuklarını hissettim. Acaba bir kabahat mi yaptım, diye düşündüm kendi kendime.

Biraz sonra yanıma gelip benimle konuşmaya başladıkları zaman anladım ki beni beğenmişler ve arkadaşım Sema Yıldız'ın oynayacağı başrolde oynatmaya karar vermişler."

"Hemen itiraz ettim: 'Olmaz' dedim.

Arkadaşıma yapamam bu kötülüğü, ayıp olur, yüzüne bakamam. Fakat dinleyen kim? Herkes benim oynamamda ısrar ediyor. Bilhassa rejisör Türker İnanoğlu:

'Olmaz Türkan Hanım' diyor.

Hey Gidi Günler

'Bu rolü muhakkak siz oynayacaksınız, inanın bana, tam bu rol için yaratılmışsınız!' Yeminler ediyor.

'İleride büyük yıldız olacaksınız' diyordu. Sonunda galip çıkan onlar oldu.

"Kabul ettim tekliflerini ve 'Köyde Bir Kız Sevdim'le sinemaya başladım. Başladım ama önce ev, sonra öğretmenlerim ayağa kalktı. Rahmetli dedem başta olmak üzere annem ile babam artist olmama şiddetle itiraz ettiler."

"Hele ki dedem..."

"Hiç unutmam bir gün beni karşısına aldı;"

'Bak kızım' dedi."

'Daha 15 yaşındasın. Hayatı, insanları tanımazsın. Seni oralarda kötü yola düşürürler. Aile şerefimiz iki paralık olur sonra.'

"Ama onların düşündükleri gerçekleşmedi, aile şerefimizi iki paralık etmedim."

"Artist olmamı istemeyenler sadece ailem değildi. Bu kararına öğretmenlerim de çok üzülmüşlerdi. Bir gün müdür bey beni çağırdı;

'Bak kızım, sana biraz daha müddet verelim. İyi düşün taşın' diye nasihat etti. 'Okusan daha iyi edersin. Artistlik boş şey. Kendini heba etme. Elimizde büyüdü, yazık olur sana!'

"Aileme ve öğretmenlerime hak vermeme rağmen dönemiyordum verdiğim karardan. Hele ilk filmimden aldığım 500 lirayı düşündükçe geceleri uykum kaçıyor. Çok para kazanmak şöhret olmak hırsına kaplıyordum ve bu hırs gittikçe büyüyordu beynimin içinde. Ancak o günlerde moralimi bozan birçok olaylar oldu."

"Şimdi bana bir filmim için 75 bin lira verip yılda 4 film yaptıran bir büyük prodüktör, stüdyosunda tecrübe filmimi çektiirdi.

Sonra öğrendim ki beğenmemiş yüzümü. Bu kızdan pek öyle büyük bir şey olmaz demiş.

Nitekim aylarca cevap beklediğim halde aramadılar beni."

"Anlayacağınız ilk filmimden sonra bir yıl hiç kimse oynatmadı beni filmlerinde.

Bu sıralarda parasızlıktan dudağıma ruj, ayağıma çorap alamadığım günler olmuştu. Aç kaldığımı bile hatırlıyorum. Derken bir gün Nevzat Pesen'in beni aradığını söylediler. Başrolünü Sunay Uslu'nun oynadığı 'Aşk Rüzgârları' filminde ikinci derece bir rol varmış bana göre. Çarnaçar boynumu büküp razı oldum. Başka çarem yoktu. 400 lira para alacaktım. Bu ikinci filmimden kalan tatlı bir hatıram da o yılların en ünlü kadın oyuncusu Muhterem Nur'dan imzalı fotoğrafını istememdir."

"O fotoğrafı hala tatlı bir hatıra olarak saklarım."

İkinci filmim kaderimi değiştirdi

"İkinci filmimin kaderimi değiştirdiğini söyleyebilirim. Zira, sinemacılar Nevzat Pesen'e gidip;

'Sende akıl yok mu hiç?' demişler. Türkân Şoray dururken Sunay Uslu'ya başrol verilir mi?'

Bu arada sinemalarda bazı seyirciler de lehimde tezahürat yapmışlar. Neticede Nevzat Pesen üçüncü filmim; 'Utanmaz Adam'da bana başrol verdi ve şansımı değiştirdiği gibi moralimin düzelmesine de sebep oldu. Arkasından; 'Dikenli Gül', 'Otobüs Yolcuları', 'Acı Hayat' geldi ve ismim afişlerde, jeneriklerde başlara doğru

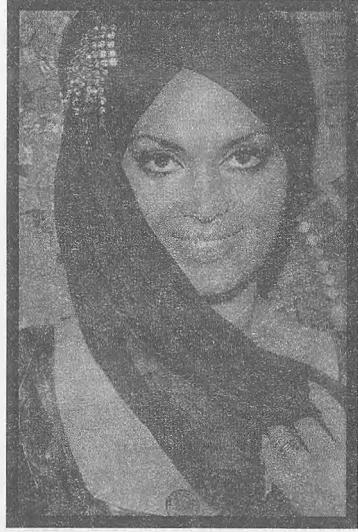

yükselmeye başladı. Bu arada bazı rol arkadaşları beni kıskanmaya, aforoz etmeye kalktılar. Yani doğmadan öldürmeye çalıştılar. Bunlardan biri de o yılların 'Kral'ıydı. Ama Allah büyük. Gün geldi, ben onu aforoz ettim."

"Yeşilçam'da günden güne gücümün kuvvetimin arttığını hissediyordum. Fiyatım füze hızıyla artıyor, gelen tekliflerin sayısı da-ima artıyordu. Bir şeyler yapmam l zımdı. Çünkü, çok çekmiştim ve inişin yükselişten çok daha kolay olduğunu biliyordum. İşte o sırada Türkân şoray kanunları denen şeyler geldi. Ben ortaya kanun falan koymamıştım, sadece, Ben şu, şu, şu şartlarla çalışırım, demiştim.

Aslına bakarsanız bu benim icadım değildi.

Türkiye'de de, dünyada da oyuncuların genel ve özel şartları var. Ama benim ileri sürdüğüm özel şartlar kanun diye adlandırıldı, sonra aleyhime garip bir kampanya açıldı. Hayretler içindeydim. Ben yıllarca film setlerinde başka oyuncuların koydukları şartlara uygun olarak çalışmış, hiç ses  ıkarmamıştım. İki filmde görünen bir hanım üçüncü filmine başlarken prod kt re; 'Soyunmam,' diye dayatabiliyordu. Ama aynı şeyi ben söyleyince, 'Kanun koydu' diye ortalık ayağa kaldırılıyordu, dönüşü olmayan bir yerdeydim ve tek şeye, sadece seyircinin sevgisine dostluğuna güveni-yordum. Beni yalnız bırakmadılar, kuvvet oldular ve aleyhime açılan bütün kampanyalara rağmen özel şartlarım devam etti.

YILMAZ GÜNEY

Adana'nın Yenice Köyü, 1931 doğumlu Yılmaz Pütün...

İstanbul'un Yeşilçam'ından Yılmaz Güney...

Çirkin Kral...

"Seyit Han"ın, "Bir Çirkin Adam"ın, "Umut"un mimarı...

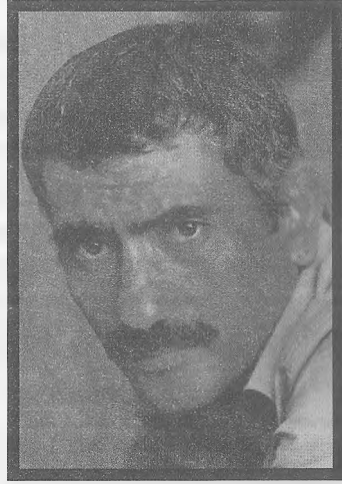
Yarım asırlık geçmişi bulunan Türk sinemasının büyük isimlerinden birisi...

Oyuncu olarak, senarist olarak, yönetmen olarak...

1952 yılından 1971 yılına kadar uzanan 19 yıllık uzun bir köprü ve bu köprüünün üzerinde yaşama savaşı veren, bu savaşı ezilmeden, ezerek sürdüren Yılmaz Güney.

"Heyecanımda, inadımda değişen bir şey yok. İlk günlerdeki gibi sinemanın cellâtlarıyla uğraşıyorum."

"Acıların her gün kanayan bir çiçek gibi açtığı ilk günlerden bu yana uzun ve yorucu yıllar geçti. Başarılarla, başarısızlıklarla, sevinçlerle, heyecanlarla, öfkelerle, inatlarla yüklü uzun yıllar. O günleri, o yılları düşündüğüm zaman bana hayatı yasaklayan, haram eden insanları, sinemanın cellâtlarını hatırlarım hep..."

Adana'da bir Yılmaz Pütün yaşırdı

Önünde duran bardağa uzanıyor. Yarı yarıya viski dolu olan bardağa... Gözleri çıkmak... Pencereden dışarı bakıyor. Tam karşıya. Türkan Şoray'ın evine doğru...

"1952 yılında Adana'da Kemal Film Bürosu'nda pursantaj memuru olarak çalışıyordum. Bizim büronun filmi sinemada oynarken, içeriye biletsiz adam girmesin diye kapıda beklerdim. 3-4

Hey Gidi Günler

yıl çalıştım böylece. 20-30 kiloluk film kutularını sırtımda taşıdım çoğu zaman. Aldığım para ile ancak karnım doyuyordu. Yarı a yarı tok yaşıyordum o günlerde. Yazmaya çizmeye merakım vardı. Kendi kendime bir şeyler karalıyordum. 3-4 gün sonra okuduğum zaman beğenmiyor, yırtıyordum."

"Bu pursantaj memurluğum sırasında sinemaya merak sarmaya başladım. Devamlı olarak halkın ne tip hareketlerden hoşlandığını tetkik ediyordum. Bir filmin neresinde alkışlandığını, seyircinin filmin neresinde ağladığını, neresinde büyük heyecan duyup j ne tezahürat yaptığını uzun uzun not alıyordum. Tek gayem iyi bir yönetmen olmaktı. Oyuncu olmak aklımın köşesinden bile geçmezdi o zamanlar. Niye mi? Hiç sevmiyordum akt rl ğ ..."

İstanbul'a geliyorum

"İşte o günlerde yıl 1958'di. İstanbul'a geldiğim zaman ilk ustam Atıf Yılmaz'la tanıştım. Mert, samimi, namuslu, iyi niyetli bir insandı Atıf Yılmaz. Bana çok iyi davrandı, anlayış gösterdi, elinden gelen yardımı esirgemedi."

'Bu Vatanın çocukları'nda başrolde oynattı beni arkasından 'Ala Geyik'te bir şans daha tanıdı.

Fakat Yeşilçam'ın cell tları karşımdaydılar hep: 'Bu adamdan olsa olsa boyacı, kömürcü çırağı, kapıcı, odacı olur' diyorlardı. şimdi düşünüyorum da onlara kızamıyorum bile. Nasıl kızayım zavallı insanlar onlar."

"  nc  filmim 'Tütün Zamanı'na başladığım zaman  mitsizlikler içindeydim. Kendimi Yeşilçam'a kabul ettirememiştim henüz.

Hey Gidi Günler

Arkamdan müstehzi gülüşler oluyordu ama bunun böyle olmasında benim suçum yoktu. Hikâyeler, senaryolar tutarsızdı.

'Tütün Zamanı'nın iş yapmayacağını söylediğim zaman rejisör Süreyya Duru gülmüş, 'Yapar, yapar merak etme' demişti. Ve film beklenen işi yapmadı, bütün suçta benim üzerime yıkıldı. Her şeyi benim mahvettiğim iddia edildi. Hatta bazıları kıs kıs güldüler. Süreyya Duru'ya;

'Biz size demedik mi, bu adamdan artist olmaz. Oynatmakta hata ettiniz!' dediler. Fakat aynı filmi, ben şöhret olduktan sonra ikinci defa piyasaya çıkardıkları zaman ilk vizyonun parasından iki misli fazlasını topladılar ve bana yaltaklanmaya başladılar."

"Derken bir kazaya uğradım. Yazdığım bir hikâyeden dolayı hapse düştüm. Sonra da sürgün... Yeşilçam haram olmuştu bana sanki. Ama ben her şeye rağmen 'Yaşasın hayat... Yaşasın insanlar' deyip kötümserlikle karışık bir iyimserlik içinde mücadelemi sürdürmeye çalışıyordum. O günlerden aklımda kalanlar, hiçbirisini unutmadığım anılar şunlar:

Bursa sokağında her gün yüzlerce defa selamlaştığım ıslak parke taşları.

Ahşap evimizin sıvaları dökük duvarları.

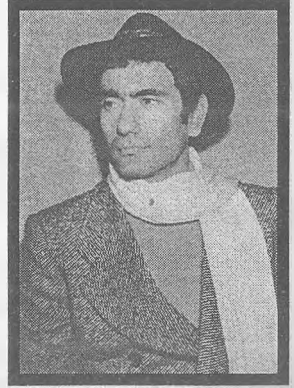
Borçlu olduğum küçük meyhaneler.

Paketi bozup taneyle sigara satan garsonlar.

Uyuyabilmek için gazete yakıp ısındığım uzun kış geceleri.

Beyoğlu'nun ara sokaklarının kötü kadınları...

Hey gidi günler hey!..

ZEKİ MÜREN

Müzik dünyasına adımını attığı günden bu yana her hareketiyle, her yapıtıyla olay yaratan Zeki Müren nasıl başlamış müziğe?

Sonra milyonların kalbindeki tahtını nasıl kurmuş? En önemlisi yıllardır tahtını nasıl koruyor?

Zeki Müren bu sorulara cevap vermek için yıllar öncesine gidiyor. Ve müzikle ilgili ilk anılarını şöyle anlatıyordu:

"Çocukluk günlerimde hatırlayabildiğim müzikle ilgili ilk anım, Bursa'daki evimizin bahçesindeki havuzun başında, sardunya sak-sıları arasında, elimde beyaz mendil (o günlerde sahneye çıkan hanım sanatçılar ellerine mutlaka beyaz bir mendil alırlardı) saatlerce bıkıp usanmadan şarkı söyleyişimdir. Yine kendimi yeni yeni tanıyabildiğim günlerde sesleri çok güzel olan dedem ve annemin karşılıklı söyledikleri şarkıları hayal meyal hatırlıyorum. Bir de o günlerden hatırimda kalan ilkokul birinci sınıfta, minik bir öğrenci iken söylediğim ilk şarkı: 'Çobanın Kulübesi Sazdan, Samandan."

"Daha sonraki yıllardan, yani ilkokulun ileri sınıfları ve ortaokul yıllarından hatırladıklarım ise sayısız müsamere, annemle devamlı gittiğimiz Tophane bahçesi, buraya gelen zamanın şöhretli solistleri... Piyesler, rontlar, belirli günlerde okunan kahramanlık şiirleri... Tanburi İzzet Gerçek'er'den aldığım özel musiki dersleri... Arkadaş toplantılarında söylediğim şarkılar... Gramofona koyduğum plaklarda bıkmadan dinlediğim Münir Nurettin Selçuk'un şarkıları... Ve İstanbul'a gelme özlemi içinde yanıp kavrulan 10-12 yaşlarındaki ben... Müzik demek İstanbul demek... Bursa'ya birkaç günlüğüne gelip Tophane bahçesinde dinlediğim sa-

nat ıların hepsi İstanbul'da. Müzik hocaları İstanbul'da... Kristal gazinosu, Novotni gazinosu İstanbul'da... Ve daha daha önemlisi   hret İstanbul'da."

Zeki Müren'in ortaokul yılları i te böyle bir İstanbul özlemi içinde geçer. Orta okulu bitirdiği yıl anne ve babasına i ini yakıp kavuran ateşi açar. Ve aile meclisi Zeki'nin liseyi İstanbul'da okuması kararını alır.

Zeki Müren 1948 sonbaharında İstanbul'a gelir, İstanbul'un en güzel yerindeki Boğazın Rumeli Yakası'ndaki Boğaziçi Lisesi'ne yazılır. İstanbul'a kavu mu tur ya artık hiçbir şeyden yılmaz Zeki. Derslerine büyük bir güçle sarılır. Birinci devrenin sonunda karneler geldiği zaman sınıfın iftihar listesine geçmiştir. Müren ailesi görür karneyi, her anne baba gibi göğüsleri gururla dolar. Ve  alı kan oğullarının musiki dersleri almasına izin verirler.

Zeki Müren artık haftanın iki günü Agapos Efendi ve  erif İ li'den özel musiki dersleri almaya ba lar.  ar amba ve Pazar tatillerinde arkadaşları sinemaya, tiyatroya giderlerken, o kitaplarını yatakhaneye bırakıp ko a ko a hocalarına gitmekte, sonra öğrendiklerini sabahlara kadar korid rlarda ta  duvarlara tekrar etmektedir.

Aradan böylece iki uzun yıl geçer. 1950 yılının sonbaharında İstanbul Radyosu stajyer ses sanatçısı imtihanı açmıştır. Boğaziçi Lisesi'nin son sınıf  Ğrencisi Zeki Müren de yarışmaya katılır. Refik ve Fahire Fersan, Baki Süha, Afife Ediboğlu, Cevdet  ağla, Yorgo Bacanos ve Orhan Veli'den meydana gelen jüri, yarışmacılar arasından iki kişi de rad-

yoda söyleme yeteneği görür. Bunlar Nadir Hilkat  ulha ve Zeki Müren'dir.

Zeki Müren lise son sınıfı radyoda yoğun müzik çalışmaları arasında okur o yaz haziran imtihanlarında liseden diplomasını alır ve Güzel Sanatlar Akademisi'nin Yüksek Süsleme Bölümü'ne yazılır. Bu arada akademiyle birlikte radyodaki stajı da devam etmektedir tabi. Repertuarında iki bine yakın şarkı vardır artık. Nihayet 1950 yılının son günü Zeki Müren'in stajı biter ve yeni yılın ilk günü akşam saat 20.30'da ilk radyo programına çıkar.

"O zaman radyo programları naklen yayınlıyordu. Düşünün... İstanbul Radyosu mikrofonlarından yapacağınız en ufak bir hata bir anda binlerce insan tarafından duyulacak. Bu gün gibi hatırlıyorum. Heyecandan titreyerek stüdyoya girdim. Mikrofonun başına geldiğim zaman sanki bulutlar üzerinde yürüyordum. Nihayet radyonun buçuk işaretini veren düdüğü  tt  ve spiker adımı anons etti. İlk şarkı birkaç saniye sonra başladı:

'Her zahmı ciğer suze devakar aranılmaz.'"

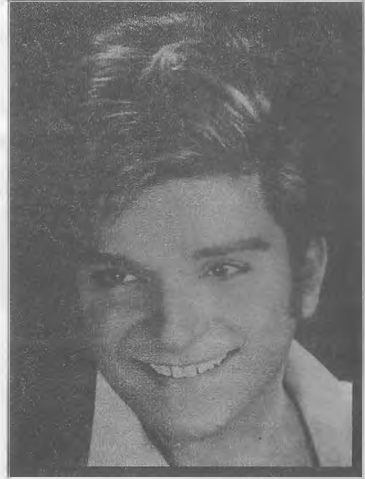
" nce şarkıya titreyen bir sesle girdim. Fakat şarkının ikinci kısmına başlarken heyecanım yok olmuştu birden. Büyük bir haz veriyordu bana binlerce insanın önünde şarkı söylemek. Sonra şarkılar, şarkıları kovaladı o gece tam altı şarkı söyledim. Başarmıştım, dünyalar benimdi artık. Pansiyon kaldığım eve dönmeden önce postaneye uğrayıp, Bursa'ya bir telefon açtım. Annemdi karşımdaki. Ama konuşamıyor ağlıyordu. Ben de konuşamıyordum. Çünkü benim de gözlerimden yaşlar süzülüyordu... Hayatımın en büyük mutluluğunu işte o gece tattım."

Hey Gidi Günler

Bir ay sonra akademinin bahçesinde 7 gazinocu birden Zeki Müren'e teklifler yağdırmakta, astronomik rakamlar teklif etmektedirler. Fakat onun ailesine verdiği bir sözü vardı: Diplomasını duvara asmadan sahneye çıkmayacaktır. Nitekim sözünde de durur Zeki Müren...

Bütün teklifleri, *"hele şu okul bir bitsin"* diyerek reddeder. Sadece akademide son sınıfta okurken Teknik Üniversite Öğrencilerine ücretsiz bir konser verir. Yine aynı yıl Ankara Büyük Sinemada Çocuk Esirgeme Kurumu yararına sahneye çıkar. Fakat bu arada plak alanda çalışmalar yapmakta, doldurduğu plaklar büyük ilgi görmektedir.

1954'te Zeki Müren son sınıf öğrencisidir artık. Aile dostu İhsan Doruk ona bir film çevirmesini teklif eder ve akademi son sınıf öğrencisi Zeki Müren o devrin büyük ismi Cahide Sonku'yla birlikte ilk filmini çevirir. *"Beklenen Şarkı"* Zeki Müren'in 10 bin lira karşılığında çevirdiği bu ilk filmi Türkiye'nin her tarafında hadiseler yaratır.

Ertesi yıl akademi biter Zeki Müren diplomasını alır, Bursa'ya gider. Diplomasını anne ve babasına teslim edip, İstanbul'a döner. Artık Zeki Müren için çetin günler başlamıştır. Hayatında ilk kez bir gazinoda çalışmaya başlayacaktır.

Zeki Müren 1955 yılının 24 Mayıs akşamı Küçük Çiftlik'te sahneye çıkar. Arkasında 28 kişilik bir saz vardır ve 28'ide siyah smokinler giymiştir. Müren programın birinci bölümünde beyaz, ikincisinde bordo, üçüncü bölümünde ise

uçuk mavi frakla çıkar sahneye. Ertesi gün herkes Zeki Müren'den söz etmektedir. O güne kadar erkek sanatçılar sahnede sadece siyah frak giymişlerdir. Müren'in yeniliği kimine göre 'Rezalet' kimine göre 'Reform'dur. Fakat yazılan, çizilen, konuşulanlar ne olursa olsun Zeki Müren'in programları matine, suare dolup taşmakta, Zeki Müren adeta günün müzik olayı haline gelmektedir. Aynı günlerde sanatçı müzik piyasasını da alt üst etmiş, "Manolya" adlı bestesinin satışı 100.000'in üzerine çıkarak Zeki Müren'e Türkiye'de ilk defa bir altın plak kazandırmıştır.

"Sahne prensibim daima yenilik üzerine kurulmuştur. Her yıl yepyeni bir Zeki Müren olarak çıkacaktım sahneye. 1956'da sahneye çıkarken papyonumun üzerine bir inci tanesi koydurdum. Hadi-

se oldu bu tek bir inci. Fakat yaptığım yenilikler ne kadar büyük hadise yaratırsa, halkın bana gösterdiği ilgi ve sevgi o nispette artıyordu. Bir süre sonra ceketlerimin üzerine hafif pırıltılar işletmeye başladım. Bunlar zamanla çoğaldı ve tamamen işlemeli ceketler çıktı ortaya. Sahnede artık istediğim her şeyi yapabiliyordum. Hareketli dekorlar kuruyor çeşit çeşit elbiselerle sahneye çıkıyordum.

Hatta sahnede daha sihirli bir ortam yaratabilmek için sahneyi almadan önce salona parfüm bile sıkırtıyordum."

Zeki Müren gerçekten sahneye birçok yenilikler getirmiştir. Halkla daha yakınlaşmak için sahneleri "T" şeklinde

uzatmış, kulis odalarını genişletmiş, sahneye ilk kez hareketli dekor ve kostümü getirmiştir. Artık herkes yeni sezonda Zeki Müren'in sahneye nasıl bir yenilikle çıkacağını merakla beklemektedir.

Zeki Müren hadiseler yaratan sahne çalışmalarının yanı sıra film ve plak çalışmalarına da devam etmekte, her yıl bir film çevirmekte, doldurduğu plaklar plak dünyasını karıştırmaktadır. Müren'in başarıları sadece kendi sanatı  er evesi içinde sınırlı değildir.

Çok yönlü bir insandır. şiirler yazmakta, şiir kitapları çıkarmakta, desen sergileri açmakta, sahne elbiselerini tamamen kendisi çizmektedir.

Zeki Müren bütün bunların dışında Türkiye radyolarında konuşma hakkı olan tek ses sanatçısıdır.

RES MLER

AJDA PEKKAN

GÖNÜL YAZAR

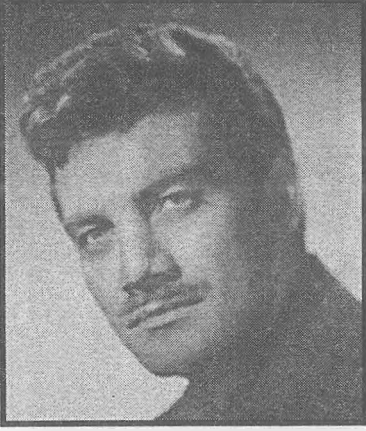

FATMA G R K

F L Z AKIN

Hey Gidi Günler

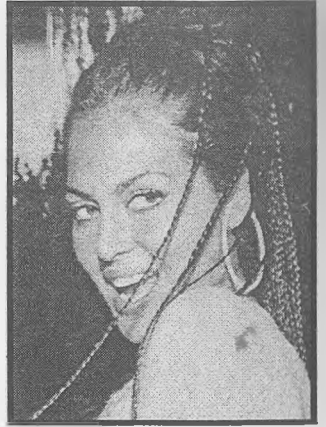
EKREM BORA

CÜNEYT ARKIN

H LYA KO YI  T

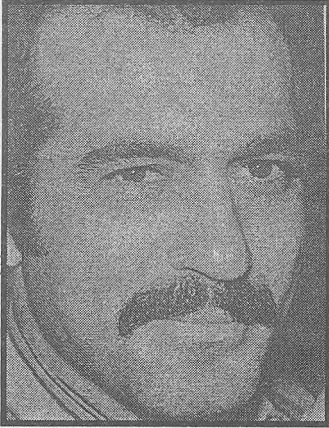
TÜRKAN  ORAY

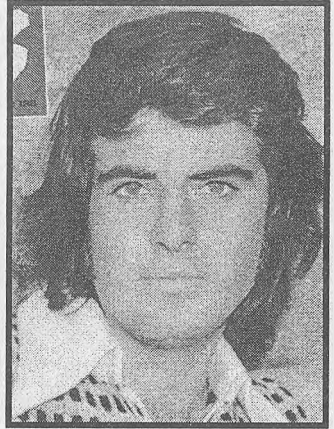
KEMAL SUNAL

KARTAL T BET

F KRET HAKAN

TARIK AKAN

KAYNAKLAR

Adile NAŞİT

Tv'de 7 Ferruh Yazıcı, 4 Ocak 1982, Sayı: 2, Syf: 11

11 Ocak 1982, Sayı: 3 Syf: 21

18 Ocak 1982, Sayı: 4 Syf: 21

Ajda PEKKAN

Ses, 8 Ocak 1972, Sayı:2, Syf: 12,13

Ayhan IŞIK

Tv'de 7 Gong, 5 Kasım 1984, Sayı: 46, Syf: 13,

12 Kasım 1984, Sayı: 47, Syf:12-13

Barış MANÇO

Ses, 18 Mart 1972, Sayı: 12, Syf: 14,15

Cem KARACA

Ses, 22 Ocak 1972, Sayı:4, Syf: 25,26,27

Cüneyt ARKIN

Ses, 9 Ocak 1971, Sayı: 2, Syf: 13-14

Ekrem BORA

Tv'de 7 9 Ağustos 1982, Sayı:33, Syf: 17

16 Ağustos 1982, Sayı:34, Syf: 20,21

Erol BÜYÜKBURÇ

Ses, 1 Ocak 1972, Sayı:1, Syf: 30,31

Eşref KOLÇAK

Tv'de 7 Gong, 16 Nisan 1984, Sayı: 17, Syf: 11,

23 Nisan 1984, Sayı: 18, Syf: 30,39

Fatma GİRİK

Ses, 2 Ocak 1971, Sayı: 1, Syf:20

Fikret HAKAN

Tv'de 7 4 Ekim 1982, Sayı: 41, Syf: 14

11 Ekim 1982, Sayı:42, Syf: 20

Fikret KIZILOK

Ses, 12 Şubat 1972, Sayı:7, Syf: 18,19

Filiz AKIN

Tv'de 7 20 Aralık 1982, Sayı: 52, Syf: 6,7

1 Ocak 1983, Sayı:1, Syf: 30

Gönül AKKOR

Hey Gidi Günler

Ses, 11 Mart 1972, Sayı:11, Syf: 26,27

Gönül YAZAR

Ses, 26 Şubat 1972, Sayı:9, Syf: 10,11

H ly  KOÇYİĞ T

Ses, 16 Ocak 1971, Sayı: 3, Syf: 22

 zzet GÜNAY

Tv'de 7 23 Aġustos 1982, Sayı:35, Syf: 9

30 Aġustos 1982, Sayı:36, Syf: 14,15

Kamuran AKKOR

Ses, 15 Ocak 1972, Sayı:3, Syf: 12,13

Kartal T BET

Ses, 23 Ocak 1971, Sayı: 4, Syf: 22

Kemal SUNAL

Hey, 9 Mayıs 1983, Sayı: 27, Syf: 28,29, 30, 31

Münir ÖZKUL

Ses, 27 Mart 1971, Sayı:13, Syf. 10,11

 zdemir ERDOĞAN

Ses, 4 Mart 1972, Sayı:10, Syf. 12,13

Sadri ALIŞIK

Tv'de 7 6 Eylül 1982, Sayı: 37, Syf: 20,21

Tv'de 7 1982, Sayı: 38, Syf: 22

Selda BAĞCAN

Ses, 29 Ocak 1972, Sayı:5, Syf: 14,15

Sezen AKSU

Tv'de 7 Gün Gong, 28 Şubat 1983, Sayı: 10, Syf: 10,11

7 Mart 1983, Sayı: 11, Syf: 13

Tanju OKAN

Ses, 19 Şubat 1972, Sayı:8, Syf. 22,23

Tarık AKAN

Ses, 12 Ocak 1974, Sayı:3, Syf. 1,2,3,4

Türkan ŞORAY

Ses, 6 Şubat 1971, Sayı: 6, Syf: 10,11

Yılmaz GÜNEY

Ses, 30 Ocak 1971, Sayı: 5, Syf: 16,17

Zeki MÜREN

Ses, 25 Mart 1972, Sayı: 13, Syf: 13.14.15

Fotoġraf Arşivi; **Vadullah TAŞ**

Hayat bazılarını en dik yokuşlardan bir çırpıda çıkarırken, bazılarını da düz yolda engellerle karşılaştırır. Zirveye çıkan, şöhret basamaklarının en üstüne yükselen ve yıldızı hiç sönmeyecekmiş gibi parlayan insanların hayatları her zaman bilinmezlerle dolu olmuştur.

Şöhretli biri olmak, zirvedeki yeri yakalamak kolay değildir. Öyleleri var ki, hak ettikleri halde zirveyi yakalayamamışlardır. Ya da yakalamışlar ama orada uzun süre kalamamışlardır.

Zirve zor ve dik bir yokuştur. Herkesin hayalini süslese de, zordur. Zirvedekilerin hayat hikâyelerini iyi bilmek gerekir. Onların ulaştıkları yere değil, ulaşınca kadar neler yaşadıklarına ya da ulaştıktan sonra nelerden vazgeçmek zorunda kaldıklarına bakmak gerekir.

Bu kitap, çok sevdiğimiz, gönlümüzde yer etmiş, sanatın en üstlerine çıkmış sinema ve sahne sanatçılarımızın hayatlarının aslında çoğu zaman hüznün ve dram ile yoğrulduktan sonra üzerine yıldız çekilmiş olduğunu gözler önüne sermek için yazılmıştır.

“Hey Gidi Günler” deki ünlülerin hayatlarını, göz önünde bulundurarak, zirve yolunda ilerlemek, şöhret kapılarını aralamak isteyen herkese bu zorlu yolda başarılar diliyorum.

